

Handelingen

9- 10- 11- 12

- 13- 14- 15- 16- 17

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1983- 1984

Vergaderingen van februari 1984

MOTORCROSSVERGUNNINGEN TE LILLE

NEDERLANDS TAALGEBRUIK BEDRIJFSWERELD TE BRUSSEL

SAMENWERKINGSVERBAND INZAKE DIJKHERSTELLINGEN

AANPASSING BEGROTING 1983

MIDDELENBEGROTING 1984

UITGAVENBEGROTING 1984

GEVOLGEN TV-RECLAME VOOR GESCHREVEN PERS

FINANCIËLE TOESTAND NEDERLANDSTALIG SOCIAAL-CULTUREEL
VORMINGSWERK

ADVIES EXECUTIEVE SALDI EN LASTEN VAN HET VERLEDEN

BELANGENCONFLICT TAALGEBRUIK OPENBAAR AMBT

MOTIE BETREFFENDE KB 16 DECEMBER 1971

BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 9

6 februari 1984

Berichten van verhindering, blz. 259

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 259

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 259

Verslagen

Indiening, blz. 259

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 259

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 260

Motie van Orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 260

Sprekers : de heren J. Van Elewycq, P. Van Grembergen, G. Verhaegen, L. De Grève

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag aan de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de betwisting omtrent vergunningen voor motorcrossoefenritten en -wedstrijden te Lille, blz. 260

Vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over mogelijke **overheidsinitiatieven** ter bevordering van een keurig Nederlands taalgebruik in de bedrijfswereld te Brussel, blz. 261

Vraag van de heer F. Vermeiren tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de samenwerking tussen de Koninklijke Commissie voor monumenten en landschappen en de Dienst voor kolenafoerkanalen inzake herstelling van sommige dijken, blz. 262

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking, blz. 263
Sprekers : de heren H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en

begroting ; C. De Clercq, verslaggever ; F. Vermeiren, verslaggever ; G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewycq, P. Van Grembergen, mevrouw L. Detiège, de heren R. Maes, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister van economie en werkgelegenheid

Economie en werkgelegenheid, blz. 295

Sprekers : de heren E. Bockstal, verslaggever ; O. Van Ooteghem, L. Dhoo-re, A. Denys, W. Desayere, N. De Batselier, P. Deprez, F. Debussère, H. Van Rompaye, A. De Beul, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Minister van economie en werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 324

Nr. 10

7 februari 1984
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 325

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 325
Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever ; J. Desseyn, E. Vankeirsbilck, G. Temmerman, F. Vermeiren, C. Marchand, L. Dhoo-re, J. De Seranno, J. Verniers, M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden

Regeling van de werkzaamheden, blz. 345

Nr. 11

7 februari 1984
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 347

Ontwerp van decreet houdende aanpassing

van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid, blz. 347
Sprekers : mevrouw C. Smitf, verslaggever ; de heren G. Anthuenis, H. Van Wambeke, W. Peeters

Voorstel van resolutie van de heren J. Van Elewycq en N. De Batselier betreffende het advies van de Vlaamse Executieve van 23 januari 1984 inzake het wetsontwerp betreffende de saldi en de lasten van het verleden van de Gemeenschappen en de Gewesten en de nationale economische sectoren - 236 (1983-1984) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 355
Sprekers : J. Van Elewycq, L. De Grève, P. Van Grembergen, G. Verhaegen

Motie voorgesteld door de heren P. Van Grembergen en J. Van Elewycq betreffende een belangenconflict - 237 (1983-1984) - Nr. 1

Indiening, blz. 357
Spreker : de heer P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4 - 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)
Gezondheidsbeleid (Voortzetting), blz. 358

Sprekers : de heren A. Diegenant, E.

De Groot, L. Hancké

Motie voorgesteld door de heren P. Van Grembergen en J. Van Elewyck betreffende een belangenconflict
- 237 (1983-1984) - Nrs. 1

Bespreking, blz. 362

Sprekers : de heren A. De Beul, L. Van den Bossche, F. Baert, G. Verhaegen, L. De Grève

Hoofdelijke stemming blz. 366

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid (Voortzetting), blz. 368

Sprekers : de heren D. Vervae, J. Valkeniers, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid ; W. Peeters, E. De Groot, mevrouw C. Smitt

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 375

Sprekers : mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever ; de heren J. Leclercq, J. De Seranno, mevrouw M. Smet, de heren F. Verberckmoes, J. De Mol, F. Geyselings, L. Vanvelthoven, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren F. Debussere, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 404

Nr. 12 8 februari 1984
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 405

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 405

Ontwerp van decreet houdende aanpassing

van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 405

Sprekers : de heren C. Marchand, verslaggever ; J. Bosmans, L. Vanvelthoven

Motie van Orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 410
Sprekers : de heer J. Ramaekers

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en waterbeleid (Voortzetting), blz. 411

Sprekers : de heren M. Capoen, mevrouw J. De Loore-Raeymakers, de heren P. Matthys, D. Vervae, J. Sleenckx, F. Geyselings, C. Marchand, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 13 8 februari 1984
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Ingekomen stukken, blz. 431

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, blz. 431

Sprekers : de heren F. Piot, verslaggever ; A. Laridon, C. Moors, R. Windels, M. Heugebaert, F. Geyselings, L. Van den Brande, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ;

Huisvesting, blz. 447

Sprekers : de heren J. Ansoms, H. De Loor, O. Meytjens, A. Coppeters, W. Taelman, J. De Seranno, M. Olivier, J. De Mol, Theo Kelchtermans, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting

Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de gevolgen van de invoering van de TV-reclame voor de geschreven pers

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de rechtsonzekerheid en de benarde financiële toestand voor het nederlandsstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen wegens het niet-toepassen van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijkssubsidieregeling voor het Nederlandsstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

Algemene bespreking, blz. 475

Sprekers : de heren E. Beysen, P. Peeters, mevrouw L. Detiège, de heren J. Caudron, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeen-

schapsminister van cultuur, M. Olivier, W. Seeuws, H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 491

Nr. 14 **9 februari 1984**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 493

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 493

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de gevolgen van de invoering van TV-reclame voor de geschreven pers

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de rechtszekerheid en de benarde financiële toestand voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen wegens het niet-toepassen van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijks-subsidieregeling voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 493

Sprekers : de heren E. Beysen, verslaggever ; I. Van Belle, A. De Beul, P. Breyne, L. Van den Bossche, G. Verhaegen, J. Van Elewyck, A. Diegenant, M. Decoster, R. Declercq, K. Dillen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 514

Nr. 15 **9 februari 1984**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 517

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de gevolgen van TV-reclame voor de geschreven pers

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de rechtsonzekerheid en de benarde financiële toestand voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen wegens het niet-toepassen van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijks-subsidieregeling voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 517

Sprekers : de heren O. Meyntjens, C. De Clercq, E. Desutter, P. Van Grembergen, D. Vervaet, E. Beysen, J. Van Elewyck, R. Windels, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, W. Seeuws, mevrouw L. Detiège, de heer L. Vandenbossche, H. Weckx

Buitenlands beleid, blz. 551

Sprekers : de heer C. De Cooman, verslaggever, mevrouw L. Detiège, de heren H. Weckx, E. Beysen, P. Van Grembergen, K. Dillen, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren H. de Bruyne, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 568

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 568

Regeling van de werkzaamheden, blz. 568

Nr. 16 **10 februari 1984**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 569

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Bijstand aan personen, blz. 569

Sprekers : mevrouw W. Demeester-De Meyer, verslaggever, de heren M. Vandenhove, L. Dhoore, J. Somers, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heren L. Hancké, A. Diegenant, W. Seeuws, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnzorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 592

Nr. 17 **10 februari 1984**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 593

Advies van het Overlegcomité regering-Executieven

Indiening en verwijzing, blz. 593

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 593

Spreker : de heer H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting

Motie betreffende een belangenconflict
Indiening en bespreking, blz. 595

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
Artikelsgewijze bespreking, blz. 596

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 597

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 597
Sprekers : de heren J. Van Elewyck, F. Baert, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, **Gemeenschaps**minister van cultuur, P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 606
Sprekers : de heren J. Van Elewyck, P. Van Grembergen

Hoofdelijke stemming, blz. 608

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Hoofdelijke stemming, blz. 610

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 - 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

Aangehouden stemmings, blz. 6 12
Sprekers : de heren G. Verhaegen, A. Bourgeois, J. Somers, H. Schiltz, **Gemeenschaps**minister van financiën en begroting, R. De Wulf, **Gemeenschaps**minister van **gezondheids**beleid

Motie van orde
Beroep op het reglement, blz. 618

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer O. Van Ooteghem tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over het besluit van 13 juli 1983 van de Vlaamse Executieve tot wijzi-

ging van het koninklijk besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoeiing van de architect, ofwel van de bouwvergunning, ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar

Hoofdelijke stemming, blz. 618
Sprekers : de heren O. Van Ooteghem, V. Anciaux, A. De Winter

Motie voorgesteld betreffende een belangenconflict naar aanleiding van het bij de Conseil de la Communauté française op 9 februari 1984 ingediend voorstel van decreet „**assurant** la protection de l'usage de la langue française pour les mandataires publics d'expression française”. CCF-stuk 136 (1983-1984) - N° 1

Hoofdelijke stemming, blz. 619
Spreker : de heer O. Van Ooteghem

Regeling van de werkzaamheden, blz. 620

Bijlagen
Begrotingstabellen, blz. 62 1

1 le vergadering

Dinsdag 7 februari 1984
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

K. Blanckaert, H. Boel, C. Boeraeve-Derycke, A. Bogaerts, J. Gabriels, R. Peeters, M. Van Herreweghe, G. Willems, J. Wyninckx ; gezondheidsredenen.

W. Kuijpers ; buitenslands.

E. Cuvelier, W. Desaeyere, F. Grootjans, R. Hostekint, R. Vandekerckhove, F. Vanderborgh ; ambtsverplichtingen.

W. Van Renterghem ; familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
— 10 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 6 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 8 (1983-1984) — Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
— 7 (1983-1984) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

GEZONDHEIDSBELEID

De Voorzitter : Wij behandelen thans de materie waarvoor Minister De Wulf bevoegd is, met name gezondheidsbeleid.

Mevrouw Smitt, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw C. Smitt, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de Commissie voor gezondheidsbeleid heeft de Secties 18, 65, 66 en 67 besproken van het ontwerp van begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984.

De begroting voor 1984 bedraagt 2.361,7 miljoen frank. Dit is een stijging van 798,7 miljoen frank in vergelijking met het vorig begrotingsjaar. De verhoging situeert zich vooral in Sectie 65 van de Lopende uitgaven, artikel 41.01.02, waar de dotatie aan

het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-Sociale Inrichtingen als tussenkomst in de interesten gestegen is van 13,6 miljoen frank tot 120,0 miljoen frank, en in sectie 65 van de Kapitaaluitgaven, artikel 6 1.02.02 waar de ordonnanceringskredieten voor datzelfde fonds opliepen van 273,4 miljoen frank in 1983 naar 885,1 miljoen frank voor 1984.

De verklaring is te vinden in het feit dat de interesten en ordonnanceringskredieten ingeschreven zijn voor de uitbetaling van de in 1983 en 1984 vastgelegde dossiers. Op de begroting 1983 werden slechts de kredieten ingeschreven voor de betaling van de in 1983 vastgelegde dossiers. De middelen waarin werd voorzien voor de dossiers vastgelegd in de periode 1980 tot en met 1983 werden en worden immers ingeschreven op een gemeenschappelijk artikel in Sectie 23, waar ook de kredieten die de betaling moeten verzekeren van de voor dezelfde periode vastgelegde dossiers van het Kabinet van gezin en welzijnzorg, op ingeschreven staan.

Een derde opmerkelijk verschil zit in artikel 61.32.02 van Sectie 65 van de Kapitaaluitgaven waar in 1983 niets ingeschreven stond en nu in de jaarlijkse dotatie aan het Ziekenhuisfonds 47,0 miljoen frank voorzien is als tussenkomst voor de afbetaling van de leningen.

Tijdens de artikelsgewijze bespreking werden vragen gesteld, onder meer rond de preventieve sector, met name de TBC-bestrijding. Van de toelage verleend aan sanitaire opvoedende of voorbehoedende organismen werd ons een opsplitsing gevraagd, alsook

Smitt

een overzicht van de GVO-activiteiten in 1983. De gevraagde gegevens werden ons door de Gemeenschapsminister bezorgd en aan het verslag toegevoegd.

Naar aanleiding van de bespreking van deze begroting legde de Gemeenschapsminister een nota voor, die zijn beleid voor 1984 nader omschrijft. De beleidsnota omvat drie hoofdstukken : een hoofdstuk intramurale zorgen ; een tweede hoofdstuk handelt over de extramurale zorgen en een derde hoofdstuk is gewijd aan enkele beschouwingen rond nieuwe algemene initiatieven.

In de nota vinden we ook een uitvoerige analyse van de evolutie van de zorgverstreking. Via deze analyse wil de Minister aantonen dat de verdeling van de bevoegdheden tussen het nationale en het gemeenschapsniveau voor herziening vatbaar is.

Uw Commissie heeft beslist, een grondige bespreking aan deze beleidsnota te wijden, een tweede vergadering heeft daarover vandaag plaats gehad.

Op een latere datum zal over deze bespreking aan de Raad verslag worden uitgebracht.

De begrotingskredieten, ressorterend onder de bevoegdheid van de Commissie voor Volksgezondheid, werden met 8 stemmen tegen 1 goedgekeurd. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer G. Anthuenis (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, in mijn tussenkomst wil ik vooral de nadruk leggen op de problemen in verband met de afbouw van de „beddenberg” en de noodzaak tot herprogrammering van de geriatrie sector. Bovendien wil ik besluiten met enkele beschouwingen aangaande het medisch schooltoezicht en de medische sportcontrole.

Door allerlei omstandigheden zijn we inderdaad niet alleen in ons gewest, maar ook te Brussel en in Wallonië tot een meer dan respectabele „beddenberg” gekomen. Ongetwijfeld hebben

veel factoren hier cumulerend aan meegewerkt, waarbij lokale invloeden en een overdreven subsidiëring zeker stimulerend hebben gespeeld.

Om dit uit de hand lopen van dit beddenbestand enigszins in de hand te houden waren ongetwijfeld ook dwingende maatregelen nodig om er voor te zorgen dat de ziekenhuissector in de toekomst ook nog betaalbaar moest blijven. Toch zijn het tot hier toe maar voorlopige saneringsmaatregelen geweest, die voortspruiten uit onvolledige studies, die op hun beurt dan weer ondoelmatige planning doen ontstaan die voortdurend moet bijgestuurd worden.

Vooraleer men dus werkelijk een degelijke, een doortastende afbouw van het beddenbestand aanvat, moet er een grondige en totale studie over dat probleem opgezet worden, een studie, die zich niet alleen eng gaat bezighouden met de afbouw van het beddenbestand in de ziekenhuizen, maar ook de weerslag op de andere verzorgingsinstellingen. Het moet een wetenschappelijke studie worden die rekening houdt met medische, sociale en budgettaire elementen, een onderzoek naar het waarom van deze „beddenberg”, een wetenschappelijke analyse en ten slotte een doortastende evaluatie.

Eens men over duidelijke conclusie en cijfers beschikt, kan men starten met een toekomstgerichte planning op halflange en lange termijn. Het is immers duidelijk, dat men in de ziekenhuissector vooral oog moet hebben voor een brede toekomstvisie, omdat de investeringen en de eventuele omschakelingen ingrijpende en belangrijke medische en sociale gevolgen kunnen hebben.

Mijnheer de Minister, één van de elementen die zeker moeten meespelen in dit globaal „beddenonderzoek” is de dramatische veroudering van de bevolking. Zoals meer dan duidelijk blijkt uit tabel 11 van de beleidsnota, is deze veroudering eigenlijk maar pas van start gegaan. Op dit vlak staan we dus niet klaar omdat men duidelijk aan onderprogrammering heeft gedaan, vooral wat betreft de hoogbejaarden. Hiervoor ontbreken de nodige structuren, mede omdat dit een fenomeen is van de laatste 20 jaar.

Alles werd opgevangen door de V-diensten, maar ook daar is men aan een afbouw begonnen. Stilaan maakt men een verschuiving mee van dure V-bedden met ruim personeelsbestand naar goedkope rust- en verzorgingsinstellingen met beperkter personeelsbestand. Ongetwijfeld gaat men daardoor wel enigszins besparingen doorvoeren, maar verandert er in de grond niets aan de situatie.

De terugbetaling voor rust- en verzorgingsinstellingen bedraagt 632 frank per dag, maar de betrokken verzorgingstehuizen zijn genooddaakt, per dag, een supplement van om en bij de 1.000 frank per patiënt te vragen. Vermits meestal slechts 1/4 van de patiënten, of hun onderhoudsplichtigen, in staat zijn dergelijke sommen te betalen, worden de overblijvende lasten gedragen door het OCMW of de lokale besturen. Dat betekent dus een afschuiven van het probleem en geen oplossing geven.

Uit het recent onderzoek is bovendien gebleken dat er in de autonome of ingebouwde V-diensten een stijging is van het aantal „zware zorgen behoevende patiënten.” Men mag dus verwachten dat dit op korte termijn ook een weerslag zal hebben op de rust- en verzorgingstehuizen.

Daarom is het noodzakelijk dat er een dringende en gecoördineerde samenwerking ontstaat tussen de ziekenhuizen en deze rust- en verzorgingsinstellingen. Het klassieke rustoord, waar bejaarden gewone kostlopers zijn, zal daardoor stilaan moeten vervangen worden door instellingen die de bejaarden kunnen overnemen van V-diensten, waar zij een intense medische verzorging genoten. Dat betekent evenwel ook, dat de valide bejaarden moeten gemotiveerd worden om langer thuis te blijven, waar zij kunnen genieten van een degelijk uitgebouwde eerstelijnsverzorging met warme maaltijden, medische verzorging en dergelijke meer.

Alleen in combinatie en overleg met de rust- en verzorgingsinstellingen kan maar werk worden gemaakt van de afbouw van V-bedden. Ongetwijfeld budgettair voordelig, maar een omschakeling die diepgaand moet voorbereid worden, uitstekend moet worden begeleid, best wordt georga-

Anthuenis

niseerd per ziekenhuisregio en een planning op lange termijn moet omvatten. Elke improvisatie is hier uit den boze, maar alles moet deel uitmaken van een grondig bestudeerde toekomstvisie.

Het is daarom ook noodzakelijk dat er werk wordt gemaakt van de uitbouw van de nodige adviesorganen op het vlak van de gemeenschappen en hun vertegenwoordiging in de nationale adviesraden. Zo zal men vermijden dat dergelijke belangrijke hervormingen in de ziekenhuissector zouden genomen worden zonder coördinatie tussen de nationale en de gewestelijke instellingen. Het beleid kan er alleen maar wel bij varen.

Tot besluit wil ik ook nog opmerken dat er zeker en vast de nodige zorg moet blijven besteed worden aan een efficiënt medisch schooltoezicht. Ongetwijfeld werden in het verleden hier reeds heel wat gunstige resultaten bereikt. De huidige inspanningen ter zake zijn echter ook een investering voor de toekomst. Het vroegtijdige opsporen en voorkomen van allerlei ziekten bij de jeugd door teamwerk met alle onderwijsverantwoordelijken blijft een grote prioriteit.

Toch wil ik even stilstaan bij de medische jeugdsportcontrole. Ongetwijfeld zijn de reeds uitgevaardigde reglementeringen, onder andere betreffende wielervedstrijden voor jongeren preventief bedoeld, maar ook hier is een grondiger studie noodzakelijk. Zo zou heel het sportgebeuren bij de jeugd kunnen geactualiseerd worden. De conclusies van dit onderzoek zouden niet noodzakelijkerwijze moeten uitmonden in een strakke omkadering met allerlei reglementeringen ten opzichte van de jeugdsporten, maar zouden ons integendeel in staat stellen deze factoren op te sporen die werkelijk schadelijk zijn. In voortdurend overleg met de meest diverse belanghebbenden is hier zeker nog heel veel te doen. Jeugdsport is een té belangrijke zaak om ze fragmentair en occasioneel te behandelen. Een globale visie is noodzakelijk.

Bovendien is het noodzakelijk, met betrekking tot de medische sportcontrole die slechts een onderdeel vormt

van het sportbeleid, dat er in samenwerking met de gemeenschapsminister, bevoegd voor de sport, regelmatig overleg wordt gepleegd met de betrokken sportfederaties, dit om te vermijden dat het tot wrijvingen komt met deze laatste. Ik ben ervan overtuigd dat ook de sportfederaties zelf het belang inzien van een verantwoorde medische sportcontrole. Deze controle mag echter geen aanleiding geven tot het opstellen van criteria die onze sportmensen benadelen ten opzichte van de buitenlandse sportlui. Bovendien mag de medische sportcontrole slechts criteria invoeren op louter medische gronden. De Belgische Wielrijdersbond is zich er wel van bewust dat er een noodzaak is aan strengere reglementering, dit om positieve aspecten van het jeugd wielrennen te vrijwaren, met name het vroegtijdig annuleren van de techniek, onder andere stuurvaardigheid, evenwichtsgevoel, reactiesnelheid, enzovoort.

Het wordt algemeen erkend dat deze noodzakelijke technische vaardigheden, in het wielrennen, zoals in andere sportdisciplines, vóór de puberteit moeten worden aangeleerd. Wij kunnen hier verwijzen naar de talrijke buitenlandse voorbeelden waar de wielersport voor de minder dan 15-jarigen is gereguleerd.

Dit is onder andere het geval in Duitsland, Spanje, Italië, Australië, Frankrijk, Zwitserland, Luxemburg en Nederland, waar 12, 13 en 14-jarigen wielervedstrijden mogen betwisten, mits zekere beperkingen in afstand, frequentie en versnellingen.

Het zou ons ten zeerste verheugen, mijnheer de Minister, indien u met deze laatste overwegingen, met betrekking tot de medische sportcontrole, zou rekening houden bij de uitstippeling van uw verder beleid. (**Applaus bij de SP en de VU**)

De Voorzitter : de heer Van Wambeke heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, ziekte is een fenomeen van alle tijden. Vandaag heeft het „ziek zijn” wel andere vormen aangenomen, terwijl de huidige mens beter in staat is het ziek-

teverschijnsel nauwkeurig te omschrijven, Enerzijds bereiken hartkwalen en kanker, mede beïnvloed door de manier van leven van de moderne mens, hoge percentages. Anderzijds heeft de geneeskunde een enorme vlucht genomen waardoor het fatale moment vaak, zo niet verdaagd, dan toch geruime tijd uitgesteld kan worden.

Op dit algemeen fenomeen heeft zich een nieuw feit geënt, met name de langere levensduur, die de laatste jaren gepaard is gegaan met een verontwaardigende daling van de nataliteit zodat de „vergrijzing” van de bevolking ons allemaal ongerust zou moeten maken om meerdere redenen en niet het minst om financiële, aangezien zij nefaste invloeden heeft op wat wij ter beschikking kunnen stellen van de ziekteverzekering.

De tweede- en de derdelijnsgezondheidszorg werden de laatste jaren veel middelen ter beschikking gesteld, opdat zij gelijke voet zouden kunnen houden met het vlugge moderniseringsproces dat in deze sector tot stand is gekomen. Deze trend is niet meer bij te houden. Niet dat het moderniseringsproces zou moeten afgeremd worden, neen, maar de middelen zullen in de toekomst kariger moeten toegemeten worden. Er zal nog meer overleg moeten gepleegd worden en de beleidsverantwoordelijkken zullen af en toe de subsidiepakketten dichtgeknepen worden.

Op het symposium over Eerstelijnsgezondheidszorg van de „Koning Boudewijnstichting”, op 28 en 29 januari 1982, werd deze evolutie als volgt omschreven :

„De vordering van de geneeskunde heeft zich de laatste jaren vooral bewogen op het terrein van de medische technologie, waarbij steeds meer aandacht, geld en mankracht werden ingezet voor een steeds kleiner wordende groep patiënten. Mede hierdoor wordt onvoldoende aandacht en zorg besteed aan belangrijke probleemgebieden binnen de gezondheidszorg, zoals daar zijn : bejaardenzorg, thuisverzorging, geestelijke gezondheidszorg, preventieve gezondheidszorg, verbetering van de kwaliteit van de voeding en van de levensomstandig-

Van Wambeke

heden, gezondheidsvoorlichting en gezondheidsopvoeding, enzovoort. Het geheel van deze activiteiten maakt het terrein uit van de eerstelijnsgezondheidszorg. Hier wordt het eerste contact gelegd tussen hulpvrager en hulpverlener”.

De zieke zo lang mogelijk buiten en zo vlug mogelijk uit kliniek of hospitaal is vandaag het parool en dit moet dan leiden tot een herwaardering van de eerstelijnsgezondheidszorg of thuisgezondheidszorg die, volgens de beleidsnota van de Gemeenschapsminister „buiten de hospitalisatievervangende en hospitaalverkortende functie een duidelijke humanitaire dimensie heeft : een integrale benadering van de patiënt in zijn eigen milieu. Naast lichamelijke moeten ook psychische en sociale problemen kunnen opgevangen worden”.

Dat de Minister openstaat voor deze nieuwe evolutie kan worden afgeleid uit het feit dat hij einde 1982 een werkgroep eerstelijnsgezondheidszorg heeft opgericht, die hem op 23 juni 1983 al een goed gestoffeerde beleidsnota bezorgde onder de titel „Horizontale Samenwerking van de basisdisciplines in de eerstelijnsgezondheidszorg”. Deze nota werd trouwens besproken op een symposium dat door de Minister op 28 oktober jongstleden werd georganiseerd en waarover in de pers ruchtbaarheid werd gegeven. Het is spijtig dat de leden van de betrokken commissie noch de beleidsnota noch de documenten van het symposium hebben gekregen, al was het maar om de discussie te vergemakkelijken. Het valt bovendien te betreuren dat de Commissie zelf nog niet de gelegenheid had daarover uitvoerig van gedachten te wisselen en te vernemen wat de Minister precies op het oog heeft.

In de weinige tijd die ons werd toegemeten in het kader van dit begrotingsdebat, is het uiteraard uitgesloten uit te weiden over de eerstelijnsgezondheidszorg en zullen wij ons moeten beperken tot een paar vaststellingen en vragen.

De eerste vaststelling is bijna een klassieke vaststelling geworden : de materie eerstelijnsgezondheidszorg

situeert zich voor een deel op het nationale niveau en voor een ander deel op het gemeenschapsniveau. Ik verwijs hierbij naar de toelichting door Minister Dehaene bij de begroting van Volksgezondheid voor 1984. Twee vragen : ten eerste, moet er gestreefd worden naar een verduidelijking en coördinatie van het beleid inzake eerstelijnsgezondheidszorg tussen het nationaal en het gemeenschapsniveau ? Ten tweede moet er, zoals dit het geval is voor de ziekenhuiswetgeving, geen organieke wet op de eerstelijnszorg worden uitgewerkt op het nationaal niveau of moet er gestreefd worden naar een protocol met de gemeenschapsexecutieven - cf. beheersing ziekenhuisbedden - en in de rand van deze problematiek kan ook de vraag worden gesteld in hoeverre overleg of coördinatie met Gemeenschapsminister Steyaert aangevoelen, nuttig of uitgesloten is ?

Een tweede vaststelling. Niemand zal de noodzaak van een betere samenwerking inzake eerstelijnsvoorzieningen ontkennen. Dienaangaande zijn verschillende varianten mogelijk :

- De meest simpele vorm is die waarbij instellingen of beroepsbeoefenaars incidentieel of regelmatig tot contact komen zonder hierbij een structuur te creëren ;

- een andere variant is de groepspraktijk van enkele hulpverleners, meestal met gezamenlijke outillage, technische voorzieningen en hulpkrachten ;

- een volgende mogelijkheid is dat verschillende instellingen zich vestigen in een gebouw waarbij afspraken worden gemaakt over een gecoördineerde benadering van de hulpverlening ;

- een gezondheidscentrum is een vormgeving van samenwerking waarbij enkel huisartsen, maatschappelijke werkers en verpleegkundigen, een gestructureerde en geïntegreerde hulpverlening nastreven vanuit een centraal punt ;

- een welzijnscentrum ten slotte is een uitgebreid gezondheidscentrum, waarbij ook bepaalde tweedelijnsvoorzieningen worden betrokken. De vraag is in hoeverre samenwerking kan gereguleerd worden. Is samenwerking niet eerder een vraagstuk van

interpersoonlijke en methodische dan wel van structurele aard ?

De Minister loopt kennelijk nogal hoog op met het Fins model van wijkgezondheidscentra, die gepromoveerd worden als ideale structuur in de eerstelijnsgezondheidszorg. Zoals ook blijkt uit het antwoord van de Minister op een recente vraag van collega Valkeniers zijn het enkel initiatieven die zich op dergelijke manier hebben gestructureerd die voor betoelaging in aanmerking zullen komen. De indruk wordt gewekt dat grotere organisaties als structureel onaangepast worden beschouwd en op het vlak van de dienstverlening voorbijgestreefd.

Een derde opmerking houdt verband met de organisatorische omkadering. In de toespraak die de vertegenwoordiger van de Minister op 28 oktober heeft gehouden op het reeds vermelde symposium, moet men wel afleiden dat er aan heel wat gedacht wordt. Zo ligt het in de bedoeling de „werkgroep eerstelijns” te officialiseren als een „adviescommissie eerstelijnsgezondheidszorg” die de tweede pijler moet worden van de adviesstructuur voor de gezondheidszorg binnen de Vlaamse Gemeenschap, naast de Vlaamse programmeringscommissie voor Ziekenhuizen. Voorts is er sprake van een „cel eerstelijnsgezondheidszorg” binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Verder is de Minister voorstander van een „Instituut voor de eerstelijnsgezondheidszorg”, dat moet instaan voor de opleiding, de navorming, de coördinatie en de stimulering van de eerstelijnsinitiatieven. En, ten slotte, om alles te overkoepelen, een „Hoge Gezondheidsraad voor de Vlaamse Gemeenschap”. Twee vragen : wordt dit niet van het goede teveel of, anders gesteld, leidt dit niet naar een bureaucratisering ? Ten tweede, aangezien de nood aan een officieel en representatief adviesorgaan manifest is, moet de voorkeur niet gaan naar de oprichting van een Hoge Raad boven een Instituut ?

Een laatste opmerking houdt verband met de zogenaamde „eerstelijnssequipes” die moeten bestaan uit tenminste een huisarts, een verpleegkundige, een gezins- en bejaardenhulpverlener en een maatschappelijk werker en die

Van Wambeke

opereren vanuit een wijkgezondheidscentrum dat op zijn beurt deel uitmaakt van een gezondheidsregio. Deze eerstelijnssequipes zouden in de ogen van de Minister onder meer pluralistisch moeten zijn. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat van bepaalde zijde nogal zwaar, al te zwaar zou ik zeggen, de nadruk wordt gelegd op de „verzuiling” van de nu bestaande diensten op de eerstelijns. Las ik niet dat op het symposium van 28 oktober door een dokter van een Gents wijkgezondheidscentrum gezegd werd :

„De bestaande diensten op de eerstelijns mogen in het nieuwe systeem nog slechts een logistieke functie hebben. Zij zijn immers al te zeer verzuild. Verzuiling moet absoluut geweerd worden uit de eerstelijnssteams die rechtstreeks met de patiënt werken”.

Is deze beschuldiging van verzuiling, waarmee vanzelfsprekend en wellicht uitsluitend de christelijke organisaties worden bedoeld, geen al te gemakkelijke en te goedkope camouflage om het eigen geweten te sussen ? Is deze aanval niet al te eenzijdig gericht op het in Vlaanderen zo goed gekende en daarenboven efficiënt werkende Wit-Gele Kruis dat in zijn 47-jarige geschiedenis reeds ontzettend veel heeft gedaan op het vlak van de thuisgezondheidszorg ? Is het niet zo dat het Wit-Gele Kruis niet heeft gewacht op de experimenten in Finland of op de conferentie van Alma Ata in 1978 om zelf nieuwe inzichten in de praktijk toe te passen, zoals het stimuleren van de zelf- en mantelzorg en het vrijwilligerswerk en het inschakelen van andere disciplines zoals diëtisten en pedicures ? Trouwens, is de vrije keuze voor de patiënt die thuisverzorging behoeft, op dit ogenblik niet georganiseerd ? Dat de meeste Vlamingen aansluiten bij de Landsbond van Christelijke Mutualiteiten, dat de meeste Vlamingen die nood hebben aan thuisverzorging, een beroep doen op het Wit-Gele Kruis, heeft te maken met kwaliteit van de diensten en van de prestaties, vaak onafgezien het ogenblik van de vraag, en niet met indoctrinatie of dwang of verzuiling.

De heer W. Seeuws : Mijnheer Van Wambeke, geldt dit voor werkelijk

iedereen in de gemeente ?

De heer H. Van Wambeke : In mijn eigen gemeente kan iedere patiënt een beroep doen op gelijk welke organisatie.

De heer W. Seeuws : Ook om thuis te komen verzorgen ?

De heer H. Van Wambeke : Inderdaad, met dien verstande dat de verpleegsters van het Wit-Gele Kruis ook 's avonds en 's nachts ten dienste staan van de bevolking, wat helaas niet het geval is bij de socialistische organisaties.

De heer J. Van Elewyck : Dat is niet juist.

De heer H. Van Wambeke : We kunnen daarover misschien achteraf nog eens praten.

Vandaar mijn vragen : hoe ziet de Minister de rol van het Wit-Gele Kruis en andere thuisverzorgingsorganisaties in het geheel van zijn eerstelijnsgezondheidszorg ? Zijn de taken van de werkers in de eerstelijns, zoals zij uitvoerig zijn omschreven door de „werkgroep eerstelijnsgezondheidszorg” in de nota „Horizontale samenwerking van de basisdisciplines in de eerstelijnsgezondheidszorg” in de huidige omstandigheden wel betaalbaar ? Wat bedoelt de Minister met „toegang tot het dossier, onder bepaalde voorwaarden” ? Hoe denkt de Minister de „patiënt” - meestal bejaarde personen - nauwer te betrekken bij de werking ? Wat gaat de Minister aanvangen met het krediet van 11.600.000 frank voor thuisverzorging eerstelijns dat vermeld is onder artikel 12.20 ?

Mijnheer de Minister, ik ben mij ervan bewust u heel wat vragen te hebben gesteld. Het is echter goed en wenselijk dat het debat over de eerstelijnsgezondheidszorg uit de muren van de symposia wordt gehaald en openlijk besproken binnen onze Vlaamse Raad, opdat duidelijkheid zou heersen over de weg die men wenst in te slaan. *(Applaus bij de CVP)*

De Voorzitter : De heer W. Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de

Minister, geachte collega's, de bespreking van het beleidsdocument, dat een begroting doch wel in eerste instantie is, geeft ons de gelegenheid enkele bedenkingen ten gronde te maken omtrent het gezondheidsbeleid van de Vlaamse Regering zoals dat door u, mijnheer de Minister, wordt gevoerd.

Vooraf willen wij zeggen, mijnheer de Minister, dat wij u waarderen voor de grote inzet. Wij juichen intenties toe waarmee u nu toch reeds twee jaar aan de uitbouw van een eigen Vlaams gezondheidsbeleid werkt.

Vooraf wensen wij ook nogmaals te benadrukken dat de zinloze bevoegdheidsopsplitsing door de wet op de staatsvorming, de bevoegdheidsverkaveling bovendien binnen de Vlaamse Regering en het totaal gebrek aan ernstige middelen u nagenoeg geen mogelijkheden biedt tot het voeren van een behoeftegericht globaal eigen Vlaams gezondheidsbeleid. Materieel gezien is uw begroting trouwens nagenoeg geheel gericht op het toekennen van kredieten vooral in het hospitaalbeleid waarvan de normen en de middelen nagenoeg uitsluitend door de centrale regering vooraf zijn beslist en toegekend.

Er blijft u dus weinig keuze over en er resten u nagenoeg geen middelen om aan eigen inzichten de gestalte van een reëel beleid te geven.

U hebt dat zelf onlangs in de Commissie nog benadrukt bij de toelichting van uw beleidsnota 1984, en mevrouw Smitt die wij danken voor haar adequaat en uitstekend verslag heeft ook reeds op dit aspect gewezen. In uw inleiding in de Commissie, mijnheer de Minister, schrijft u trouwens terecht :

„Via deze analyse, namelijk de analyse van de evolutie van de zorgenverstrekking, hoop ik andermaal te kunnen aantonen dat de verdeling van de bevoegdheden tussen het nationale en het gemeenschapsniveau zeker voor herziening vatbaar is. Bovendien wil ik onderstrepen dat heel wat doelstellingen die de Gemeenschap zich zou kunnen stellen, gehypothecerd worden door het ontbreken van een parallelisme op nationaal vlak.”

Budgettair is het bovendien zo dat de

W. Peeters

u bij protocolakkoord opgedrongen maatregelen, inzake ziekenhuisbeleid ten eerste praktisch al uw financiële middelen opsorpen en ten tweede alleen ten goede komen aan het nationaal budget, zodat er voor het voeren van een eigen gezondheidsbeleid nagenoeg geen middelen overblijven. In uw beleidsnota schrijft u dan ook terecht, mijnheer de Minister : „De bevoegdheden toegewezen aan de gemeenschappen ingevolge de wet van 8 augustus 1980 zijn onvoldoende met het oog op het voeren van een coherent gezondheidsbeleid dus ook ziekenhuisbeleid. De gemeenschap heeft geen vat op de normatieve aspecten.

Niet alleen de bevoegdheden zijn onvoldoende, mijnheer de Minister, er zijn ook geen middelen.

En u schrijft dan ook verder terecht : „De vraag stelt zich in hoever de gemeenschap, die belast is met de toepassing van nationaal gebleven hefboomen, de verantwoordelijkheid moet nemen voor het voeren van een besparingspolitiek (waarvan zij de lijnen niet vastlegt noch medebepaalt) die alleen het nationaal budget ten goede komt. Een deel van de aldus vrij gekomen financiële middelen zou, binnen het raam van de ziekte- en invaliditeitswetgeving, aan de gemeenschappen moeten toegewezen worden”.

Mijnheer de Minister, er zijn trouwens niet alleen de onvoldoende bevoegdheden en de ontoereikende middelen, er zijn vooral de andere noden en behoeften die, in Vlaanderen inderdaad verschillen van deze in Wallonië, waarop uw beleid, ingevolge de genoemde wettelijk geïnstitutionaliseerde anomalieën, niet of slechts zeer marginaal vermag in te spelen.

Ik had de gelegenheid tijdens een uitvoerige interpellatie begin vorig jaar de negatieve financieringsstroom, de grondige verschillen in opvattingen, de sterke divergentie in noden en behoeften, het totaal verschillende consumptiepatroon zelfs inzake gezondheidszorg, tussen de twee gemeenschappen in dit land grondig aan te tonen aan de hand van objectieve cijfergegevens.

U zelf hebt recent, in een interview met het Welzijnsblad „Sociaal” in oktober van vorig jaar op deze verschillen gewezen : „De opbouw van onze gezondheidsstructuur zal er met de tijd anders uitzien dan in de andere gemeenschap. Al was het maar dat de middelen per Gemeenschap nu beter kunnen afgestemd worden op de specifieke noden” zegt u.

Inderdaad, mijnheer de Minister, alleen zijn die middelen volgens de huidige wetgeving zo goed als onbestaande en blokkeert een krankzinnige bevoegdheidsverdeling ieder zinnig, behoeftengericht gezondheidsbeleid.

„We zitten natuurlijk met de zware handicap dat we niet beschikken over de financiële hefboomen in de ziekteverzekering” zegt u trouwens zelf in hetzelfde interview.

En in een ander interview in januari van vorig jaar met hetzelfde maandblad zegt u het nog duidelijker : „We streven hoe dan ook - en dit doet de Waalse Gemeenschap ook - naar een verruiming van de bevoegdheden van de gemeenschappen. Dat ligt trouwens in de logische lijn van de verdere ontwikkeling van de staatsvorming. Ik heb er herhaaldelijk in de Vlaamse Raad op gewezen dat het zeer moeilijk is een geordend gezondheidsbeleid uit te bouwen als men niet beschikt over alle instrumenten die daarvoor vereist zijn. Eén van de sleutels zijn uiteraard de financiële middelen die ter beschikking worden gesteld via de ziekteverzekering. Dat is inderdaad - het zijn uw woorden, mijnheer de Minister, - een probleem dat we momenteel proberen op te lossen.”

Het was onze vraag bij onze interpellatie vorig jaar wat de Vlaamse Regering weerhield van de volwaardige aanwending van de door de wet op de staatsvorming toegekende bevoegdheden. Deze morgen in de Commissie kwam dezelfde discussie andermaal ter sprake.

Ik kom nu aan het hoofdstuk gezondheidszorg. Het was onze vraag waarom de Vlaamse Regering en uzelf, als Gemeenschapsminister voor het gezondheidsbeleid, wachtte om gestalte te geven aan de ambitieuze opgave de „Vlaamse identiteit”, ook inzake ge-

zondheidsbeleid, uit te bouwen tot een „herkenbare en erkenbare realiteit”, niet alleen - zoals de beleidsverklaring van de Vlaamse Regering het nochtans onomwonden stelt - door een „zorgvuldige selectieve aanwending van de middelen in het kader van gekozen prioriteiten”, maar ook en vooral door „een doelbewust streven naar uitbreiding en versterking van bevoegdheden en middelen.” Naar aanleiding van de bespreking van uw begroting stellen wij opnieuw de vraag, mijnheer de Minister : welke wetgevende initiatieven zal de Vlaamse Regering nemen om aan deze intentie een reële gestalte te geven ? Zoniet blijven ook uw lovenswaardige bedoelingen beperkt tot louter, vrijblijvend „wishfull thinking”.

Ik wens er de nadruk op te leggen dat tijdens de discussie deze morgen in de commissie gebleken is dat de wil er is om de problematiek van deze kant opnieuw te bekijken. Er blijkt duidelijk een ruime consensus mogelijk te zijn om gezamenlijk binnen de Vlaamse Gemeenschap naar een oplossing te zoeken. Wij wachten op bepaalde initiatieven waar u natuurlijk gebonden is door de collegialiteit van de Vlaamse Regering op zichzelf.

Hoe dan ook, deze begroting 1984 is wat ze is : de geplande aanwending van karige middelen voor beperkte bevoegdheden. Ook daarbij, mijnheer de Minister, hebben wij enkele bedenkingen.

Uit uw vraaggesprek met „Sociaal”, dat we reeds aanhaalden, citeer ik : „De kredieten voor 1983 zijn in feite startkredieten, waarmee we de reeds bestaande initiatieven ordenen, in eenzelfde richting proberen te krijgen en organisatorisch verder uit te bouwen. Voor 1984 voorzien we een aantal verschuivingen in de andere luiken van onze begroting, zodat we geld kunnen overhevelen naar de eerste lijn. Overigens hopen we binnen korte tijd te kunnen aantonen dat de structuur van de eerstelijns niet alleen goedkoper is, maar bovendien efficiënter, beter bijdraagt tot het verbeteren van het gezondheidspeil van de bevolking.”

U stelt het beleid, mijnheer de Minister, dus duidelijk prioritair in het kader van een doelgerichte echelon-

W. Peeters

ring van de gezondheidsvoorzieningen in de breedste betekenis van het begrip en dientengevolge van een revalorisering van de gehele eerstelijnsgezondheidszorg.

U wil dus de echelonneringspiramide, zoals die thans bestaat, omkeren om aldus op een doelmatiger wijze het aanbod van de gezondheidsvoorzieningen aan te passen aan de heersende vraag met als belangrijkste beleidsprincipes : behoeftegerichtheid, gemeenschapsparticipatie, efficiëntie, effectiviteit en integratie. Deze beleidsprincipes vormen inderdaad het principiële kader, waarbinnen de Wereldgezondheidsorganisatie een beleid met betrekking tot de eerstelijnszorg tot ontwikkeling wil brengen.

Wanneer wij echter aan de hand van uw begroting het bilan van de geplande realisatie van deze beleidsopties opmaken, dan is het resultaat echter bedroevend.

Is het zelfs niet wat al te ambitieus, mijnheer de Minister, met de u toebedeelde bevoegdheden en middelen verwachtingen dienaangaande te

Mevrouw C. Smitt (CVP), verslaggever over de begrotingsmaterie gezondheidsbeleid

wekken? Eerst en vooral is er de zinloze opdeling in preventieve en curatieve gezondheidszorgen, waarbij u alleen inzake preventie bevoegd bent. Bevoegdheid die u dan nog grotendeels moet delen met Minister Steyaert. En wat kunt u bovendien met de luttele financiële substantie die u is toegemeten ter zake verrichten?

Ten slotte, en dat lijkt ons nog het belangrijkste, blijkt uit de verdeling van de schamele middelen allerminst uw prioritaire beleids optie in de richting van de eerstelijnsgezondheidszorg in dat gedeelte van het gezondheidsbeleid waarin u bevoegd bent, met name de preventie. Een overschouwing van de waaier van preventieve gezondheidsvoorzieningen, zoals die zich nog altijd aanbieden, is nog niet noemenswaardig gewijzigd tegenover de situatie waarvan Professor Nyens in zijn „FOCUS op de Belgische Gezondheidszorg” de ontgoochelende synthese heeft geschetst. En dat geldt zowel voor de prenatale als voor de zuigelingenzorg - trouwens, nopens „Kind en Gezin” zal ik mijn vragen aan mevrouw Steyaert moeten stellen terwijl dit toch in het kader van een preventief beleid bij dezelfde Minister zou moeten thuishoren - het medisch schoolonderzoek, de arbeidsgeneeskunde, de geestelijke gezondheidszorg, enzovoort. De eerstelijns is er nog overal de grote afwezige. Waaruit andermaal blijkt - en dat is geen verwijt rechtstreeks aan uw persoon gericht - dat inderdaad de waanzinnige verdeling van bevoegdheden inzake gezondheidsbeleid, ieder zinnig, coherent, globaal, doelgericht en efficiënt beleid gewoon van bij voorbaat onmogelijk maakt, al uw lovenswaardige intenties ten spijt. Het was voor ons dan ook een grote ontgoocheling te moeten vaststellen dat het beleidsadvies van de door u officieus opgerichte adviescommissie eerstelijnsgezondheidszorg wel heel wat interessante aanbevelingen bevat, ook maatregelen van wetgevende aard voorstelt, maar aan de grond van de problematiek, met name de immobiliserende regeling van middelen en bevoegdheden door de wet op de staats-hervorming, geheel voorbijgaat.

Op het vlak van de eerstelijnsgezondheidszorg blijkt deze vaststelling dui-

delijk nog niet voldoende te zijn doorgedrongen. Men meent dat men door voorbij te gaan aan deze fundamentele beschouwing, toch op u een beroep mag doen voor het andermaal wekken van wat duidelijk zullen blijken valse verwachtingen te zijn zolang het institutionele kader niet wordt gemaximaliseerd, zoals wij reeds lang hebben bepleit.

De Vlaamse adviescommissie eerstelijnsgezondheidszorg schetst in feite de grote krachtlijnen van een nationaal beleid zonder te peilen naar de fundamentele Belgische oorzaak van een Vlaams non-beleid : zij stelt een palliatieve therapie voor zonder aetiologische diagnose. Immers tot een eigen Vlaams preventiebeleid bent u in de bestaande Belgische context niet in staat ; hoogstens tot wat opsplitsing van namen, verenigingen en instituten. Het is duidelijk dat een echt beleid inzake preventie niet los kan gedacht worden van een globaal, gecoördineerd gezondheidsbeleid, waarbij de grens tussen preventieve en curatieve gezondheidszorgen een kunstmatige grens is.

Ik had mij voorgenomen ook dienaangaande enkele bedenkingen te maken, maar het zou ons te ver leiden. Het is al te duidelijk dat de grens tussen preventieve en curatieve gezondheidszorgen een kunstmatige grens is. De bevoegdheidsopdeling tussen preventieve en curatieve gezondheidszorg en het beleid dienaangaande is bijgevolg een kunstmatige grens.

Het is evenzeer duidelijk dat een prioritaire herschikking ook van de preventieve gezondheidszorg in de richting van de eerstelijnsgezondheidszorg evenmin mogelijk is zonder een globale en gecoördineerde heroriëntering van de gehele gezondheidszorg. Men kan de drie- of vierledige gezondheidszorgenpiramide niet voor een stukje omkeren zonder de pyramidale structuur in haar geheel in elkaar te zien vallen.

Uit uw begroting, mijnheer de Minister, blijkt dan ook in geen geval noch een efficiënt, behoeftengericht preventiebeleid, noch een herwaardering van de echelonnering van de gezondheidsvoorzieningen ; echelonnering waarbij de taak van de eerstelijnsgezondheidszorg inzake preventie prio-

W. Peeters

ritair gerevaloriseerd wordt. Bovendien dient u de bevoegdheid inzake preventie gezondheidszorg binnen de Vlaamse Regering dan nog te delen met Minister Steyaert om de zaken zo vlug mogelijk nog ingewikkelder en dus ook inefficiënter te maken.

Dus zelfs wat uw beperkte bevoegdheid inzake gezondheidsbeleid, met name beperkt tot de preventie betreft, heeft de zogenaamde staatshervorming en de bevoegdheidsverkaveling binnen de Vlaamse Regering, een coherent beleid niet alleen bemoeilijkt, veel meer zelfs tot immobilisme gedomd.

En dat niet alleen omdat de historisch gegroeide scheiding tussen preventieve en curatieve gezondheidszorg in geen geval nog kan gehandhaafd worden, maar vooral omdat de toepassingen van de middelen voor het voeren van een eigen gekozen Vlaams beleid nagenoeg geheel ontbreken. Financiële middelen die in uw begroting om zo te zeggen volledig in de vorm van „doorgeefkaskredieten”, door het centraal beleid, volgens door de nationale minister opgelegde criteria, bij voorbaat reeds in het ziekenhuisbeleid zijn vastgelegd. En bovendien dan nog voor het treffen van maatregelen waarvan het besparings-effect alleen het centrale gezondheidsbeleid ten goede komt.

We moeten dan ook, aan de hand van uw begroting, vaststellen dat uw beleid veroordeeld is tot een non-beleid, zelfs inzake dat deel van het beleid waarvoor u wettelijk bevoegd en dus ook verantwoordelijk bent, met name de preventieve gezondheidszorg.

Het noopt ons ertoe, mijnheer de Minister, te besluiten met de status-analyse van professor Vuylsteke :

“De groepsgerichte preventie gezondheidszorg - met als principe, dat het in hoofdzaak zou moeten gaan om primaire en vroeg-secundaire preventie met name voorkomen van risicofactoren en, door vroegtijdig opsporen van beginnende afwijkingen, vermijden van het optreden van een pathologie, zou in feite één gecoördineerd en functioneel samenhangend geheel moeten uitmaken. De „verkokering”

die de curatieve sector kenmerkt, met onder meer de opsplitsing van die sector in orgaanspecialismen, werd ook doorgetrokken in de preventieve gezondheidszorg, met de opdeling in de preventieve zorg voor moeder en zuigeling, kleuter, het schoolgaand kind, de sportbeoefenaar, de werknemer, enzovoort. Het vlot doorstromen van de informatie en de adviezen tussen die verschillende sectoren met betrekking tot het individu, dat uiteraard die verschillende „zorg-fasen” doorloopt tijdens zijn levensbaan, is een tot nu toe niet opgelost probleem en een delicaat (politiek) zorgenkind voor het beleid. De reorganisatie van een aantal besturen binnen de Vlaamse Gemeenschap biedt misschien de kans om deze situatie te herzien.”

U hebt herhaaldelijk zelf te kennen gegeven, mijnheer de Minister, dat u ervan overtuigd bent dat die kans waarvoor professor Vuylsteke het heeft alleen bestaat indien een verdere, grondige federalisering van het gezondheidsbeleid wordt doorgevoerd, zowel wat betreft de bevoegdheden als wat betreft de financiële hefboomen. Aan de hand van uw begroting, mijnheer de Minister, moeten wij echter vaststellen dat die kans nog steeds niet, of slechts marginaal, werd benut.

Deze „begroting van de gemiste kans” kan de Volksunie dan ook niet goedkeuren.

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de meest belangrijke ministeries zijn voor mij deze van leefmilieu en gezondheidsbeleid. Mijn keuze is duidelijk, en ik herhaal het ze zijn voor mij primordiaal omdat ik ervan overtuigd ben dat een aangename leefmilieu, samen met een optimale gezondheid, de enige ware en stevige basis vormt voor een zinvolle en optimistische leefgemeenschap. Helaas, onze welvaartsmaatschappij is verre van gezond omdat velen het zinvolle van hun bestaan en de grote waarde van een volwaardige voeding en gezonde leefwijze hebben vergeten of verloochend.

De oorzaken van de zich omheengrij-

pende decadente verschijnselen zijn veelvuldig en nemen in aantal en vorm nog toe naarmate de schrandtheid, de bezits- en promotiedrang en de verwarring bij de bevolking stijgen.

Een uiterst doorgedreven techniek, meer vrije tijd met daarbij een grote diversiteit van de meest denkbare distracties, liggen aan de basis van vele wereldse problemen die een zware hypotheek leggen op onze samenleving. Ingevolge geestelijke en lichamelijke overbelasting worden zelfs eenvoudige problemen voor velen ondraaglijk. In een onbewaakt ogenblik zoeken en vinden ze aanvankelijk rust in verslavingsmiddelen waarvan ze op de duur afhankelijk worden en van geen gevaar bewust zijn.

Mijnheer de Minister, regelmatig lezen of horen we berichten over drugvangsten, over de vele drugverslaafden, over de wanhopige levenssituaties waarin zoveel jonge mensen zich mateloos hebben gestort.

Een gezond en levensgericht persoon heeft geen behoefte aan drugs en bezit voldoende persoonlijkheid om aan elke verslaving het hoofd te bieden. Het zijn meestal zwaar ontevreden en zielsongelukkige mensen die, gedreven door omstandigheden, op een verloren dag zich te goed doen aan roesverwekkende en bewustzijnverruimende middelen. Naast het toenemend aantal druggebruikers bewegen zich ook nog vele honderdduizenden andere ongelukkigen die in alcoholische dranken soelaas zoeken. Ze bedrinken zich regelmatig en overmatig en vergeten daarbij dat ze ijverig bezig zijn met hun lichaam en geest zwaar toe te takelen.

Mijnheer de Minister, een druggebruiker en alcoholieker zijn niet alleen medisch, maar ook maatschappelijk ziek. Beide zieken hebben een grote behoefte aan geborgenheid en begrip en moeten dan ook kunnen rekenen op mensen die geduldig naar hun levensproblemen kunnen luisteren. Nog talrijker dan de twee vorige verslaafden, zijn de tabaksgebruikers die na hun eerste sigaret niet meer de macht en de moed kunnen opbrengen om zich aan dit sluipend gif te onttrekken. Duizenden hebben herhaaldelijk gepoogd om met de sigaret te breken

Geyselings

maar verhoudingsgewijs is het aantal klein dat tegen de sigaret neen kan zeggen. Onbegrijpelijk is het gedrag van de roker als we weten dat de wetenschap en de statistieken bevestigen dat tabak aan de basis ligt van verschillende ernstige kwalen, waaronder longkanker.

Met deze wetenschap in ons achterhoofd is het bedroevend en bovendien tergend te moeten ervaren dat tijdens commissievergaderingen, ook waar over leefmilieu- en gezondheidsproblemen wordt gediscussieerd en waar wetten en decreten in vorm worden gegoten, omgeremd wordt ge-rookt.

Praten over gezondheid en ziekte in een met tabaksrook bezwangerd lokaal kan niet ernstig worden genoemd en is voor mij een duidelijk bewijs van gebrek aan welvoegelijkheid en consequentie.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het gaat met de gezondheid van de bevolking niet goed, welke verhalen men ook moge vertellen over de huidige levensverwachting. In België worden vele mensen met geestelijke problemen geconfronteerd, zulks vertaalt zich in de ontzagelijk ke hoeveelheden kalmeer-, pijnstillende- en slaapmiddelen die jaarlijks worden geslikt. In België ligt het aantal echtscheidingen hoog, jaarlijks worden 2.200 zelfmoorden gepleegd en deskundigen zijn van mening dat dit getal nog onderschat wordt.

Eén Belg op 25 ziet op een moment geen uitweg meer voor zijn levensgroot probleem in deze verziekelijkte wereld waar werklust en huwelijks-trouw worden bestraft.

Mijnheer de Minister, u die belast werd met de preventie gezondheidszorg, wacht een zeer belangrijke taak. U moet met een klein budget de bescherming van een aantal gezondheidsbevorderende taken veilig stellen en dit terwijl het aantal gezondheidsproblemen zorgwekkende proporties aannemen. Er is dringend en veel geld nodig om de slachtoffers van overmatig drug-, alcohol- en tabakverbruik op te vangen.

Mijnheer de Minister, mijn tijd is beperkt, wat mij belet nog verder uit de weiden over de schadelijkheid van suikerhoudend snoepgoed, suikerhoudende frisdranken en schoolmaaltijden, waarin de essentiële levensbehoeften ontbreken. Ik zal mijn betoog dan ook maar afronden met de volgende vragen.

1. Is het al zover dat in elke school zuiver water met drinkbeker gratis ter beschikking staat van de leraars en leerlingen ?
 2. Mag een schooldirectie een kind verbieden drank mee te brengen naar school ?
 3. Hebt u een voorkeursbehandeling voor één van uw bevoegdheden inzake gezondheidsbeleid ? In bevestigend geval, dewelke en waarom ?
 4. Wat zult u doen om de drama's der matelozen te verlichten en te voorkomen ?
 5. En ten slotte, wat is uw mening over de waarde van de niet-toxische geneeswijzen, zoals : homeopathie, neu-raal-therapie, accupunctuur, voedings-therapie, en dergelijke meer ?
- (Applaus bij de SP, VU en AGALEV)**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren J. Van Elewyck en N. De Batselier betreffende het advies van de Vlaamse Executieve van 23 januari 1984 inzake het wetsontwerp betreffende de saldi en de lasten van het verleden van de Gemeenschappen en de Gewesten en de nationale economische sectoren
- 236 (1983-1984) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling en ver-zwijzing

De Voorzitter : Gisteren heeft de heer van Elewyck bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan omtrent het door hem samen met de heer De Batselier ingediend voorstel van resolutie betreffende het advies van de Vlaamse Executieve van 23 januari 1984 inzake het wetsontwerp betreffende de saldi en de lasten van het verleden van de Gemeenschap-

pen en de Gewesten en de nationale economische sectoren.

Het voorstel van resolutie luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

- gelet op het wetsontwerp betreffende de saldi en de lasten van het verleden van de Gemeenschappen en de Gewesten en de nationale economische sectoren ;
- gelet op het advies door de eenparige Vlaamse Executieve uitgebracht tijdens de bij zondere bij eenkomst van 23 januari 1984 ;
- sluit zich aan bij bedoeld advies van de Vlaamse Executieve ;
- roept zijn leden op hun houding inzake dit wetsontwerp af te stemmen op het vornoemde gemotiveerd advies.”

De heer Van Elewyck heeft het woord voor een verklaring vóór de stemming.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik heb het woord gevraagd om een verklaring te kunnen afleggen vóór de stemming. Wij menen dat het voorstel van resolutie dat wij aan deze Raad hebben voorgelegd, een belangrijk politiek karakter heeft, politiek karakter dat vooral tot uiting komt in de loop van deze week. Inderdaad - en niemand kon dat voorzien - op het ogenblik dat het voorstel werd neergelegd, had de Kamer noch de Senaat zich al bij stemming uitgesproken over, enig artikel van de wet betreffende de financiering van de nationale sectoren.

Het is dus van buitengewoon belang dat de Vlaamse Raad deze week, via een stemming, kan laten weten dat hij zich niet alleen aansluit bij het eenparig advies van de Executieve, maar ook dat hij zijn leden verzoekt elders één en dezelfde houding aan te nemen.

Gisteren, tijdens de bespreking van ons verzoek tot spoedbehandeling, werd van bepaalde zijde gezegd dat men eventueel deze tekst nog zou willen bespreken. Wij zien niet goed hoe men kan bespreken, - en ik heb het over het beschikkend gedeelte - dat

Van Elewyck

men zich aansluit bij het advies van de Executieve, noch de oproep tot de leden om hun houding inzake dit wetsontwerp af te stemmen op vernoemd gemotiveerd advies. Mijnheer de Voorzitter, wij zijn echter vanzelfsprekend bereid tot elke bespreking.

Als deze Raad zich, zoals wij hopen en verwachten, aansluit bij het verzoek tot spoedbehandeling en het document zou verwezen worden naar de commissie, dan stemmen wij zelfs daarmee in, altijd op voorwaarde dat de Raad in elk geval zijn eindstemming kan uitbrengen vóór het einde van deze week, dus vooraleer bedoeld wetsontwerp opnieuw in bespreking komt in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Bij de stemming rekenen wij op de steun, niet alleen van elke fractie, maar vanzelfsprekend menen wij dat, daar waar de Executieve eenstemmig was in haar advies, de hele Executieve zal willen instemmen met het verzoek tot solidariteit vanwege de Raad met de houding van de Executieve. Wij menen dat dit alleen maar ten goede kan komen aan het politiek imago van onze Raad.

Een andere stemming zou in feite betekenen dat diegenen die nu de spoedbehandeling afwijzen, tegelijkertijd zeggen dat zij niet instemmen met de houding die de Executieve inzake dit wetsontwerp heeft aangenomen. Wij menen dat de hele publieke opinie dit dan niet alleen moet weten en beseffen, maar daar ook de politieke conclusies dient uit te trekken.

De Voorzitter : De heer De Grève heeft het woord.

De heer L. De Greve (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, het betreft hier uiteraard een zeer korte bespreking, vermits het alleen gaat over de kwestie te weten of deze Raad de resolutie van de heer Van Elewyck met uitzonderlijke spoed wenst te bespreken. Het gaat dus niet over de inhoud als dusdanig.

De heer J. Van Elewyck : Toch wel !

De Voorzitter : Het gaat over de procedure.

De heer L. De Greve : Het gaat over de vraag of wij deze resolutie dringend zullen behandelen. **(Protest van de heer J. Van Elewyck)** U hebt uw mening kunnen geven, mijnheer Van Elewyck, en ik zal nu de mijne te kennen geven.

Ik meen dat men in deze Raad nogal vaak – en de jongste tijd is dat meermaals het geval geweest – het begrip van spoedbehandeling enigszins verwart met het begrip actualiteitskarakter. Met andere woorden, het is niet omdat een probleem in het Nationale Parlement aan de orde is, dat ipso facto een stellingname van de Vlaamse Raad noodzakelijk is, terwijl de Executieve ter zake reeds een stelling heeft ingenomen. Trouwens, het Parlement vraagt geen advies aan deze Raad, consultatie die zeker niet is voorzien, maar heeft zich terecht tot de bevoegde instantie gericht, zijnde de Executieve.

In het Parlement hebben alle politieke fracties hun standpunt bepaald en daar is gebleken dat het advies van de Executieve voldoende aan bod is gekomen. Bovendien is ook in deze Raad gisteren reeds door de Voorzitter van de Executieve uitleg gegeven over de draagwijdte van het advies dat men ons nu bij spoedbehandeling vraagt te willen bekrachtigen.

De Voorzitter heeft dat gedaan omdat hij daarover werd ondervraagd. Uit zijn verklaringen menen wij te mogen besluiten – en wij menen dat dit ook het gevoelen en de mening is van andere leden van de Executieve, zoals wij mochten vernemen – dat de Executieve haar ongenueanceerd advies over artikel 7 van het wetsontwerp heeft uitgebracht toen het nog geen uitleg had over de intenties van de nationale regering **(Protest van de heer De Beul en bij leden van de SP)** die inmiddels in de Kamer, mijnheer De Beul – en u was daar bij – het mechanisme heeft uiteengezet volgens hetwelke zij zich verbindt uitvoering te geven aan artikel 7 en dat dus de waarborgen inhoudt die de Executieve meende te moeten bekomen.

Bijgevolg vinden wij dat deze aangelegenheid in deze vergadering niet dringend, zelfs voorbijgestreefd, is door de behandeling die reeds plaatsvond in de Kamer.

Dit is de reden waarom wij de spoedbehandeling niet zullen goedkeuren. **(Applaus bij de PW en de CVP)**

De heer J. Van Elewyck : Hypocriet !

De Voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, het is de overtuiging van de Volksuniefractie dat wanneer de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve zich nog ernstig willen nemen . . .

De heer L. Van den Bossche (tot de CVP-fractie) : Kijk in eigen boezem. Als de vos de passie preekt, boer, let op uw ganzen !

De heer P. Van Grembergen : Collega, ik heb niet de gewoonte op onhoffelijke wijze te onderbreken wanneer iemand op de tribune staat. Ik laat iedereen uitpraten en vraag gewoonlijk zelf beleefd het woord. **(Applaus bij de VU)**

De heer Van Elewyck : Zeer juist.

De heer P. Van Grembergen : De Vlaamse Executieve heeft gemeend naar aanleiding van het wetsontwerp betreffende de saldi en de lasten van het verleden een advies te moeten geven. Ik neem aan dat dit advies werd uitgebracht na studie van het ontwerp en na beraadslaging, wat normaal zou zijn. De uitleg, die wij gekregen hebben zowel in de Kamer als in de Vlaamse Raad, was volgens ons onvoldoende om onze mening te wijzigen. Gisteravond nog heeft de Voorzitter van de Vlaamse Executieve gezegd dat voor hem – en voor zijn fractie en voor de partij die hij meent te moeten verdedigen – de waarborgen voldoende zijn. Wij hebben hem uitdrukkelijk gevraagd op welke wijze daarover wettelijke zekerheid bestaat maar wij hebben geen antwoord gekregen. Inderdaad staat in het wetsontwerp geen enkele clauseule of zelfs maar één zin die enige wettelijke zekerheid geeft omtrent de gevraagde waarborgen.

Het is dan ook onze mening dat het advies van de Vlaamse Executieve ongewijzigd moet gehandhaafd blijven en dat bijgevolg de resolutie, voorgesteld door de heren Van Elewyck en De Batselier, moet worden gesteund.

Van Grembergen

Vermits zaterdag in de Kamer van Volksvertegenwoordigers de behandeling zal worden voortgezet en ook waarschijnlijk zal worden gestemd over dit wetsontwerp, menen wij dat de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie moet worden gevraagd. Wij zullen deze vraag steunen. **(Applaus bij de W en de SP)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijn betoog zal bondig zijn ; het gaat trouwens enkel over de procedure.

Ik vraag me af of het laatste gedeelte van het voorstel van resolutie wel ontvankelijk is aangezien het zeer duidelijk gaat over een dwingend mandaat dat aan de leden van de Vlaamse Raad wordt gevraagd over een welbepaald ontwerp dat in de Kamer wordt behandeld.

De heer J. Van Elewyck : Een oproep.

De heer G. Verhaegen : Trouwens, een verwijzing naar de stemming in de Kamer zou niet volstaan aangezien wij nog een tweede Kamer hebben, de Senaat, die zich hierover moet uitspreken.

De heer J. De Seranno : Voorlopig wel.

De heer J. Van Elewyck : Het is onjuist wat u zegt. De Kamer wordt niet vermeld.

De heer G. Verhaegen : Wij hebben gisterenmiddag een zeer uitvoerig antwoord gekregen van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve op de bezwaren geuit door de verschillende fracties in verband met het wetsontwerp betreffende de saldi en de lasten van het verleden. In de Kamercommissie werden een aantal belangrijke wijzigingen aangebracht ingevolge het advies van de Vlaamse Executieve.

De heer J. Van Elewyck : Geen enkele.

De heer G. Verhaegen : Er is geen enkel bezwaar dat wij over het geheel van de financiering een ernstig debat voeren in de Vlaamse Raad. Wij zijn daar trouwens deze week mee bezig en hebben gisterenmiddag een be-

hoorlijke discussie gewijd aan de toekomstmogelijkheden, ook de financiële, van de Vlaamse Raad.

Mede namens onze fractie stel ik voor niet over deze resolutie te stemmen maar het geheel van deze problematiek die nauw verwant is met de begroting - dat betwist ik niet - te verwijzen naar de Commissie voor financiën en begroting. **(Applaus bij de CVP)**

De heer J. Van Elewyck : Gij ontvlucht uw verantwoordelijkheid.

De Voorzitter : Wij moeten nu bij zitten en opstaan stemmen over het voorstel tot spoedbehandeling van deze resolutie.

De heer J. Van Elewyck : Wij vragen de hoofdelijke stemming, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : Het is de voorzitter die beslist of al dan niet wordt overgegaan tot de hoofdelijke stemming over een voorstel tot spoedbehandeling **(Applaus bij de CVP, samenspraken op verschillende banken)**

Wij stemmen bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De leden die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Bijgevolg blijft het voorstel van resolutie verwezen naar de Commissie voor financiën en begroting.

Het incident is gesloten.

MOTIE voorgesteld door de heren P. Van Grembergen en J. Van Elewyck betreffende een belangenconflict - 237 (1983-1984) - Nr. 1

Indiening

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van deze stemming wens ik een motie betreffende een belangenconflict in te dienen.

Wanneer een Raad oordeelt dat een andere Raad behorend tot een andere Gemeenschap of tot een ander Gewest, of een andere Kamer een ontwerp van wet of decreet behandelt waarvan de Raad oordeelt dat de belangen daardoor worden geschaad, kan een motie omtrent een belangenconflict worden ingediend en moet dit onmiddellijk worden behandeld. Daarom wensen wij deze motie in te dienen. **(Applaus bij de SP en de W)**

De Voorzitter : De motie ingediend door de heren Van Grembergen en Van Elewyck luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

- oordeelt dat hij ernstig in zijn belangen kan worden benadeeld door het wetsontwerp „betreffende de saldi en de lasten van het verleden van de Gemeenschappen en de Gewesten en de nationale economische sectoren” ingediend in de Kamer van Volksvertegenwoordigers onder het nummer 834 (1983-1984) - Nr. 1 d.d. 12 januari 1984, omdat door dit wetsontwerp op onvoldoende wijze de financiering van de door de Staat in het verleden aangegane lasten wordt verzekerd en omdat dit wetsontwerp op onvoldoende wijze de financiering verzekert van de nationale economische sectoren in het Vlaamse Gewest, terwijl bovendien de financiering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest in het gedrang wordt gebracht door het hernationaliseren van het successierecht ;

- vraagt, met toepassing van artikel 32 § 1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en artikel 49 van het Reglement van Orde van de Vlaamse Raad, schorsing van de procedure, met het oog op overleg.”

U weet dat deze motie betreffende een belangenconflict moet worden goedgekeurd door drie vierden van de aanwezige leden voor zover het quorum wordt bereikt. Ik meen dat er geen twijfel over kan bestaan dat wij dit quorum bereiken.

Wij zullen deze motie laten polycopiëren en ronddelen. Wij zullen ons er dan achteraf over uitspreken.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, enerzijds kan ik aanvaarden dat u zegt dat de motie moet worden rondgedeeld. Iedereen moet weten waarover het gaat en waarover hij spreekt. Anderzijds meen ik dat de motie onmiddellijk volgens artikel 49 van het Reglement van Orde moet worden besproken.

De Voorzitter : Mijnheer Van Grembergen, wanneer ik gezegd heb dat wij er achteraf zullen over discussiëren, dan heb ik bedoeld, onmiddellijk na het ronddelen van de motie.

De heer P. Van Grembergen : Akkoord, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : Ik herhaal dat wij deze motie zullen laten poly kopiëren, ronddelen en er dan onmiddellijk zullen over discussiëren. De bespreking zal ten laatste over 20 minuten beginnen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
– 10 (1983-1984) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
– 6 (1983-1984) – Nrs. 1 en 2
– 7 (1983-1984) – Nr. 1 (Algemene toelichting)

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
– 8 (1983-1984) – Nrs. 1 (+ Errata en Bijlagen 1 tot VI) tot 4
– 7 (1983-1984) – Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat, afdeling gezondheidsbeleid.

De heer Diegenant heeft het woord.

De heer A. Diegenant (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, mijnheer de Minister van gezondheidsbeleid in het bijzonder, geachte collega's, ik ben bereid door het houden van mijn toespraak de drukker voldoende tijd te gunnen maar vraag ook dat mijn betoog inhoudelijk nog zou worden geregistreerd, minstens door de Minister die voor het gezondheidsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap instaat.

Wie bevoegd is voor het gezondheidsbeleid, wordt voortdurend geconfronteerd met het feit dat dit beleid niet in schuifjes kan worden ingedeeld.

Een gezondheidsbeleid is een globaal gegeven. Het slaat dus zowel op preventieve als op curatieve gezondheidszorg.

Ik meen – en hiermee raak ik een institutioneel probleem aan – dat wij alles in het werk moeten stellen opdat inderdaad dit objectieve gegeven, met name een globaal gezondheidsbeleid voeren ten aanzien van de bevolking waarvoor men verantwoordelijk is, zoveel mogelijk zou worden betracht en nagestreefd.

De wetten van 1980 over de staatsvorming zijn wat ze zijn. Ik denk dat het logisch is te trachten eerst uit te voeren wat mogelijk is. Maar binnen de huidige staatsstructuur moet men toch een gezondheidsbeleid kunnen voeren waarbij de nationale en de gemeenschapsverantwoordelijkheden op mekaar zijn afgestemd en waar beter overleg mogelijk is, zodanig dat in grote mate een globale visie op het gezondheidsbeleid ten aanzien van de Vlaamse bevolking tot stand kan komen.

De preventieve gezondheidszorg is nu reeds een aan de Gemeenschappen voorbehouden materie. In de mate dat een goede preventieve gezondheidszorg gevoerd wordt, is het duidelijk dat de curatieve zorgen, ook financieel, in belang zullen afnemen. Er zou dus ten aanzien van de gemeenschappen een soort „responsabilisering” dienen tot stand te komen. Diegenen die een preventief beleid voeren, wat inderdaad om ethische maar ook om financiële redenen moet worden nagestreefd, moeten voor een goed beleid dan ook worden beloond.

Het is zo dat, bij het tot stand komen van de begroting voor 1980, niet zo heel veel kredieten aan preventieve gezondheidszorg besteed werden en dus ook niet zo heel veel kredieten naar de Gemeenschappen zijn overgedragen.

Wanneer dus een correctie naar de preventieve gezondheidszorg toe moet gebeuren, moeten kredieten worden afgenomen van de reeds schaarse middelen voor gezondheidsbeleid in de Vlaamse Gemeenschap. Ik denk dan ook, wil men een verantwoord gezondheidsbeleid voeren, dat wij er in overleg met de nationale regering moeten toe komen bijkomende middelen vanuit de thans nationale middelen vrij te maken naar de gemeenschappen toe.

– **Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Mijnheer de Minister, ik stel voor dit probleem te behandelen in het overleg tussen de Executieve en de nationale Regering.

Volgens mij heeft de nationale Regering wel begrip voor dit probleem van preventieve gezondheidszorg. Ik meen dat te kunnen afleiden uit de uiteenzetting van ministers in het nationale Parlement, en het ook terug te vinden in de bijzondere wetten die werden goedgekeurd waarin plaats is voor overleg.

Om dit te staven geef ik twee bewijselementen.

Er is de verklaring van de Minister van justitie en institutionele hervormingen, Franse sector, bij de bespreking over het afschaffen van de wet-Vandervelde en het invoeren van een nieuw ontwerp waardoor alcohol in ruimere mate ter beschikking kan worden gesteld. Hij kondigde aan dat er een bijkomende preventie moest worden georganiseerd en dat daartoe de middelen moesten worden vrijgemaakt. Natuurlijk bevat de wet op het ter beschikking stellen van alcohol zelf een aantal preventieregelingen. Volgens mij kan het risico nog verder worden beperkt door een preventief beleid in die sector.

Wij hebben iets dergelijks ook horen verklaren door de Minister van sociale

Diegenant

zaken en institutionele hervormingen, Nederlands, bij de behandeling van de begroting van volksgezondheid in de Senaat. Ook daar bleek aandacht voor preventief beleid.

Overleg tussen de gemeenschappen en de nationale Regering moet het mogelijk maken ook hier een de facto regeling uit te werken die preventieve gezondheidszorg binnen de gemeenschap mogelijk moet maken.

Een ander aandachtspunt betreft de preventieve medische begeleiding in de sport.

Zoals u weet, mijnheer de Minister, werd in de gemengde Commissie voor cultuur en gezondheidsbeleid van de Vlaamse Raad reeds een voorstel van decreet behandeld waarin de opportuniteit van het deelnemen aan topsport door minderjarigen beneden de 14 jaar wordt betwijfeld.

Er werd een regeling ontworpen, waarbij de toegang tot de topsport slechts vanaf 14 jaar wordt toegestaan. Er werden uitzonderingen voorzien, dit op advies van de Hoge Raad voor Lichamelijke Opvoeding en Sport. We hebben ter zake een uitvoerige en interessante discussie gehad. Wij zijn thans nog niet verder gekomen, deels omdat het beide commissies niet aan werk heeft ontbroken en deels omdat er vanuit de Gemeenschapsexecutieve een initiatief werd aangekondigd.

Mijnheer de Minister, mijn vraag is : hoever staat het met het probleem van de jonge sportbeoefenaars ?

Vervolgens werd er een initiatief inzake de jonge sportbeoefenaars van de wielersport aangekondigd.

Ik heb gelezen dat, voor de wielrenners vanaf de leeftijd van 15 jaar, een nieuwe regeling is tot stand gekomen, dit in overleg met de betrokken sportfederaties. Ik kan dit alleen maar toejuichen.

Toch blijft het probleem bestaan van de wielrenners beneden de 15 jaar. Ook daarbij kan enig denkwerk gebeuren. De vraag blijft echter leven op welke gezonde en verantwoorde manier deze sport, beneden de 15 jaar en onder welke educatieve vorm, be-

geleiding en opleiding kan worden beoefend.

Graag zou ik vernemen welke de stand van zaken is in deze aangelegenheid.

Ten slotte kom ik, ook in de sportsector, tot de bokssport. Ook hier hebben wij een initiatief genomen. De gelegenheid werd geschapen om dit initiatief, dat inhoudt de Medische Commissie voor de Bokssport uit te breiden met een aantal nieuwe disciplines en de opstelling van deze commissie op basis van de gemeenschapsaffiniteit. Ook hier had u een initiatief aangekondigd.

Mag ik u vragen, ter gelegenheid van de bespreking van deze begroting, hoever het met de plannen van hervorming van deze Medische Commissie voor de bokssport staat ?

- De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Ik denk dat, in een tijdsmoment als dit, waar wij vaststellen dat de beoefening van de bokssport zich door allerlei omstandigheden, opnieuw uitbreidt, het van belang is dat de toepassing van deze wet - wet die dateert van in de jaren 50 - te actualiseren, zeker in zijn element van medische begeleiding.

Mijnheer de Minister, hoever staat het enerzijds met de optie inzake de inhoudelijke aanpassing van deze commissie en anderzijds met de optie inzake de aanpassing van deze commissie aan de gemeenschapsgebonden samenstelling ?

Mijnheer de Minister, ik dank u bij voorbaat voor uw antwoorden. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de financiële moeilijkheden waarmee de sector van de gezondheidszorg te kampen heeft, hebben ertoe geleid dat men sinds verschillende jaren analyses maakt van de diverse deelgebieden die samen de medische en paramedische wereld vormen en die moeten instaan voor de preventieve en curatieve zorg in onze maatschappij.

Het is bijna tien jaar geleden dat de heer Petit, na een zeer-uitvoerige studie, zijn verslag neerlegde ; talrijke of misschien talloze andere onderzoeken volgden, maar desondanks heeft men blijkbaar nationaal noch regionaal voldoende houvast om duidelijke beleidsopties te nemen in een aantal belangrijke onderdelen van de sector gezondheidszorg. Nochtans is uw optie, mijnheer de Minister - optie die naar ik meen ook door de nationale Minister wordt gedeeld - om meer belang te hechten aan de extra-murale zorg en aan de geneeskunde van de eerstelijns een belangrijke stap in goede richting.

Belangrijke besparingen kan men pas verrichten wanneer iedere lijn die gevallen te behandelen krijgt die natuurlijk en wetenschappelijk voor haar zijn voorbestemd. De paramedische werkers hebben een belangrijke plaats in de thuisverzorging, onder toezicht en in samenwerking met de huisartsen. Op deze wijze trouwens kunnen vele verpleegdagen in het hospitaal overbodig worden. Hoewel dit eigenlijk niet uw bevoegdheid is, mijnheer de Minister, meen ik dat het veder opdrijven van bijvoorbeeld het aantal bejaardenhelpsters hier ook een belangrijke hulp kan bieden. In vele gevallen zouden de alleenstaanden en bejaarden thuis kunnen worden verzorgd, indien zij over de nodige huishoudelijke hulp zouden kunnen beschikken.

Ondanks het feit dat, via het interdepartementale fonds, reeds het aantal bejaardenhelpsters werd opgetrokken, meen ik dat hier nog een belangrijke lacune blijft bestaan. Ondanks het niet te onderschatten belang van de eerstelijns, is natuurlijk ook de specialistische geneeskunde, zeker in deze tijd, zeer belangrijk en onmisbaar. Zij dient echter beter georganiseerd te worden. De soms ergerende concurrentie tussen twee of meer hospita- len in eenzelfde regio zou moeten worden omgebogen in een samenwerking. Ik besef echter dat hiervoor nog eerst wat in de geesten zal moeten rijpen en zal moeten worden veranderd. In ieder geval zou dergelijke samenwerking er kunnen toe leiden dat de zeer dure apparaten, die in de huidige geneeskunde worden gebruikt, met een betere en een natuurlijker

De Groot

rendement zouden worden gebruikt, zodat er minder neiging zou bestaan om het aantal prestaties op te drijven om de kosten van de apparatuur te recupereren.

Niet alleen de curatieve gezondheidszorg is belangrijk. Ik constateer dan ook met tevredenheid dat u, mijnheer de Minister, veel belang hecht aan het preventiebeleid, niet alleen biedt dit voordelen, maar tevens is voor ieder wezen voorkomen nog beter dan genezen.

Ik wil hier dan ook even stilstaan bij twee aspecten : enerzijds de gezondheidsvoorlichting en anderzijds de kankerpreventie.

De gezondheidsvoorlichting is van uitzonderlijk belang indien men dergelijk preventief beleid wil voeren. Talloze verkeerde leef- en voedingsgewoonten, die bij onze burgers ingeworteld zijn, zorgen voor het ontstaan van talrijke ziektegevallen. Het is dan ook onaanvaardbaar dat, nu we het jaar 2000 naderen, in een zo ver gevorderde technologische maatschappij op essentiële punten nog zoveel onwetendheid bestaat.

Zo is het ook met de kankerpreventie. Ontelbaar zijn de patiënten die onmiddellijk hun arts raadplegen wanneer zij verkouden zijn maar die gedurende maanden of jaren de artsen ontlopen wanneer zij denken te zijn aangestast door een ernstige aandoening en zeker wanneer zij vrezen één of andere vorm van kanker te hebben. Daarom moet het er bij de bevolking desnoods met een hamer worden ingeslagen dat vroegtijdige diagnose en behandeling niet alleen veel levens kan redden maar verder ook minder mutilerende operaties noodzakelijk maakt.

Ik wil dan ook nogmaals aandringen dat ook op dit gebied een duidelijke voorlichting wordt gegeven. Inschakeling van het onderwijs in dit geheel ligt mij dan ook noodzakelijk.

Ten slotte, mijnheer de Minister, meen ik dat het een goede zaak is dat u een steentje tracht bij te dragen tot een reële ontwikkelingssamenwerking op gezondheidsgebied.

In talrijke ontwikkelingslanden is momenteel de medische sector en de medische structuur totaal ingestort en wordt de bevolking zo goed als aan haar lot overgelaten. Sommige tropische ziekten die 20 jaar geleden teruggedrongen waren verspreiden zich nu opnieuw op een ongebreidelde wijze.

Het is volgens mij dan ook een humane daad om met kleinschalige projecten degenen die hulp nodig hebben rechtstreeks, zonder veel tussenpersonen, een helpende hand te bieden op een gebied dat nog altijd essentieel is, met name de gezondheid. **(Applaus bij de PVV, de SP en de W)**

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, verleden jaar bij de bespreking van de vorige begroting mocht ik erop wijzen dat u toen in een studieperiode verkeerde en dat de uitwerking van een reëel beleid zich wel aftekende in de onderwerpen die ter studie werden gelegd maar in feite nog geen vaste vorm had kunnen krijgen. Verleden jaar rond deze tijd was er een commissie voor de eerstelijns aan het werk en een commissie voor de afbakening van de ziekenhuisregio's. U had een Vlaamse adviescommissie tegen de kanker evenals een Vlaams comité van advies voor de centra van geestelijke gezondheidszorg aan het werk gesteld. Er was een voorlopig adviescomité voor gezondheidsvoorlichting en -opvoeding gevormd ; er was een Vlaamse programmatiecommissie aan het werk gegaan en de splitsing van het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen was aan de gang. Acht maanden later - want de vorige bespreking had plaats eind april 1983 - zien wij de eerste realisaties op het terrein tot stand komen en hebben bij uwentwege een beleidsnota ontvangen die een eerste, zij het schuchtere weerslag vindt in de begroting. Afwegend begroting tegen beleidsnota zijn wij van oordeel dat dit jaar de beleidsnota aanzienlijk belangrijker is dan het begrotingsdocument, dat ook qua bedragen tegenover de vorige begrotingen nog niet zo heel veel verschuivingen kent. Achter die vrijwel onbeweeglijke gevel van bedra-

gen in uw begroting is er nu toch veel in beweging gekomen en ik zou dat willen illustreren door enkele sectoren van uw beleid te overlopen.

Een eerste punt waarover ik het wil hebben betreft de preventie. Ik denk dat de kenmerken van het beleid dat u hoeft te voeren erin bestaan dat in de toekomst zal worden afgestapt van massale onderzoeken die dan zullen worden vervangen door groeps- en vooral professionele risicogerichte onderzoeken.

Ten tweede, er zal bijgevolg enigszins afgestapt worden van gespecialiseerde teams zodat de huisartsen bij deze preventie sterker zullen worden betrokken. Bij deze nieuwe beleidsopties zou ik graag drie opmerkingen willen maken.

Een eerste opmerking, die ik hier vorig jaar reeds heb gemaakt, is dat zou moeten worden nagegaan wat in de preventie nog aan gespecialiseerde teams zou moeten worden voorbehouden en wat nuttig zou kunnen worden overgeheveld naar de huisartsen. Ik denk dat er nog ruimte is voor gespecialiseerde teams, onder meer voor TBC-bestrijding, althans nog ten dele, en dat er zou moeten worden nagegaan wat zeker in handen van gespecialiseerde teams zou moeten blijven.

Een tweede probleem dat zich bij die preventie met medewerking van de huisartsen stelt betreft de honorering. Buiten het onderzoek veronderstelt een goede preventie ook nog administratieve werkzaamheden vanwege de huisartsen, onder meer registratie, het aanleggen van medische fiches of dossiers en men weet dat op dat terrein onze huisartsen niet erg bedreven zijn. Zij hebben een broertje dood aan het invullen van administratieve formaliteiten.

De heer J. Valkeniers : Het hangt ervan af dewelke.

De heer L. Hancké : Ik wil er de heer Valkeniers aan herinneren dat uit het interuniversitair onderzoek dat enkele jaren geleden plaatshad bleek dat slechts 46 procent van de huisartsen een medisch dossier had aangelegd.

De heer J. Valkeniers : Het gaat hier

Valkeniers

om jonge dokters.

De heer L. Hancké : Om een compromis te vinden met de heer Valkeniers wordt er dus best gewerkt met jonge huisartsen. Ik meen, mijnheer de Minister, dat er zich hoe dan ook twee problemen voordoen, ten eerste, dat van de honorering en, ten tweede, van het opvolgen van de administratieve werkzaamheden die door de huisartsen binne deze preventie moeten worden gevuld.

Derde opmerking : het toevertrouwen van de preventie aan huisartsen, dikwijls solisten, doet een probleem rijzen van – om een sterk woord te gebruiken – controle. Ik bedoel daarmee het toetsen van de resultaten die zij bekomen en de wijze waarop het opvolgen van de positieve gevallen gebeurt. Indien deze vorm van preventieve actie zou worden toegepast, dan meen ik dat bepaalde vormen van samenwerking tussen de huisartsen moeten worden uitgewerkt. Indien deze artsen hun preventieve taak ernstig opnemen, zullen zij daardoor worden gestimuleerd.

Vierde opmerking : het is evident dat de preventie altijd moet gericht zijn naar een betaalbare en efficiënte opsporing die een positief resultaat kan garanderen. Bij longkanker bijvoorbeeld is dit niet het geval. Het zou wel kunnen bij het opsporen van prostaat-kanker en darmkanker. Ik ben zo vrij te verwijzen naar een experiment dat wij in 1982 in de gemeente Berchem hebben ondernomen. Het ging om een project ter preventie van darmkanker. Het is mislukt omdat de toegezegde kredieten plots niet meer beschikbaar waren. De campagne is daardoor beëindigd. Zij was georganiseerd op de wijze zoals die door u, mijnheer de Minister, wordt gepland, namelijk het bereiken van een risicogroep van inwoners boven de 45 jaar in een samenwerking van huisartsen onder begeleiding van een universitaire dienst. Ik heb u de documentatie toen overgemaakt en ik hoop dat u daarmee uw voordeel zal kunnen doen.

Het derde hoofdstuk dat ik wil behandelen betreft de interdisciplinaire toetsing, waarover ik het daarnet even

had en waarbij ik uitga van drie ideeën : ten eerste, het bijhouden van een medisch dossier door de huisartsen, ten tweede, het realiseren van een vorm van kwaliteitsbewaking op de eerstelijns, die niet gemakkelijk te vinden is en, ten derde, het vinden voor de huisartsen van een formule van navorming, waarbij de huisarts periodiek kan worden bijgeschoold en op de hoogte gebracht van de meer recente ontwikkelingen in de huisartsengeneeskunde. Ik heb ter zake een voorstel van decreet ingediend en ik hoop dat het een gunstige beoordeling zal krijgen van uwentwege.

Mijn vierde hoofdstuk betreft de eerstelijnszorg. U weet dat er een voorstel ter behandeling ligt in de Kamercommissie voor sociale aangelegenheden. Het handelt meer bepaald over de forfaitaire vergoeding van de eerstelijnsseenheden. Er zijn er een twintigtal in Vlaanderen waarvoor op het ogenblik geen aangepaste financieringsmodaliteiten aanwezig zijn. Die forfaitaire vergoeding zou bestaan in een financiële toewijzing van wedden en uitgaven voor de uitrusting en de werking. Tot nu toe werd in het RIZIV alleen ingegaan op een formule die erin bestaat een conventie af te sluiten met artsen en paramedici. Een dergelijke conventie heeft echter tot gevolg dat een aantal gezondheidswerkers buiten die regeling vallen.

Is het niet mogelijk vanuit de Gemeenschap voor dergelijke eerstelijnsseenheden toch een reglementering uit te werken waardoor subsidies voor uitrusting en werking worden toegekend in afwachting van een meer omvattende reglementering die een echt en reëel forfait mogelijk zou maken ?

Vijfde kapittel : de toxicomanie. Mag ik eraan herinneren dat collega Cardoen vorig jaar een groot deel van zijn betoog aan dit hoofdstuk heeft gewijd. Voor de bestrijding of de preventie van de toxicomanieën bestaan er heel wat vrijwilligersinitiatieven die meestal nogal versnipperd zijn en voor een deel zelfs onbekend blijven. Er bestaan met name diensten voor geestelijke gezondheidszorg, crisisinterventiecentra, psychiatrische diensten en dergelijke meer. Ik heb vernomen dat op uw initiatief, mijnheer de Minister, een inventarisatie aan de

gang is van alle instellingen die zich met toxicomanieën bezig houden. U hebt die instellingen aangeschreven om te weten met welke problemen zij te kampen hebben. Dit is een uitstekend initiatief. Bovendien zou er moeten worden naar gestreefd om minstens één dienst van geestelijke gezondheidszorg per provincie met deze opdracht te belasten en later in te schakelen voor een betere coördinatie tussen de initiatieven.

Het zesde kapittel handelt over zelfmoord. In uw beleidsnota, mijnheer de Minister, is er sprake van 1500 zelfmoorden per jaar, terwijl volgens diezelfde nota het aantal zelfmoordpogingen het tienvoudige bedraagt. Kort na het verschijnen van uw beleidsnota publiceerde, zoals u weet, een Leuvense onderzoeker een studie waarin het aantal zelfmoorden wordt geraamd op 2.200 per jaar en waarin tevens wordt gewezen op het groot aantal jeugdige zelfmoorden. Mag ik in dit verband ook herinneren aan het onderwerp dat wij vanmorgen in de Commissie behandelden en dat ik zou kunnen noemen „de responsabilisering van het individu”. Ik ontken niet dat de idee die daar aan bod kwam een zekere bruikbaarheid kan hebben voor de financiering zodanig dat degene die uitgeeft ook, minstens ten dele, verantwoordelijk kan worden gesteld voor de inkomsten. Dit gezegd zijnde, denk ik dat de idee van de „responsabilisering van het individu” niet kan leiden tot een geïndividualiseerde visie op oorzaken van morbiditeit en mortaliteit. Daar integendeel is het noodzakelijk de sociale context niet uit het oog te verliezen. Er bestaat een grote sociale ongelijkheid tegenover ziekte en dood. Nieuwe onderzoeken bewijzen dat meer welgestelde mensen in onze samenleving aanzienlijk betere cijfers scoren voor allerlei aandoeningen, zelfs inzake kindersterfte. Hun levensverwachtingen zijn veel beter.

Op het terrein van de gezondheid is hun een aanzienlijk beter lot beschoren dan minder goedgesitueerden. In dit verband wil ik nog wijzen op de gegevens die de jongste maanden dank zij onderzoek aan het licht kwamen en waaruit de positieve correlatie blijkt tussen het aantal zelfmoorden en de werkloosheidsstatistieken. Het aan-

Hancké

deel van de zelfmoorden in de werkloosheidsgroep is aanzienlijk hoger dan in de andere bevolkingsgroepen. Dat betekent dat wij in de toekomst zoals in het verleden, oog zullen moeten hebben voor de sociale context van de preventie en dat het niet opgaat zoals in het PW-plan voor de sociale zekerheid wordt voorgesteld, de preventie af te wentelen op het individu. De solidariteitsgedachte waarop een deel van het gezondheidsbeleid tot op vandaag nog altijd steunt, mag dus niet worden opgegeven.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik kom thans tot het laatste deel van mijn uitzetting.

De omschakeling van de ziekenhuizen naar de rust- en verzorgingstehuizen moet op dit ogenblik, na 18 maanden, een mislukking worden genoemd. Er bestaan op dit ogenblik bijzonder veel aanvragen voor de vorming van rust- en verzorgingsbedden maar deze vraag gaat alleen uit van de rusthuizen terwijl daar tegenover een zeer gering aanbod staat van acute bedden.

Het is duidelijk echter dat vooral de overheveling van acute bedden naar de rust- en verzorgingstehuizen wordt beoogd. Die zijn niet voorhanden en bijgevolg is er geen mogelijkheid die omschakeling efficiënt door te voeren.

Toch is die omschakeling gewenst en ik denk, ik geef u dit ter overweging, dat ze slechts te realiseren valt, niet door de overlegformule zoals die vandaag bestaat te handhaven maar, door meer dringende maatregelen uit te vaardigen waarbij vanzelfsprekend een billijke regionale spreiding en een gelijke verdeling over de netten zou worden gerespecteerd.

In verband met de ziekenhuizen wil ik ten slotte nog een opmerking formuleren in verband met de zware medische apparatuur, waar wij hebben moeten vaststellen dat ook in Vlaanderen - waar er minder zware medische apparatuur is dan in het andere deel van het land - de wetgeving niet wordt nageleefd.

De wetgeving zegt dat er geen zware

medische apparatuur kan worden geplaatst zonder aanvraag en zonder inwilliging en dat bij inwilliging die medische apparatuur voor 100 procent wordt gesubsidieerd. De realiteit is echter dat soms wordt overgegaan tot het plaatsen van zware medische apparatuur zonder aanvraag en dus zonder subsidiëring maar dat neemt niet weg dat er toch beroep kan worden gedaan op terugbetaling via het mechanisme van de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor alle prestaties die met deze medische apparatuur worden verricht. Er is dus in feite wat de medische apparatuur betreft geen rechtstreekse band tussen de erkenning en het recht op de terugbetalingen door de ziekteverzekering.

Die band bestaat wel voor de rust- en verzorgingstehuizen want, als er daar geen erkenning is, kan men ook niet genieten van de sociale zekerheidsregelingen. Het is evident dat, wil men die programmatie naleven, men daar zou moeten ingrijpen. Ik denk dat het gepast is u te vragen ter zake aan te dringen bij de nationale Minister om daarvoor een geschikte regeling uit te werken.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte colleg's, ik kom thans tot mijn besluit. Het debat over de beleidsnota is op dit ogenblik eigenlijk fundamenteeler dan de bespreking van deze begroting. Wij delen de opties die in de beleidsnota staan met de nadruk op de eerstelijns en de samenwerkingsverbanden ; een nieuwe conceptie over de preventie en daarin de rol van de huisartsen ; de vermindering van de ziekenhuisbedden ; de ontwikkeling van de rust- en verzorgingsbedden en de thuisgezondheidszorg ; ook het opsporen van nieuwe terreinen waar doeltreffend moet worden ingegrepen zoals bijvoorbeeld bij de toximanieën.

De SP-fractie staat met kracht achter deze opties die overigens grotendeels in de teksten van ons congres van 1980 terug te vinden waren. Wij danken de Minister voor de beleidsstudie die hij met het oog daarop heeft laten uitvoeren. Daar deze begroting de aanzet vormt voor dit nieuw beleid zullen wij ze bijgevolg met veel overtuiging goedkeuren. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : Dames en heren, wij gaan hier de bespreking over het gezondheidsbeleid onderbreken.

MOTIE voorgesteld door de heren P. Van Grembergen en J. Van Elewyck betreffende een belangenconflict - 237 (1983-1984) - Nr. 1

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de motie voorgesteld door de heren Van Grembergen en Van Elewyck betreffende een belangenconflict, waarvan u zo pas kennis heeft gekregen. De tekst is op de banken rondgedeeld.

De bespreking is geopend.

Vraagt iemand het woord ?

De heer Baert heeft het woord.

Mag ik u laten opmerken dat u volgens ons reglement over vijf minuten beschikt.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, wat de spreektijd betreft, stelt artikel 49 van het reglement dat een motie . . .

De Voorzitter : „ verwijst naar artikel 50.

De heer A. De Beul : . . . om tot een belangenconflict te kunnen komen, maar de motie voorzien in artikel 49 is natuurlijk geen motie van orde.

De Voorzitter : Dat beweer ik niet. Artikel 50 verwijst naar artikel 54, punt 4 dat op zijn beurt verwijst naar artikel 33, punt 5, 6 en eenzelfde spreektijd voorziet zoals voor artikelen en amendementen, zijnde vijf minuten.

De heer L. Van den Bossche : Wij vragen een realistische tijd, maar toch geen vijf minuten.

De Voorzitter : Mijnheer Baert, u heeft het woord.

De heer F. Baert (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik heb geen behoefte aan een half uur om ons standpunt te verwoorden. Ik zal dus proberen binnen de vijf minuten die u toekent te blijven.

De motie strekt ertoe vast te stellen

Bad

door de Vlaamse Raad dat een belangenconflict bestaat, dit wil zeggen dat hij ernstig in zijn belangen kan worden geschaad door het wetsontwerp dat wij kennen, omdat dit ontwerp op onvoldoende wijze de financiering van de door de Staat in het verleden aangegane lasten wordt verzekerd, omdat dit wetsontwerp op onvoldoende wijze de financiering verzekert van de nationale economische sectoren in het Vlaamse Gewest, terwijl bovendien de financiering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in het gedrang wordt gebracht door het hernationaliseren van de successierechten.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil enkel wijzen - ik wil ook nog een paar punten aan de heer Van den Bossche overlaten - op artikelen 1 tot 4 en artikel 5 van het ontwerp; de artikelen 1 tot 4 betreffende de saldi en lasten van het verleden, met name de artikelen 1 en 2 betreffende de lasten uit het verleden die ten laste worden gelegd van de Gemeenschappen en de Gewesten, van het ogenblik dat zij zijn ontstaan na 1 januari 1975, dit op het moment dat er helemaal nog geen Vlaams Ge-

west of Vlaamse Gemeenschap met rechtspersoonlijkheid bestond. Dit is ten onrechte en schaadt de belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, wanneer deze lasten ten laste van de Vlaamse Gemeenschap worden gelegd. Bovendien wordt niets voorzien voor de lasten die nog uitlopen tot na 1990. Ook op die wijze worden de belangen - het gaat hier niet om bevoegdheden, om juridische kwesties - van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap geschaad, wanneer niets wordt voorzien voor de lasten die nog uitlopen tot 1990.

Bovendien is de financiering van de bijstand - en ik hoef daarop niet nader in te gaan, de heer Schiltz heeft dit vorige vrijdag zeer uitvoerig in de Kamer uiteengezet - in dit ontwerp voorzien volstrekt onvoldoende, terwijl volgens artikel 2 van het wetsontwerp de staatswaarborg ook ten laste van de Gewesten zal kunnen worden verhaald. Wat betreft de staatswaarborg, daarvoor is geen enkele compensatie voorzien.

Het is doodgewoon iets wat ten laste van de Gewesten en van de Gemeenschappen wordt gelegd, zonder dat er

enige bijstand wordt voorzien om deze lasten uiteindelijk te delgen. Het is toch al te duidelijk dat hierdoor de belangen van het Vlaamse Gewest en van de Vlaamse Gemeenschap worden geschaad.

Artikel 3 handelt over de saldi uit het verleden, die geannuleerd worden. Deze worden ons afgenomen, in feite ontstolen, daar waar, naar wij hebben vernomen, de Vlaamse Executieve reeds voor 36 miljard frank ordonnancements heeft gedaan op grond van die saldi uit het verleden, waarvan zij rechtmatig mocht menen dat deze aan de Vlaamse Gemeenschap en aan het Waalse Gewest toekwamen. Door ons deze af te nemen en aldus een zware bijkomende schuld op de schouders van het Vlaamse Gewest en van de Vlaamse Gemeenschap te leggen, is het nogal evident dat dit ontwerp de belangen van onze Gemeenschap en ons Gewest schaadt.

Ten slotte verwijs ik naar artikel 5 waarin wordt bepaald dat de successierechten die in de wet van 9 augustus 1980 als één van de belangrijkste belastingen erkend bestemd werden om voor ristornering en dus uiteindelijk voor een volledige eigen fiscaliteit voor het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap in aanmerking te komen, daaruit worden gehaald, derwijze dat ons op die manier van voor af aan reeds mogelijke inkomsten worden ontnomen en dus - want ik heb verleden week reeds betoogd dat autonomie een kwestie is onder meer niet alleen van bevoegdheden, maar ook van financiële middelen om die bevoegdheden uit te oefenen - een aanslag wordt gepleegd op onze autonomie. Daarbij moge ik er op wijzen dat het nu in de handen van de centrale regering zal liggen om bijvoorbeeld de successierechten te verminderen en aldus de mogelijke inkomsten van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap nog aan te tasten zonder dat wij er ook maar iets aan te zeggen hebben.

Wanneer men dat op de keper en objectief beschouwt en ziet wat voor implicaties dat kan en in elk geval ook zal hebben op de financiële middelen van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, dan is het duidelijk dat onze belangen hierdoor worden

Na beantwoording van de vele vragen omtrent zijn begroting kondigde Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid R. De Wulf (SP) een grondig commissieonderzoek aan van de na twee jaar studiewerk en evaluatie vastgelegde beleidsopties

Baert

geschaad. Daarom vraag ik om deze motie goed te keuren. **(Applaus bij de leden van de SP en de VU)**

De Voorzitter : De heer Van den Bossche heeft het woord.

De heer L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik wens in de beknopte spreektijd die de Voorzitter in functie van een aantal artikelen van het reglement, die mij te veel in aantal zijn om te kunnen onthouden, niet herhalen wat collega Baert zojuist heeft naar voren gebracht over de situatie van de saldi van het verleden, maar wens toch even uit te weiden over de ganse regeling in verband met de nationale sectoren. Het verhaal ter zake is vrij eentonig. Het voorliggende ontwerp, waarvan in de motie terecht gezegd wordt dat het een belangenconflict inhoudt, is een ontwerp waarin op het juridische vlak niets dan onduidelijkheid heerst. Laten wij voorafgaandelijk duidelijk afspreken : verklaringen van ministers zijn slechts waard wat de ministers waard zijn, zijn slechts waard wat de regering waard is, duren slechts de tijd van de regering, mijnheer Dupré. De Franse dichter zei dat ze maar duren „l'espace d'un matin". De regeringen duren misschien ten hoogstens vier jaar, maar meer niet.

De heer J. Dupré : Het is een goede regering.

De heer L. Van den Bossche : Ik was vriendelijk voor u, mijnheer Dupré, en ik zei misschien vier jaar - ik gaf u en uw regering het voordeel van de twijfel - maar meer niet. Uw eigen Eerste Minister - mijnheer Bourgeois, u moet luisteren wanneer uw eigen Eerste Minister u les in recht geeft - is hier op de tribune komen uitleggen dat verklaringen van ministers niet gelden en geen enkele kracht van wet hebben. Ik heb hem moeten gelijk geven, want dat is stricto sensu juist. Maar dat geldt natuurlijk niet in het raketten debat, maar ook vandaag dus ook als de praktische toepassing van de waarheid u niet behaagt. Waarheden zijn er om te gelden altijd en alom en zeker de CVP, die van absolute waarheden houdt, zou dit moeten weten.

Ik zal u aan de hand van drie artikelen en een annexe illustreren dat er geen enkele juridische zekerheid bestaat en dat is niet om te lachen, mijnheer de Voorzitter. Ik wil aanvaarden dat u kan vertrouwen hebben in de verklaringen van de huidige regering in de mate dat ze uitvoerbaar zouden zijn - ik zal nog onderzoeken in een annexe of deze verklaringen wel uitvoerbaar zijn - maar bij het beoordelen van een belangenconflict moet u zich steunen op de tekst van de wet en niet op de verklaringen van de regering noch op het vertrouwen in een regering. Artikel 5 bepaalt wat collega Baert zonet heeft gezegd, maar ik wil nog verder gaan. Niet alleen worden de successierechten uit de lijst van de gebeurlijk te ristoreren belastingen gehaald. Dat houdt dus in - toegegeven door Minister Gol in de Commissie - dat morgen de nationale regering zou kunnen zeggen dat zij geen successierechten meer int, en dat dan tengevolge van de algemene grondwettelijke bevoegdheid die de Gewesten en Gemeenschappen inzake fiscaliteit toekomt, in verband met de fiscaliteit, de Gewesten zelf hun eigen successierechten zullen moeten innen. Dat is de theoretische mogelijkheid beaamd - dat is niet zo maar uit de lucht geplukt - door de Minister van justitie.

Thans wil ik het hebben over mijn drie punten.

Artikel 7 spreekt slechts over een budgettaire techniek. De heer Dupré, de heer Van den Brande, de Raad van State, kortom iedereen is het erover eens dat artikel 7 niets meer is dan dat. Er is inderdaad de annaliteit van de begroting, maar dat wil dus zeggen dat niemand de zekerheid heeft over de inhoud van artikel 7, temeer daar artikel 7, volgens de eigen verklaringen van de Minister van economische zaken, zal moeten worden opgevuld met een wijziging van de wetgeving van het FIV. U zal het koninklijk besluit nummer 3 1 daterend van de tijd toen de heer Claes Minister van economische zaken was moeten wijzigen. U zal eveneens het koninklijk besluit nr. 141 van de huidige regering moeten wijzigen evenals het uitvoeringsbesluit van 8 augustus 1983. U zal vooral de twee eerstgenoemde koninklijke besluiten te wijzigen het Parle-

ment dienen te passeren. Er moet dus nog een wet worden gestemd. En zo kom ik tot de vraag of die wet aangaande het FIV wel kan worden gestemd zonder een tweederde meerderheid. Tot op heden zegt artikel 7 niets. Het biedt ons, Vlamingen, geen enkele garantie.

Mijn tweede opmerking betreft artikel 10bis. Er wordt beweerd dat er geen staatswaarborg meer is, er is een bijzonder voorrecht, de Minister van economische zaken heeft bevestigd - en ik heb de moed gehad het te zeggen in een TV-uitzending - en blijft bevestigen dat hij mij niet verdacht van kwade trouw noch van enig kwaadwillige neiging, wanneer ik beweerde dat hij op heden niet eens de techniek kon uitleggen, hoe hij een bijzonder voorrecht zal in het leven roepen dat in twee tijden niet zou neerkomen op een staatswaarborg. In één tijd komt het zeker niet meer op staatswaarborg, die uitleg kennen wij, maar wel denk ik in twee tijden. De Minister heeft beloofd dat niet te doen. Maar toen ik hem vroeg hoe hij dat technisch, technocratisch zou doen, hoe hij dat in een tekst ging omzetten, bleef hij mij het antwoord schuldig.

Het tweede element is dat het voor de Vlaamse Gemeenschap toch belangrijk is te weten of dat „bijzonder voorrecht", via twee trappen al dan niet neerkomt op een staatswaarborg. Als het op een staatswaarborg neerkomt, dan zijn wij bedrogen en belogen, dan zijn onze belangen gekraakt. Komt het niet op een staatswaarborg neer, laten wij dan duidelijk... **(Onderbreking door de heer Dupré)**

Mijnheer Dupré, u kent evengoed als ik de banken. Deze zullen niet lenen voor een fictief voorrecht dat slaat op het geheel van de financiële middelen van de op te richten maatschappij. Maar financiële middelen zijn niets. Van jaar tot jaar worden die aangevuld via transferten uit de begroting, maar niemand weet welke transferten het jaar nadien zullen gebeuren. Welke bank zal zich daartoe lenen zonder enige garantie ? Geen enkele bank, mijnheer Dupré. Dit is dus een tweede boerenbedrog. Ofwel bedriegt de regering het Parlement, ofwel is de begroting onuitvoerbaar.

Een derde boerenbedrog ligt in artikel

Van den Bossche

11 besloten. De heer Claes heeft herhaaldelijk gevraagd wie nu uiteindelijk moet inleveren. In de regering bestaat daarover een meningsverschil. Is het nu Cockerill-Sambre, of is het uiteindelijk KS-Limburg dat zal inleveren? Voor de Limburgse kamerleden en raadsleden is dat uitermate belangrijk. Er is ter zake geen enkele juridische duidelijkheid en u blijft zich dus alleen steunen op de verklaringen van de regering. U heeft vertrouwen in de regering. Wij niet. En u vergeet dat regeringen hoe dan ook tijdelijk zijn.

Naar mijn mening heeft iedereen in deze Vlaamse Raad de fundamentele plicht te oordelen of de wettekst al dan niet garanties geeft. Die wettekst geeft geen enkele garantie dat onze belangen niet worden aangevallen. In die zin vind ik de ingediende motie meer dan terecht. Dit is het type-voorbeeld van een belangenconflict. Ik vraag dan ook dat iedereen, gezien de consequentie van wat de Executieve zelf heeft geschreven, deze motie zou goedkeuren. Als consequentie van haar eigen advies, waarin wordt gezegd - ik citeer - „Artikel 7 van het voorliggend ontwerp voorziet evenwel in een regeling die geen wettelijke waarborgen biedt voor de feitelijke regionale financiering, noch voor de automatische overdracht van de saldi van de successierechten, na betaling van de lasten van het verleden en de thesaurieoverschrijdingen aan de Gewesten.” De Vlaamse Executieve brengt dan ook een negatief advies uit over artikel 7 van het ontwerp. Artikel 7 is tot op vandaag nog niet gewijzigd. Het is nog altijd hetzelfde, zoals het voorlag toen de Vlaamse Executieve haar mening te kennen gaf. Inzake artikel 11 citeer ik: „Met betrekking tot artikel 11 meent de Vlaamse Executieve dat dit artikel overbodig is gezien de bepalingen van het genummerd koninklijk besluit tot uitzonderlijke vaststelling van de specifieke regels inzake lonen, vergoedingen en voordelen toegekend aan bepaalde ondernemingen van de staalsector”. Duidelijker kan het niet. In consequentie van wat uw eigen Executieve unaniem heeft beslist en van een wel begrepen Vlaams belang vragen wij als fractie, samen met wat collega

Baert daarstraks is komen bepleiten, dat de Vlaamse Raad zich unaniem achter deze motie zou scharen, zijnde de verklaring dat het voorliggend ontwerp een duidelijk belangenconflict uitmaakt. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, het is duidelijk dat de motie die wij vandaag voor de eerste keer krijgen in deze Vlaamse Raad een belangrijke motie is. Wij moeten er ons echter goed van bewust zijn dat de procedure op basis van artikel 32 - zoals iedereen weet - belangrijke consequenties heeft. Dit houdt in dat, volgens deze procedure, de schorsing 60 dagen duurt en wij aldus belanden in, wat ik gisteren heb genoemd, het Overlegcomité waar tot nu toe geen overleg, geen verzoening komt, maar een blokkering van de ingenomen situaties, met het gevolg dat wij uiteindelijk, zoals de hond die achter zijn staart loopt, dit ontwerp opnieuw in de Kamer van Volksvertegenwoordigers zullen krijgen. In de praktijk betekent dit een blokkering van vele maanden van de financiële middelen van deze Vlaamse Raad.

De heer J. Van Elewycyk : Niet waar !

De heer G. Verhaegen : Over de kern van de zaak hebben wij gisteren langdurig gesproken. Ik verwijs naar de uiteenzettingen van Minister Schiltz en van Voorzitter Geens, waarin zeer openhartig de fouten en de goede kanten van dit ontwerp werden behandeld. Welke conclusies kunnen wij nu trekken uit deze week discussie in de Kamer en wat is het besluit uit de bespreking van gisterennamiddag ?

De heer J. Van Elewycyk : Dat is dit ! **(De tekst van zijn motie tonend)**

De heer G. Verhaegen : Dat voor onze fractie onze belangen, want daar gaat het om, niet alleen niet geschaad zijn, maar dat wij integendeel, een vertrekbasis hebben voor een toekomstig financieel beleid van deze Vlaamse Raad, die ons wel garanties geeft.

Om deze reden, geachte collega's, zou ik u willen vragen - en ik heb een beetje moeite om het uit te drukken -

of wij, zuiver om een maneuver **(Protest bij de SP)** ik durf geen ander woord gebruiken - daarom gedurende vele maanden . . .

De heer J. Van Elewycyk : Dat is niet waar !

De heer G. Verhaegen : . . . de Vlaamse Raad geen financiële middelen zouden geven. Ik twijfel niet aan de ernstige bezwaren die vele van onze collega's daar tegenover maken, maar vanuit onze fractie achten wij dit niet voldoende om een belangenconflict naar voren te brengen, Wij zullen de motie dus verwerpen.

De heer L. Van den Bossche : Partijbelang boven Vlaams belang ! **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer De Grève heeft het woord.

De heer L. De Grève (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, wij gaan uit van een totaal ander standpunt dan datgene wat de indieners van deze motie hebben. Wij zijn de mening toegedaan dat wij met een opschorting van de procedure, integendeel tot wat zij beweren, de belangen van de Vlaamse Gemeenschap zouden schaden **(Protest van de heer Van Elewycyk)** omdat, mijnheer Van Elewycyk, . . .

De heer L. Van den Bossche : Antwoord eerst op de juridische bezwaren !

De heer L. De Grève : Dat doen wij in de Kamer.

De heer L. Van den Bossche : Van uw fractie hebben wij daarover niets gehoord !

De heer L. De Grève : Mijnheer Van den Bossche, als u mijn betoog in de Kamer hebt gevolgd . . .

De heer L. Van den Bossche : Dat was geen juridisch antwoord.

De heer L. De Grève : Alleen het uwe misschien. Wij nemen daar akte van. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

Ik zeg dat wij echt geen enkel belang hebben bij een opschorting van de procedure omdat het een - en iedereen heeft dat erkend - compromis is waarin een voldoeninggevende oplossing is vervat voor een probleem waar

De Grbve

omtrent wij Vlaamse Gemeenschap vanaf onze oprichting in tegenstelling staan met de nationale overheid en waarvoor wij tot half verleden jaar geen aanvaardbare oplossing hebben kunnen bereiken. Welnu, men heeft toen, alleszins in een meerderheid van de Vlaamse opinie, vertegenwoordigd in deze Raad en ook in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, vastgesteld dat deze compromisoplossing een voldoende oplossing inhoudt voor datgene wat zolang in betwisting was, namelijk een oplossing geven aan het probleem van het betalen van de lasten van het verleden. Ik meen dat dit voor de Vlaamse Gemeenschap vooral zeer belangrijk is voor de huisvestingssector.

Anderzijds kan ik niet anders dan vaststellen dat voor de toekomst een einde wordt gemaakt aan die door ons altijd zo afgekeurde geldstroom van niet-geïdentificeerde nationale middelen naar Cockerill-Sambre. Ook daar wordt een einde aan gemaakt. **(Protest bij de SP en de W)**

Met dit op de achtergrond hebben wij er geen belang bij deze motie te steunen en ik nodig mijn fractie dan ook uit zich er tegen te verzetten. **(Applaus bij de PW en de CVP)**

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik heb veel respect voor collega Verhaegen. Ik zou hem in alle kalmte op enkele zaken willen wijzen die hier op dit ogenblik moeten worden gezegd.

Wij hebben blijkbaar schrik in deze vergadering om een belangenconflict uit te lokken. Aan Franstalige zijde heeft men deze scrupules niet, zelfs voor futilliteiten gaat men daar die weg op. **(Applaus bij de Wen de SP, protest bij de CVF en de PVI)**

Bovendien wens ik recht te zetten wat hier gezegd werd over de onmiddellijke gevolgen van de goedkeuring van deze motie waarbij een belangenconflict wordt uitgelokt. Collega, u moet artikel 32 van de gewone wet van 9 augustus 1980 zeer goed lezen en dan merkt u dat wij geen maanden vertraging veroorzaken maar dat het aange-

vochten wetsontwerp onmiddellijk wordt overgemaakt aan het Overlegcomité dat zich vrijwel onverwijld, maar alleszins vóór het einde van een termijn van 60 dagen, moet uitspreken. Wij zijn dus niet vertrokken voor een eindeloze reeks maanden of weken maar ten hoogste voor twee à drie weken.

Nu kom ik tot wat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve gisteravond op deze tribune heeft gezegd. Ondervraagd over het wetsontwerp dat ahangig is in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, ondervraagd over de opeenvolgende adviezen die de Executieve daarover heeft uitgebracht, heeft de Minister gezegd dat de Executieve binnen het raam van haar opdracht is gebleven en binnen de wettelijke mogelijkheden waarover ze beschikt, omdat de Executieve enkel advies kan uitbrengen. De Voorzitter voegde daaraan toe dat wanneer men moet vaststellen dat de nationale regering geen rekening wil of kan houden met dit advies, de Executieve zulks niet kan verhelpen en dat ze haar taak heeft volbracht. Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, er bestaat nog een ander rechtsmiddel en dit zou u, de eerste man van de Vlaamse Gemeenschap, in deze Raad moeten inroepen. Niet de oppositie zou dit middel moeten voorstellen maar u zou een beroep moeten doen op artikel 32 en aan de Raad, de hele Raad, vragen een belangenconflict uit te lokken zodat u in het Overlegcomité nog een laatste maal ten opzichte van de nationale regering de bezwaren van de Vlaamse Gemeenschap zou kunnen verdedigen. Dit zou een normale en fiere Vlaamse houding zijn die wij van u mogen verwachten. **(Applaus bij de W en de SP)**

Men mag hier niet oneigenlijke argumenten komen hanteren om de bewering te staven dat wij over geen fondsen meer zouden beschikken om aan onze verplichtingen te voldoen.

Beste vrienden, over de lasten van het verleden hebben de rechtbanken zich reeds uitgesproken : het zijn lasten voor de nationale regering. Indien wij er niets aan doen, blijven het lasten voor de nationale regering. In het wetsontwerp, dat thans in de Kamer wordt behandeld, geeft men ons ech-

ter een vergiftigd geschenk want wij moeten een hoop schulden overnemen, die niet van ons zijn en waarvoor wij geld krijgen dat echter niet volstaat om al deze schulden te betalen. Er is geen oplossing voor het fameuze recht op planschade dat in de wetgeving op de stedebouw bestaat.

Er is geen oplossing voor de lasten van 1990. Wij nemen dat er eenvoudigweg bij. Bovendien - het is hier reeds gezegd - wat zal er gebeuren indien men bijvoorbeeld het successierecht zou afschaffen, wat weliswaar een extreme maatregel is.

De heer A. Bourgeois : Dat zal niet gebeuren.

De heer A. De Beul : Mijnheer Bourgeois, u moet de kranten maar eens lezen van enkele dagen geleden waarin wordt aangekondigd dat de netto-opbrengst van de successierechten met 12,5 procent is verminderd en dat zonder enige maatregel van de nationale regering.

Ik voorspel nu reeds dat over het fameuze artikel 7 elk jaar in de nationale regering een onderhandeling zal plaatsvinden over de wijze waarop het zal worden uitgevoerd. Als u vandaag niet de fierheid hebt er een belangenconflict van te maken, zullen wij elk jaar opnieuw betalen om de uitvoering van die belofte te verkrijgen. **(Applaus bij de W en de SP)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de bespreking gesloten.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Zoals aangekondigd houden wij nu onmiddellijk de hoofdelijke stemming over de pas afgehandelde motie betreffende een belangenconflict.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier de uitslag van de stemming :

134 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

52 leden hebben ja geantwoord ;

Voorzitter

81 leden hebben neen geantwoord ;
lid heeft zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de
stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Anciaux V.
Baert F.
Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Capoen M.
Caudron J.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Desseyn J.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Draulans H.
Féris J.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Hostekint R.
Knuts H.
Leclercq J.
Lefeber O. (Mevr.)
Maes R.
Matthys P.
Meyntjens O.
Peeters W.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Thys J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Puymbroeck M. (Mevr.)
Vanvelthoven L.
Verniers J.
Vervaet D.
Willockx F.

NEEN hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Bascour J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Backer-Van Ocken R.
De Clercq C.
De Cooman C.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
De Winter A.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Moors C.
Neyts-Uyttebroeck A.M.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Piot F.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mevr.)
Suykerbuyk H.
Taelman W.

Tant P.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Belle I.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborcht F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van de Velde L.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Weckx H.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN heeft :

Kempinaire A.

Bijgevolg is de motie betreffende een
belangenconflict niet aangenomen.

Het lid dat zich heeft onthouden,
wordt verzocht de reden voor zijn
onthouding kenbaar te maken.

De heer A. Kempinaire : Ik ben afge-
sproken met de heer Van Steenkiste.

De heer J. De Seranno : Het stemappa-
raat van mevrouw Smitt is defect.

**ONTWERP VAN DECREET houdende
aanpassing van de begroting van de
Vlaamse Gemeenschap voor het begro-
tingsjaar 1983**
- 10 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

**ONTWERP VAN DECREET houdende
de middelenbegroting van de Vlaamse
Gemeenschap voor het begrotingsjaar
1984**
- 6 (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene
toelichting)

**ONTWERP VAN DECREET houdende
de begroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1984**
- 8 (1983-1984) - Nrs. 1 (+ Errata en
Bijlagen 1 tot VI) tot 4

Voorzitter

- 7 (1983-1984) - Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat, afdeling gezondheidsbeleid.

De heer Vervaet heeft het woord.

De heer D. Vervaet (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik zal kort zijn. Ik verneem uit de pers dat uw ontwerp van decreet tot het verbieden van wielervedstrijden voor minder dan vijftienjarigen nog steeds bij de Raad van State berust.

Ik wil hieromtrent vier vragen stellen.

Wij weten allemaal dat de Raad van State enkele stevige koelkasten bezit. Als antwoord op mijn eerste vraag wou ik van de Minister vernemen wat de oorzaken zijn van het uitblijven van het advies.

Uw ontwerp van decreet heeft geen Waalse tegenhanger, of positiever gezien, geen Waalse gelijklopende aanvulling. Dit brengt uiteraard mee dat onze kinderen in Wallonië kunnen gaan crossen en racen naar hartelust. Maar daar kan u niks aan doen, tenzij u stappen doet, zou doen of zal doen om tot een grensoverschrijdende eenvormigheid te komen.

Mijn tweede vraag luidt dan ook : kan ik hierover een woord van uitleg krijgen ?

Eigenaardig genoeg legde Minister Gol in de centrale regering een ontwerp van wet neer dat stelt dat motorcrossers 15 jaar dienen te zijn. In de eerste plaats lijkt het me dat dit ontwerp, een juridische krachtverspilling is. Immers, de koninklijke besluiten van 29 september en van 16 juli 1973 legden reeds de leeftijdsgrens vast tot 16 jaar op privé-terreinen. Ligt het misschien in de bedoeling om langs juridische weg de leeftijdsverlaging van 16 over 15 tot straks op 12 jaar te brengen ? In dit land met politieke en sportieve achterpoortjes weet men

nooit.

Wat me vooral bezighoudt is de terreinafbakening van uw ontwerp van decreet enerzijds en het ontwerp van wet van Minister Gol anderzijds. Mijn derde vraag luidt dan ook of deze overlappende wetgeving nog kan in Vlaanderen. Hierover had ik graag uw mening gehad.

Mijn vierde en laatste vraag, mijnheer de Minister. Waarom behandelt u twee verschillende disciplines motorcrossen en wielrennen met verschillende fysieke aspecten in eenzelfde decreet. Ik ben ook wel geen voorstander van hoge produktie bij het wettenmaken, maar toch leek de opsplitsing van deze twee disciplines, in twee decreten, wegens hun verschillende aspecten, vooral dan fysieke, een logische zaak, zeker omwille van de duidelijkheid.

U weet trouwens, u proeft het trouwens elke dag, dat in Vlaanderen over deze materie met verschillende en vooral dan met gemengde gevoelens wordt gereageerd en ook wel geageerd.

Een duidelijk antwoord op deze vier vragen zou sportminnend Vlaanderen zeer veel plezier doen. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik heb uw beleidsnota, mijnheer de Minister van gezondheidszorg en het verslag van de begroting doorgenomen en wens u daarover een paar vragen te stellen.

Eerst en vooral zou ik, wat de programmatie betreft, graag weten hoeveel nieuwe bedden er in het afgelopen jaar werden toegestaan. U weet dat volgens de nieuwe wettelijke beschikkingen geen nieuwe bedden meer kunnen worden toegestaan, tenzij om oude bedden te vervangen.

Toch heb ik de indruk dat deze vorm in bepaalde klinieken, onder meer in academische ziekenhuizen, niet zo strikt wordt gevolgd. Daaromtrent had ik graag een antwoordje.

Vervolgens wil ik handelen over de li-

neaire afbouw.

Het gaat hier met name om een maatregel, uitgevaardigd door uw collega uit de nationale regering, de heer Dehaene, die in een afbouw voorzag van 3 procent voor 1982 en van 5 procent voor 1983. Ik vraag mij af of die lineaire afbouw wel eerlijk is. In Brussel hebben wij bijvoorbeeld het geval gekend van het Franstalig ziekenhuis dat gedurende een hele tijd gesloten was. Wij hebben ook de uitbouw gekend van het academisch ziekenhuis van Jette.

Het is normaal dat dit alles in het jaar 1980, dat als referentienorm wordt genomen, op de nabijgelegen ziekenhuizen een invloed heeft gehad. Er zullen zeker heel wat minder verpleegdagen geweest zijn. Op die norm van 1980 vraagt men dan een vermindering van 3 procent en het jaar nadien van 5 procent. Ik meen dat daar alleszins een compensatie zou moeten gebeuren, want anders zijn de omliggende ziekenhuizen tweemaal gefopt.

In de eerste plaats hadden zij af te rekenen met de concurrentie van het academisch ziekenhuis, gesteund door alle mogelijke massamedia en daarna kregen zij nog eens de weerslag van het feit dat men voor de daaropvolgende jaren steunt op een cijfer dat reeds lager lag. Ik hoop dat wij bijvoorbeeld een verdediging kunnen vinden voor de Vlaams-Brabantse klinieken, die met de concurrentie van het academisch ziekenhuis te maken hadden.

Ik meen dat in de begroting van vorig jaar vermeld was dat de filosofische evenwichten in acht moesten genomen worden en dat aldus aan de academische ziekenhuizen bepaalde beloften werden gedaan. Ik kom dus terug op mijn vraag of in de academische ziekenhuizen, ondanks het feit dat er reeds enkele duizende bedden te veel zijn, met uw toestemming nog nieuwe bedden beschikbaar werden gesteld.

Hoeveel rust- en verzorgingsbedden werden reeds in gebruik genomen ? Hoeveel van die bedden zijn er in de plaats gekomen van bedden die in andere sectoren van de geneeskunde

Valkeniers

werden afgeschaft ?

Hoeveel werd reeds aan schadeloosstelling betaald, voor bedden waarvan werd afgezien, bedden die in aanbouw waren en niet verder werden afgewerkt ? Ook zou ik graag vernemen hoeveel bedden op dit ogenblik klaar zijn, maar toch niet geopend worden omwille van de wettelijke beschikkingen die op nationaal vlak werden uitgevaardigd.

Mijnheer de Minister, dit zijn een heleboel vragen waarop u misschien niet onmiddellijk kan repliceren, maar waarop ik toch graag een antwoord zou krijgen.

Wat de betaling per prestatie aangaat, heb ik enkele opmerkingen.

U zegt, mijnheer de Minister, dat men aan de prestatieverstrekker een mogelijkheid biedt waarop de wetgever geen vat heeft. U zegt ook dat de niet-geneeskundige elementen die op het medisch denken vat hebben, moeilijk door administratieve maatregelen te beïnvloeden zijn.

Ik heb deze twee zinnen gehaald uit uw beleidsnota. U bent zonder twijfel een tegenstander van betaling per prestatie, zoals een collega uit uw partij, de heer Hancké. Hij heeft gezegd dat hij in u een ware verdediger ziet van het beleid dat werd uitgestippeld in het congres van uw partij. Ik veronderstel dus dat u voorstander bent van forfaitaire betaling.

De heer L. Hancké : Ja, met overtuiging.

De heer J. Valkeniers : Volgens uw theorie zou een dergelijke betalingswijze het aantal prestaties indijken. Ik zal bewijzen dat die theorie vals is. Ik geef een voorbeeld. In een academisch ziekenhuis, dat u zeer goed kent en dat u nauw aan het hart ligt, gebruikt men het systeem van forfaitaire betaling. Dit neemt niet weg dat van 1981 tot 1982 het aantal prestaties in de klinische biologie daar niet met 10,20 of 40 procent is gestegen, maar met 70 procent, en dat op één jaar tijd. Dit bewijst duidelijk dat het betalingssysteem op zichzelf maar slecht is wanneer men er misbruik van maakt, want zelfs in ziekenhuizen

waar men forfaitair betaalt, komen misbruiken voor zoals ik zopas aanvoerde.

De beleidsnota handelt niet over de medico-mutualistische overeenkomst, maar in kranten heb ik commentaar van de Minister gelezen.

Ook u, die toch belang hecht aan de eerstelijns-geneeskunde, zoals de meesten onder ons, zult toegeven dat hierdoor de huisartsen, die op het terrein werken, groot nadeel wordt berokkend. De patiënten zullen immers nog meer naar de poliklinieken gaan dan nu. Wanneer men ook in de poliklinieken tot centrale inning overgaat, zoals dat in de medico-mutualistische overeenkomst wordt bepaald, en de patiënten alleen het remgeld moeten betalen, dat in zeer veel gevallen zeer klein is, zullen de patiënten nog veel meer naar de poliklinieken gaan dan nu.

Dit systeem van centrale inning gaat regelrecht in tegen de herwaardering van de eerstelijns-geneeskunde.

Ik wens u daarop attent te maken, omdat men zich niet bewust schijnt te zijn van de nadelen ervan voor de huisarts.

Ten tweede, de centrale inning zal ook geen voordelen voor het RIZIV opleveren, omdat er duidelijk een transparantie zal zijn. U hebt trouwens zelf verklaard dat u het jammer vindt dat de dokters over hun eigen honoraria meester blijven en dat deze in handen moeten blijven van de kliniek. Zulk een verklaring vind ik erg. Ik denk dat het logisch is dat men uiteindelijk zelf beslist en weet wat men verdient. Wellicht heeft de pers dit wat té zeer geaccentueerd en ging uw bedoeling niet zo ver.

Ik wens te stellen dat, volgens de medico-mutualistische overeenkomst, wanneer uit de transparantie moest blijken dat bepaalde dokters onvoldoende presteren en onvoldoende prestaties laten uitvoeren, waar de kliniek haar aandeel in heeft. De kliniek-directie zal zeggen : u hebt te kiezen, ofwel komt u tot meer prestaties, ofwel krijgt u een collega bij. Ingevolge een beknopping van het adviesrecht van de Medische raad zullen de dokters hier niets kunnen tegen inbren-

gen. Ik verwittig u : de centrale inning zal, wanneer zij zal worden uitgevoerd zoals door de nationale Minister voorgesteld en zoals bepaald in de medico-mutualistische overeenkomst, nog een kostenexplosie teweegbrengen. Inderdaad, zij moest worden uitgevoerd omdat men aan de aangeslotenen en geschenken wilde geven ; dit geschenk zal door de gemeenschap dienen te worden betaald. Ik waarschuw u, de medico-mutualistische overeenkomst zal precies naast het doel schieten waarvoor zij werd ingesteld. Ik zal daarop terugkomen, want ik geloof dat ik ter zake eens te meer gelijk zal halen.

Inzake de preventie meen ik dat dit - en ik ben zelf ook huisarts geweest - een specifieke taak voor de huisarts is. Ik twijfel daar helemaal niet aan.

Ik stel vast dat 90 miljoen voor TBC-opsporing wordt uitgetrokken. De TBC-opsporing is nu niet bepaald in handen van de huisarts ; bij de manier waarop deze opsporing thans gebeurt kunnen een aantal vraagtekens worden geplaatst nu men werkelijk de patiënt zelfs niet meer kan verplichten om een cuti-test te laten uitvoeren.

51 miljoen frank zijn bestemd voor kankeropsporing ; dit alles wordt door specialisten gedaan en toch zegt men dat de preventie bij de huisarts thuis hoort.

305 miljoen frank gaan naar de equipes voor geesteshygiëne. Ook deze taak hoort thuis bij de huisarts. Men praat zoveel over de herwaardering van de eerstelijns-geneeskunde, terwijl wij vaststellen dat het geld meestal naar instanties gaat die niets met de huisarts te maken hebben.

Een bedrag van 491 miljoen frank gaat naar de fenyketonurie-opsporing. U weet dat ook dit voor een groot deel niet door de huisarts gebeurt. Collega Peeters zal mij zeker bijtreden wanneer ik zeg dat dit meestal gebeurt door specialisten in bepaalde centra. **(Instemming van de heer W. Peeters)**

Ik kan enkel vaststellen dat het grootste deel van het geld, in uw begroting voor preventie voorzien, helemaal niet naar de huisarts gaat. Ter zake is er dus een grote tegenstelling tussen

Valkeniers

de verkondigde theorieën en de aanwending van de gelden in de praktijk.

Inzake de preventie van het alcoholgebruik betreur ik dat er vanuit de Vlaamse Executieve geen bezwaar tegen de borrelwet is gerezen.

Ik kan niet aannemen dat men 500 miljoen frank uiteindelijk door de cafébazen laat betalen, waarvan men 50 miljoen frank zal terugkrijgen...

De heer W. Peeters : Misschien zal terugkrijgen !

De heer J. Valkeniers : Inderdaad, men zal deze 50 miljoen frank misschien terugkrijgen. Daarom zwijgt men dan, hetgeen ik betreur.

Ik betreur eveneens dat de Vlaamse Executieve, meer bepaald de verantwoordelijke Minister voor het gezondheidsbeleid, ter zake geen stelling heeft ingenomen en zijn ongevoegen niet heeft laten blijken.

Wat de bijkredieten betreft voor diensten van de geestesgezondheid, zie ik dat er in 1983 12.700.000 frank en 465.900.000 frank werden uitgetrokken. Hoeveel zal dit cijfer in 1984 zijn ? Ik denk dat het bijkredieten zullen zijn voor een bedrag van een half miljard frank, en dat is heel wat, want er staat niets gestipuleerd. Ik heb me dus de vraag gesteld wat er in 1984 zal gebeuren. Ik weet het niet ! Inzake de thuisverzorging van de eerste lijn staat een bedrag van 11.600.000 frank vermeld. Ik veronderstel dat dit waarschijnlijk bestemd is voor de eerstelijnssequipes. Is dat **zo ? (Instemming van Minister De Wulff)** Goed. Alhoewel wij dikwijls op dezelfde golflengte zitten, vraag ik mij toch af of u ditmaal de goede trein hebt genomen.

U weet zeer goed dat, wanneer men is begonnen met de centra voor geestesgezondheid, er op dat ogenblik vanuit de verschillende zuilen initiatieven werden genomen. Om dit initiatief, dat misschien bij de aanvang lofwaardig was, niet te laten ontaarden in een algemeen profitaat van de verschillende zuilen, die ieder zoveel mogelijk centra voor geestesgezondheid wensten op te richten, hebt u toen, - ik wil u dat graag toegeven - een zeer goede houding aangenomen. U zei

toen dat het té ver ging en dat men moest indijken omdat men bezig was een nieuwe miljardenput te creëren. Vandaag zijn er evenwel nieuwe initiatieven, u heeft mij trouwens zelf de lijst gegeven, in antwoord op een parlementaire vraag, van de centra die reeds werden gesteund. Ik wil u alleen maar aanzetten tot voorzichtigheid. Vergeet niet dat uit statistieken, die de laatste jaren werden gemaakt, duidelijk is gebleken dat meer dan 84 procent van de Belgische bevolking tevreden is met zijn huisarts, die in het algemeen een gezonde opvatting heeft over zijn taak. Ik vraag mij dan ook af waarom men nu plots al die eerstelijnssequipes - met een zeer groot aantal paramedici - uit de grond moet stampen.

Waarom ? Hebben de dokters hun werk niet goed gedaan ? Wanneer 84 procent van de bevolking tevreden is met zijn huisarts, waarom moet men er dan zoveel personen bij betrekken ?

Is dat voor de 16 procent van de bevolking die niet tevreden is met zijn huisarts, en die het ook nooit zal zijn ? Wees toch zeer voorzichtig met de eerstelijnssequipes, want ik vrees dat daar zaadjes worden gezaaid die uiteindelijk zullen uitgroeien tot planten die niet meer betaalbaar zijn.

Vergeet niet dat er op dit ogenblik duizenden gezondheidswerkers zijn die geen werk vinden, en de volgende 3 à 4 jaar zal dit aantal bij benadering 20.000 bedragen. Vergeet niet dat u onder geweldige druk zal komen te staan om steeds meer centra te erkennen.

U heeft daarstraks reeds de vraag gesteld naar de rendabiliteit van die centra. Welnu, ik durf die vraag ook te stellen. Ik vraag mij af welk soort werk daar wordt geleverd. Ik ga ermee akkoord dat het voor 100 procent praatwerk zal zijn.

In Nederland heb ik reeds verscheidene malen dergelijke centra bezocht en bestudeerd. Men heeft mij daar gewaarschuwd er zeer voorzichtig mee te zijn, want na twee jaar stelt men ook daar vast dat 60 procent van het geleverde werk alleen praatwerk is. Men kan zich dan de vraag stellen of dit nog in het belang is van de patiënt dan wel of het gaat om hersengymnas-

tiek waar de ene de andere probeert te overtroeven en waarbij het uiteindelijk alles behalve om de patiënt gaat.

Mijnheer de Minister, laat u niet misleiden, tracht een lijn in uw politiek te leggen zoals destijds met de centra voor geestesgezondheid, waar u zelf heeft geoordeeld dat overbodige initiatieven moesten worden gestopt.

U spreekt van initiatieven ter stimulering van de dagbehandeling van psychiatrische patiënten. Ik ben er rechtstreeks bij betrokken en mijn vraag is dan ook de volgende : wil dit zeggen dat, ondanks de stop tot het openen van nieuwe bedden, u wel nieuwe bedden zal laten openen inzake de a-behandeling, dus dag- of nachtbehandeling en in dit geval de dagbehandeling. Dit is een belangrijke vraag vermits men een stap heeft ingesteld tot de opening van nieuwe bedden. Het gaat hier om nieuwe bedden, met andere woorden, vervalt daar de wettelijke beschikking dat geen nieuwe bedden mogen worden geopend zonder dat oude bedden mogen worden gesloten ?

De samenwerking met Meditek kunnen wij alleen toejuichen. Ik wil u er alleen attent op maken dat, volgens een antwoord op een parlementaire vraag van collega Peeters, slechts 56 dokters door ABOS zijn tewerkgesteld in de ontwikkelingslanden.

De heer L. Hancké : Het zijn er 59.

De heer J. Valkeniers : Dat is mogelijk, ik geef het toe. Ook dat is een zeer klein aantal. Het is een aantal dat ons allen een beetje verwondert. Wij hadden gedacht dat er minstens drie, vier keer zoveel waren.

De heer H. Van Wambeke : Wij hebben daar deze morgen uitvoerig over gepraat. We weten niet hoeveel er in de NGO's tewerkgesteld zijn.

De heer J. Valkeniers : In feite komt het hier op neer dat het aantal kleiner is dan wij hadden verwacht. Alles bij mekaar is het zo dat wij allemaal liever veel meer dokters tewerkgesteld zien in de ontwikkelingslanden.

Ik ben één van degenen van deze vergadering die zeer veel in ontwikkelingslanden reist. Ik kan u zeggen dat er nog heel wat ontwikkelingslanden

Valkeniers

zijn waar men nog zeer goed equipes zou kunnen gebruiken.

Wanneer u het dan toch over multidisciplinaire equipes heeft zou ik u voorstellen er niet teveel in België maar wél in het buitenland te plaatsen vermits zij daar nog goed werk kunnen verrichten. Daar kunnen zij curatief en preventief optreden. Hier vrees ik dat het vooral om praatwerk zou kunnen gaan.

In uw nota, en daarmee wil ik besluiten, belicht u verschillende conflicten tussen de nationale en gemeenschapsbevoegdheden.

Wij zijn het volledig met u eens dat deze regeling, zoals zij nu is, niet voldoet en zeer veel leemten vertoont.

Wanneer u daarbij de studie van de GERV neemt, die duidelijk de miljardenstroom onderlijnt van het Noorden naar het Zuiden van dit land, dan kunnen wij er ons, als VU, alleen over verheugen dat ook uit de socialistische hoek meer en meer de gedachte naar voren komt - een gedachte die wij hebben kunnen toejuichen tijdens het staaldebate - dat niet alleen de nationale sectoren maar ook de volksgezondheid en de sociale voorzorg moeten worden gecommunaurariseerd. In die zin zijn wij het natuurlijk met u eens.

— **Mevrouw G. Devos, Eerste-Ondervoorzitter treedt als Voorzitter op.**

Wat onze andere objecties betreft moet ik eerst uw antwoord afwachten alvorens ik mijn houding duidelijk kan bepalen. (*Applaus bij de Wen de SP*)

De Voorzitter : De heer De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, heeft het woord.

Minister R. De Wulf (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, ik heb de indruk dat ik een beetje verwend werd zowel wat het aantal uiteenzettingen betreft, als inzake het niveau van de interventies van de verschillende sprekers. Dat zet mij ertoe aan om mevrouw Smitt, verslaggever, te danken en te feliciteren met het bondig maar zeer precieze verslag dat een correcte weergave is

van de besprekingen in de Commissie.

U zal wel begrijpen dat het niet mogelijk is om op de talrijke vragen in verband met tal van problemen in detail in te gaan. Het verheugt mij ten zeerste dat er vanwege de meeste sprekers toch heel wat steun is gekomen voor de nieuwe stroming die wij in het Vlaamse gezondheidsbeleid willen tot stand brengen, meer bepaald voor de ideeën met betrekking tot de eerstelijnsgezondheidszorg, de thuisverzorging, de werking van het medische schooltoezicht en de andere beleidsopties die trouwens in de beleidsnota, die ik een drietal weken geleden in de Commissie heb ingediend, worden behandeld. Dat is dan ook de reden waarom ik diverse onderwerpen, op een paar aspecten na, niet zal behandelen in het bestek van de bespreking van de begroting voor 1984. Zoals de verslaggever trouwens heeft aangevoerd komen die later terug aan bod bij de uitvoerige bespreking die in de schoot van de Commissie zal plaatsvinden.

Ik zou toch nader willen ingaan op enkele bedenkingen die de heer Van Wambeke heeft gemaakt in verband met de eerstelijnsgezondheidszorg en ondermeer wat betreft de tot nog toe ontoereikende informatie die aan de leden van de Commissie gezondheidsbeleid daaromtrent zou zijn overgemaakt. Ik ben ter zake de mening toegedaan dat, indien er één commissie is die regelmatig van de nodige informatie wordt voorzien, het ongetwijfeld het geval is voor de Commissie gezondheidsbeleid. Het is wel zo dat niet alle documenten aan de Commissie worden overgemaakt, maar telkens er zich een probleem stelt of er een vraag naar informatie wordt geformuleerd, tracht ik een zo uitvoerig mogelijke documentatie te bezorgen. Trouwens, bij de grondige bespreking van de verschillende beleidsopties zal nog bijkomende gedetailleerde informatie ter beschikking worden gesteld.

Mijnheer Van Wambeke, in verband met de noodzaak tot overleg geloof ik dat ik reeds bij herhaling heb verklaard dat zowel met de nationale beleidsverantwoordelijken als met collega mevrouw Steyaert over tal van

problemen en raakpunten in verband met de uitbouw van de eerstelijnsgezondheidszorg later overleg zal moeten worden gepleegd.

Ik hoop, mijnheer Van Wambeke, dat ik u verkeerd heb begrepen. Ik heb de indruk dat u vrij denigrerend hebt gesproken over het Fins model van de eerstelijnsgezondheidszorg. Ik heb na een grondig onderzoek van dat systeem moeten vaststellen dat omwille van onze historische ontwikkeling, het Fins model in Vlaanderen wellicht een utopie zal blijven. Wel geloof ik dat bepaalde onderdelen ervan bij ons zouden kunnen worden toegepast. Als geheel is het naar mijn gevoelen één van de beste mechanismen die men zich kan indenken, maar men moet de gelegenheid krijgen het in zijn historische ontwikkeling zo uit te bouwen. Wij kunnen het niet zo maar overbrengen naar Vlaanderen. Dit neemt niet weg dat wij heel wat kunnen opsteken van de voorbeelden die ons daar worden gegeven. Daarom hoop ik op een verdere samenwerking en wederzijdse informatie met landen als Finland, waaruit wij ongetwijfeld lessen kunnen trekken.

Indien ik reeds verschillende malen heb verklaard dat het mijn bedoeling is in een latere fase de eerstelijnszorg te officialiseren, dan is dat omdat zulks overeenstemt met de globale structuur die ik aan de adviserende organen van het gezondheidsbeleid in Vlaanderen wil geven.

Voor de tweedelijns, de intramurale sector, wordt een programmeringscommissie opgericht; voor de extramurale sector een commissie voor de eerstelijnszorg in al zijn aspecten. Beide zullen worden overkoepeld door een Hoge Raad voor de Gezondheidszorg. Dat is allemaal toekomstmuziek, maar verschillende van de commissies zijn gestart met de werkzaamheden, waarbij rekening moet gehouden worden met de noodzakelijke coördinatie die nog tot stand moet komen.

Wanneer ik op een bepaald ogenblik heb gesproken over een cel in de eerstelijnszorg, dan gaat het in werkelijkheid over een zeer bescheiden aantal ambtenaren, die normaal zouden belast worden met de begeleiding van initiatieven die in het kader van de eerstelijnszorg tot stand komen. Hetzelfde

De Wulf

geldt wanneer gesproken wordt over een instituut, waarmee hoegenaamd niet wordt bedoeld dat er een nieuwe grote administratie zal worden opgezet.

De heer J. Valkeniers : U moet wel voorzichtig zijn met al deze commissies. Dat is dikwijls een goed middel om niets te doen gebeuren.

Minister R. De Wulf: Ik heb reeds een paar adviserende raden in de koelkast gestopt en heb een meer geordende structuur ingesteld waarvan meer en sneller concrete resultaten mogen worden verwacht in verband met de problemen waarmee wij worden geconfronteerd.

Ik heb trouwens evenmin, mijnheer Van Wambeke, - het verwondert mij dat u dit te berde hebt gebracht, want wij hadden daarover in de Commissie een gedachtenwisseling kunnen hebben - een beschuldiging uitgesproken in verband met de verzuiling. Ik betreur, zoals iedereen, een bepaalde misgroeiingen, die ingevolge de verzuiling tot stand zijn gekomen. Ik stel ook vast dat sommige aspecten van de verzuiling zich telkens opnieuw, zelfs in nieuwe domeinen, doen gelden, zodanig dat wij nooit tot een betere geïndeneerde vorm van opvang in het kader van het gezondheidsbeleid kunnen komen. Dat probleem bestaat trouwens ook in de welzijnssector, waar men minder een verzuiling kent tussen grote blokken, maar zeer dikwijls een interne verzuiling tussen allerlei kleine machtsgroepen. U zult begrijpen dat zulke toestanden een geordend beleid fel bemoeiaijken.

Er werd ook verwezen naar het Wit-Gele Kruis en de rol die organisaties als deze in de toekomst in de eerstelijnsgezondheidszorg en de thuisverzorging moeten spelen. Het is duidelijk dat dergelijke organisaties verder een grote rol te vervullen hebben. Ik weet trouwens niet waar de beschuldigingen, die ik in bepaalde artikels heb gelezen, vandaan komen.

Ik kan op de vragen in dit verband niet ingaan omdat de aangehaalde beschuldigingen verzinsels zijn. Dat wordt trouwens bewezen door het feit dat de organisatie van het Wit-Gele Kruis in de werkgroep aanwezig is en

het schema en het stramien mede opstelt. In de toekomst zal deze organisatie uiteraard verder worden betrokken bij de uitbouw. Tot nog toe bestaat er slechts een eerste verslag of deelrapport dat nog moet aangevuld worden - vooraleer in de verschillende domeinen de preciese oriëntaties en de structuren zullen worden bepaald. Wij starten allereerst met experimenten, met hier en daar een aanmoediging voor een initiatief dat strookt met het algemeen kader ons door de werkgroep voorgesteld, doch rekening houdend met andere bekommernissen die wij evenmin uit het oog mogen verliezen. Voor de definitieve opbouw is het vanzelfsprekend dat wij met veel zorg zullen nagaan of bepaalde initiatieven al dan niet in de gewenste richting gaan.

Dezelfde overwegingen gelden voor de inspraak van de patiënten, probleem dat door sommige collega's werd opgeworpen. Die inspraak is noodzakelijk, maar het moet nog worden gepreciseerd op welke manier die tot uiting kan worden gebracht en ingebouwd niet alleen in de eerstelijnsgezondheidszorg maar in het globale gezondheidsbestel en in de welzijnszorg.

Wat de toegang tot de dossiers voor de equipeleden betreft is het nogal duidelijk - en ook hier zal ik wellicht de heer Valkeniers ontstemmen, vrees ik - dat het noodzakelijk is de medische dossiers en de verschillende aspecten en componenten ervan te demystificeren. Wanneer een medisch dossier, in de brede betekenis van het woord, wordt opgemaakt dan is het absoluut noodzakelijk dat dit ter beschikking moet kunnen staan van de leden van de equipe, weliswaar volgens bepaalde gedragsregels, die zowel door de enen als door de anderen moeten worden gerespecteerd.

Verskillende collega's hebben gesproken over de afbouw van ziekenhuisbedden. Ik zal op dit punt thans niet dieper ingaan omdat het uitvoerig ter sprake komt in de beleidsopties die thans door de Commissie worden onderzocht. Ik ben het echter volledig eens met collega Anthuenis die onder meer deed opmerken dat een meer globale studie in dit verband zich opdringt.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbusche (CVP), verslaggever over de begrotingsmaterie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbewoud

Steunend op een globale benadering moeten wij trachten een oplossing uit te werken waarbij wordt afgestapt van de fragmentaire methoden of ingrepen die tot nu toe worden toegepast. Het is duidelijk - ik heb dit deze morgen ook in de Commissie verklaard - dat daarbij ook rekening moet gehouden worden met een globale herziening van de programmeringscriteria die in 1977 werden vastgelegd en die voor verschillende van de subsectoren ongetwijfeld aan een wijziging toe zijn. Ik vermeld enkel het voorbeeld van de geriatrie waarvan wij allen weten dat als gevolg van de bevolkingsevolutie de noden zich op dit ogenblik reeds zeer scherp stellen en in de toekomst, ingevolge diezelfde evolutie, nog in sterke mate zullen toenemen.

Een ander onderwerp dat verschillende leden hebben behandeld is dat van de sportcontrole en het preventief optreden in dat verband.

U weet dat wat de wielersport betreft, enkele dagen geleden een akkoord tot stand is gekomen tussen de Belgische Wielerbond en mijzelf over de organisatie van de sportcontrole en van de wedstrijden, dit in het kader van de

De Wulf

gezondheidsproblematiek, die de onze is.

Ik kan mij daarover slechts verheugen. Dit zal het voorwerp uitmaken van een grondige bespreking in de Executieve vermits daaromtrent een besluit wordt vastgesteld. Dit besluit sluit aan bij het ontwerp van decreet dat reeds in april 1983 door de Executieve werd goedgekeurd in verband met het verbod van deelname aan wieler- en motorwedstrijden voor personen jonger dan 15 jaar. Het advies van de Raad van State is nu beschikbaar. Het is een verrassend advies dat in verband met onze bevoegdheid ter zake afwijzend is. Deze stelling is ongetwijfeld in strijd met de bepalingen die in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn ingeschreven.

Bijgevolg stel ik aan de Executieve voor om hoe dan ook de beslissingen die in dat verband enkele maanden geleden werden genomen, verder aan te houden. De Vlaamse Raad zal uiteindelijk bepalen welke houding daaromtrent zal worden aangenomen.

Ik deel niet zozeer de mening van collega Peeters zoals hij deze heeft vertolkt in zijn uiteenzetting, niet wat betreft de essentie van sommige van zijn bedenkingen in het kader van het gezondheidsbeleid, maar wel waar hij de resultaten die wij hebben bereikt, te veel minimaliseert.

Mijnheer Peeters, u heeft bij herhaling gesproken over een „non-beleid”, en u heeft gesteld dat wij sterk gehinderd worden in het beleid, dat het ons niet mogelijk is een globaal beleid voor de Vlaamse Gemeenschap uit te stippelen omwille van de minder gelukkige bevoegdheidsverdeling. Ik ben het met u eens dat dit het voeren van een beleid fel bemoeilijkt, maar ik meen dat u zich te sterk in de negatieve zin heeft uitgedrukt. Ik denk aan de deelsectoren waarin wij reeds zijn opgetreden, onder meer het medisch schooltoezicht, de preventie, het op gang brengen van nieuwe oriëntaties in verband met de eerstelijns geneeskunde en waar wij toch resultaten hebben geboekt.

Wat ook van belang is, is de sensibiliseringscampagne die op deze manier

op gang wordt gebracht. Men wordt zich meer en meer bewust van de ernst van bepaalde problemen die zich stellen en men is dus meer geneigd om daarop in te spelen. Waar uiteraard de remmingen optreden - en ik heb het reeds gesteld - is op het vlak van de onlogische bevoegdheidsverdeling en van de financiële middelen waarover wij beschikken. Deze zijn werkelijk onvoldoende om een volwaardige eerstelijnsgezondheidszorg en preventie uit te bouwen. Indien wij deze middelen vergelijken met de tientallen miljarden die aan de intra-murale zorg, dus aan de specialistische geneeskunde worden besteed - en ik zeg nogmaals, ten onrechte - stelt men natuurlijk vast dat hier een flagrant onevenwicht is ontstaan. Dit belet, aangezien de middelen allemaal in één richting worden besteed, het volwaardig uitbouwen van de andere richting.

De heer W. Peeters : Mijnheer de Minister, op welk punt, hoe minimalistisch ook, is in de preventie op dit ogenblik enige plaats gemaakt voor de eerstelijnsgezondheidszorg ?

Minister R. De Wulf : Ik heb dit reeds vermeld in antwoord op de uiteenzetting van de heer Van Wambeke. Het is een bescheiden begin, er zijn zeker nog geen spectaculaire resultaten bereikt, maar op het terrein zijn deze resultaten reeds voelbaar. De verschillende centra die momenteel worden ondersteund en die als experiment voor de eerstelijns geneeskunde kunnen worden beschouwd, zijn toch niet te onderschatten.

De heer W. Peeters : Het spijt mij, mijnheer de Minister, maar het beperkt zich tot intenties.

Minister R. De Wulf : Neen, het beperkt zich momenteel tot het concretiseren van theoretische modellen, dat geef ik toe, waarmee wij nog in de studiefase zitten. Maar ik wil u signaleren dat, op weinig uitzonderingen na, zoals in Finland, men nergens goed blijft weet met deze problemen.

De heer W. Peeters : Mijnheer de Minister, u spreekt over de geriatrie. U zegt dat de enige trend ligt in de richting van de eerstelijnszorg, maar de enige realisatie die u aankondigt is de uitbreiding van de intramurale geria-

trie.

Minister R. De Wulf : Toch niet. Ik geef dit enkel als voorbeeld. . . . Zoals de discussie nu verloopt, zitten wij op het verkeerde spoor. Het is nooit mijn bedoeling geweest en het kan nooit de bedoeling zijn dat eerstelijnszorg en tweedelijnszorg als concurrentiële sectoren moeten worden beschouwd. Integendeel, zij moeten samenwerken en er moet meer coördinatie komen. Er moet meer overvloeiing van het ene regime naar het andere tot stand komen. Ieder moet beter het domein respecteren van de andere, hetgeen nu niet het geval is.

De heer J. Valkeniers : Dat is onbeleid.

Minister R. De Wulf : Dat is geen onbeleid. In het verleden is dit onbeleid geweest, maar dit willen wij nu veranderen : bepaalde hefboomen hiervoor liggen echter niet helemaal in onze handen.

De heer J. Valkeniers : Ik heb het daarjuist aangetoond, mijnheer de Minister. Het feit van de centrale inning, zelfs voor een polikliniek, gaat de tegenovergestelde richting uit. De mensen gaan naar een specialist en niet naar een huisarts.

Collega Peeters heeft gelijk. U praat over eerstelijns maar de maatregelen die worden genomen in de preventie en ook in de geriatrie gaan naar de tweedelijns. En dat is niet juist ! Als u het bekijkt in de praktijk en als u het bekijkt in uw begroting, dan gaat het juist de tegenovergestelde richting uit. Het verwijt dat wordt gemaakt door de UHAK is juist. Het beleid voor de eerstelijns wordt alleen met de lippen beleden, in de praktijk gaat het juist de andere kant uit. Ik behoor nochtans tot de tweedelijns.

Minister R. De Wulf : Mijnheer Valkeniers, u gaat er mij niet toe brengen hier met u een discussie aan te gaan - dat geldt trouwens nagenoeg voor het geheel van uw uiteenzetting - over de problemen die geen rechtstreeks verband hebben met de bevoegdheden die mij in het kader van dit begrotingsdebat toekomen. De verklaringen waarop u doelt heb ik in een andere context afgelegd. Dit komt hier niet ter sprake. In verband met preventie

De Wulf

en eerstelijns blijkt uit verschillende reacties die ik heb vernomen, zeer duidelijk dat er in de betrokken middelen nog zeer veel wantrouwen is tegenover de idee zelf. En zelfs waar het wantrouwen overwonnen wordt, botst men nogal op wat weerstand, omdat een zekere conservatieve reactie bestaat ten overstaan van de vernieuwing. Men is bang voor veranderingen.

Het is onze taak en het zou ook de taak moeten zijn van al degenen die begaan zijn met de toekomstige organisatie van ons gezondheidsbestel om de bevolking bewuster te maken inzake de nood aan doeltreffende structuren in verband met eerstelijns, thuisgezondheid, preventie, gezondheidsvoorlichting enzovoort.

De heer J. Valkeniers : Dat is toch zo slecht niet.

Minister R. De Wulf: Daaraan werken wij. Indien de resultaten niet onmiddellijk spectaculair of sensationeel zijn, dan moet men niet van non-beleid spreken, maar dan moet men integendeel weten dat het nog jaren zal duren eer er werkelijk resultaten worden bereikt die in de globale context merkbaar zijn. Wij bereiken nu reeds resultaten op het terrein, maar deze zijn in de globale context nog niet merkbaar. Dat is de kern van het probleem.

De heer E. De Groot : Mijnheer de Minister, u kan niet ontkennen dat er op dit ogenblik in ons land een goede eerstelijnszorg bestaat. Ik zeg niet dat er in bepaalde steden geenibepaalde structuren bij wijze van experiment kunnen worden opgericht. Ik durf toch zeggen dat de eerstelijns in België en in Vlaanderen een van de beste van West-Europa is. Degenen die regelmatig op reis gaan en daar een of andere ziekte krijgen, kunnen de vergelijking maken en zullen mij gelijk moeten geven.

– De heer J. Pedé, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Minister R. De Wulf : Ik zou niet durven zeggen een van de beste. Wel zijn de basiselementen die op het terrein aanwezig zijn zeer goed. Wat dit betreft ben ik het met u eens. Het aantal

huisartsen, waarover wij gelukkig nog beschikken, maar dat in verhouding vermindert, vormt een voldoende basis om een meer doeltreffende eerstelijnsstructuur op te bouwen.

De heer E. De Groot : U weet zo goed als ik dat het voor de artsen dikwijls zeer moeilijk is om bejaardenhelpsters te krijgen. Hier spelen dikwijls allerlei invloeden, politieke en andere. De ene bejaarde krijgt wel een helpster en de andere niet. Ik meen niet dat men overal nog ingewikkelde structuren moet organiseren. Het zou een zeer grote stap vooruit zijn indien wij als artsen op een aantal mensen van bij voorbeeld het OCMW beroep zouden kunnen doen.

Minister R. De Wulf : U pleit in mijn richting. Er moet een en ander veranderen. **(Onderbreking door mevrouw C. Smitt)**

De heer J. Valkeniers : Er is niet een sector waar op dit ogenblik zo een overlapping bestaat als in de psychosocio-medicaal sector. Ik kom gevallen tegen van mensen die door zeven sociale assistenten gevolgd worden van zeven verschillende instanties. Is dat geen overlapping ?

Mevrouw C. Smitt : Hier moet juist de uitzuivering en de coördinatie gebeuren.

De Voorzitter : Dit is een typische commissiediscussie.

Minister R. De Wulf : Mijnheer de Voorzitter, ik wilde juist dezelfde opmerking maken. U merkt onmiddellijk hoe belangrijk, hoe ingewikkeld en hoe delicaat het probleem is en wij gaan dus schoorvoetend vooruit in de naar onze mening goede richting. Dit is in dit geval wel verantwoord. De discussie zelf toont het aan. Wij zullen dus op een zeer voorzichtige wijze trachten een beetje orde te brengen in een bestel dat niet behoorlijk geordend is.

Mevrouw C. Smitt : Mijnheer de Minister, ik had mij vandaag alleen bij de verslaggeving willen houden. Maar nu wij het toch hebben over de eerstelijnsgezondheidszorg, vraag ik uw bijzondere aandacht voor de tijdelijke tewerkstelling binnen deze sector. Als wij een scheef- of wildgroei krijgen, dan is dat vooral via de tijdelijke te-

werkstelling. Er is daar geen eenheid van opvatting. Ik ben niet tegen de tijdelijke tewerkstelling binnen die sector, maar wat daar gebeurt is de eerste-steenlegging van de afbouw van de kwaliteit van het welzijnswerk. Mevrouw Steyaert en uzelf moeten zeer waakzaam zijn, zoniet krijgen wij op dat vlak een scheefgroei die niet meer recht te trekken is. Naar mijn mening speelt dit en al wat hier wordt aangeklaagd mee.

Minister R. De Wulf: Het maakt er allemaal deel van uit.

De heer Geyselings heeft in verband met de drug- en de alcoholverslaving, het tabakverbruik en dergelijke de aandacht gevestigd op heel wat tekortkomingen. Wij weten dat. De heer Geyselings streeft naar een ideale wereld. Daarvan dromen wij allemaal, mijnheer Geyselings, maar wij zullen die toch moeilijk bereiken.

De heer J. Valkeniers : Hij gaat een eiland kopen in de Stille Zuidzee.

Minister R. De Wulf : Hoe dan ook, mijnheer Geyselings, dat zijn detailvragen waarop ik u schriftelijk zal antwoorden zodat u, in verband met de schoolmaaltijden en dergelijke, de nodige toelichting krijgt.

Het betoog van de heer De Groot stelt zich ook in het kader van enkele beschouwingen met betrekking tot de eerstelijns geneeskunde en de samenwerkingsverbanden.

Mijnheer De Groot, het spreekt vanzelf dat wij zowel wat het preventief beleid betreft als voor het opzetten van medische projecten ook voorzichtig – hoe kleinschalig ook zoals ik het in de Commissie heb beklemtoond – vorderen. Wij zullen trachten volgende maand deze discussie verder te zetten.

De heer Hancké heeft verschillende interessante aspecten behandeld en gesteld dat de beleidsnota, die op dit ogenblik in de Commissie wordt besproken en waarop de verslaggever reeds heeft gealludeerd, qua inhoud belangrijker is dan van een algemene bespreking van een begroting wordt verwacht. Het is dus in het kader van die beleidsnota dat verschillende suggesties en opmerkingen die vandaag in openbare zitting naar voren werden

De Wulf

gebracht, zoveel mogelijk zullen behandeld worden. Het is nogal duidelijk dat in het kader van die nota, wat de extramurale sector betreft, de preventie, de eerstelijnszorg, de interdisciplinaire opvattingen, de toxicomanie en ook al wat daar aan initiatieven moet worden genomen, onze voorname zorg uitmaken.

Mijnheer Hancké, inzake de intramurale verzorging, de overgang en de afbouw van de acute bedden ten voordele van de rust- en verzorgingssector moet ik tot mijn spijt toegeven dat hier nog niet zo bijster veel resultaten geboekt zijn omdat er in de acute sector, ondanks het teveel aan bedden, precies bij gebrek aan dwingende maatregelen, waarover u hebt gesproken, het niet mogelijk is meer indringende maatregelen te nemen. Bovendien staat er geen contingent aan mogelijk beddenbestand te mijner beschikking om de rust- en verzorgingssectoren breder uit te bouwen. Ik hoop dat daar in de nabije toekomst verandering in komt en dat, gelet op de zeer speciale noden die daar aanwezig zijn, toch een oplossing aan het nijpend probleem zal kunnen worden gebracht.

Wat dan ook uw pertinente opmerking betreft in verband met de plaatsing van zware medische apparatuur is het duidelijk dat wij daar nog met heel wat problemen worstelen en dat precies in dit verband het gebrek aan voldoende overleg met de nationale beleidsverantwoordelijk ken een minder goed resultaat tot gevolg heeft. Het is duidelijk dat de programmering niet wordt nageleefd, en evenmin de wetgeving, maar dat de terugbetaling door de ziekteverzekering toch gebeurt. Ik meen dat u daarvan een voorbeeld hebt geciteerd. Ik zou u echter nog een sterker voorbeeld kunnen aanhalen, waar zware medische apparatuur zonder toestemming werd vervangen en waar het oorspronkelijk apparaat tweedehands naar een andere regio werd overgeheveld.

Dit apparaat functioneert nu in deze regio, zodanig dat wij niet alleen de installatie kennen van een nieuwe apparatuur die zonder toestemming is gebeurd, maar dat er zelfs finaal een apparaat méér in het bestel is opgeno-

men, waar het in een andere instelling in het kader van de technische geneeskundige prestaties wordt benut, hetgeen een weerslag heeft op de uitgaven van de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Dat zijn fenomenen waarmee wij worden geconfronteerd en die ons natuurlijk beletten een sanering ten gronde door te voeren.

Aan de heer Valkeniers antwoord ik dat ik niet wens in te gaan op een polemiek die geen rechtstreeks verband heeft met de bevoegdheidsdomeinen die ons momenteel zijn toegekend. Wel kan ik aan de heer Valkeniers zeggen dat ik het volledig eens ben met hem om te betreuren dat de afbouwmaatregelen van drie en vijf procent, in vergelijking met het aantal verpleegdagen van 1980, uitsluitend lineair werden opgevat. Dit is volgens mij niet vol te houden en behoeft in elk geval correcties, rekening houdend met tal van problemen die zich, omwille van streekgebonden aspecten, op verschillende plaatsen en in verschillende subregio's voordoen.

Ten slotte, meen ik op de vragen van de heer Vervaeke inzake de behandeling van het probleem van de wielersport reeds te hebben geantwoord.

Mijnheer de Voorzitter, nadat deze begroting, zowel wat haar onmiddellijke beleidsmatige aspecten betreft, als betreffende de techniciteit van de verschillende artikelen en van de verschillende rubrieken, zeer gedetailleerd door de Commissie werd onderzocht, is het thans onze bedoeling samen met de Commissie, werk te maken van een grondig onderzoek van de beleidsopties die na twee jaar studiewerk en evaluatie vastgelegd werden.

Ik meen dus dat wij binnen enkele maanden in de Raad nieuwe discussies zullen kunnen voeren waarbij wij dan de krachtlijnen van de toekomstperspectieven, die wij wensen af te bakenen, nader zullen kunnen preciseren. Dat is het werk waaraan wij ons momenteel wijden en dat, naar mijn mening, in een constructieve geest, samen met alle leden van de Commissie, wordt tot stand gebracht. In afwachting daarvan hoop ik in elk geval dat ook mijn begroting op uw instemming zal mogen rekenen. **(Applaus bij**

verschillende leden)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

RUIMTELIJKE ORDENING, LANDINRICHTING EN NATUURBEHOUD

De Voorzitter : Wij behandelen als laatste materie voor vandaag, die waarvoor Minister Akkermans bevoegd is, met name ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

Mevrouw Tyberghien-vandenbusche, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw M. Tyberghien-vandenbusche, verslaggever (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, trouw aan de beleidsverklaring en het regeerakkoord van 1980 is de ontwikkeling van de begroting voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

De toelichting van de Minister was dan ook in die zin boeiend, omdat wij daarin de weerspiegeling vinden van de richting die men kiest om tot een opvulling te komen van de visie die geponeerd werd bij de start van de regering voor de Vlamingen.

De opsplitsing van de bespreking van de begroting gebeurde in vijf grote onderdelen :

1. De ruimtelijke ordening met, ten eerste, de planning van het ruimtelijk beleid en, ten tweede, de operationele stedenbouw ; ,
2. de landinrichting waar in hoofdzaak de ruilverkaveling aan bod komt ;
3. de waterhuishouding met het beleid omtrent de onbevaarbare waterlopen, de polders en de watering en ;
4. natuurbehoud en bossen waar vooral de coördinatie inzake aankoop, huur en beheer van de natuurgebieden een prioritaire noodzaak blijkt ;
5. de industrieterreinen waarvoor een bedrag van 150 miljoen frank ingeschreven is, wat 50 miljoen frank minder is dan in 1983 en 225 miljoen frank minder dan in 1982. Deze vermindering houdt verband met het feit dat de reserve aan uitgeruste beschikbare gronden voldoende is.

Tyberghien-Vandenbussche

Dit is één frappant voorbeeld uit deze begroting dat meteen de beleidskeuze van de Minister illustreert die als hoofdthema het begrip „inbreiding” in zijn vlag voert.

Bij de bespreking werd ervaren dat er gewerkt wordt aan een nieuw beleid voor Vlaanderens' ruimtelijk woon-, werk- en leefmilieu.

Nog een belangrijke verschuiving in de kredieten betreft de artikelen 52.01 omtrent de premies particuliere stadskernvernieuwing en 63.15 voor de stadskernvernieuwing gemeenten. Deze overheveling dient om veel verbintenissen inzake groenaankoop uit het verleden te honoreren. In het verleden hadden sommige gemeenten reeds aankoopakten laten verlijden zonder dat er een belofte van toelage was. Dit zal in de toekomst niet meer mogelijk zijn, men zal pas tot de aankoop mogen overgaan nadat de belofte van toelage officieel is. Zo worden de toelagen Groenaankoop op artikel 63.10 op 465 miljoen gebracht.

De post „aankoop bossen, viswaters en natuurgebieden” bevat eveneens een wezenlijke verhoging.

Wat de stads- en dorpsherwaardering betreft, was er in 1983 een overschot aan kredieten omdat de projecten nog in voorbereidende fase verkeerden, zowel voor de privé-sector als voor de overheidsinitiatieven. Veel projecten worden in 1984 wel operationeel zodat op de begroting 1984, 100 miljoen frank ordonnanceringskredieten en 500 miljoen frank vastleggingskredieten voorgesteld worden.

Het operationeel besluit van de Vlaamse Executieve „tot regeling van de tegemoetkoming van het Vlaamse Gewest voor de uitvoering van stadsdorpsherwaarderingsoperaties” Ent grote belangstelling. De Gemeenschapsminister deelde ons mede dat de goedgekeurde projecten over verschillende jaren lopen. Er is een globale uitgave gepland van 3 miljard frank over 5 à 6 jaren.

Zowel steden, dorpen als privé-initiatiefnemers gebruiken de mogelijkheid van deze subsidies om effectief op een verantwoorde en kordate manier stads- en dorpsherwaarderingso-

peraties te verwezenlijken. Hierbij ligt het accent op renovatie en vernieuwing in achtergebleven gebieden van het gebouwenbestand en de openbare ruimte binnen steden en dorpen. Het besluit werd onlangs nog aangepast om ook het particulier initiatief nog meer armslag te geven.

Hier ervaren wij dat het besef groeit dat de herwaardering van onze steden en dorpen, zowel sociaal-cultureel als economisch een eerste-rangskwestie uitmaakt. De verbetering van ons woonmilieu door vernieuwing inspireert een constructieve en kritische uitbouw van Vlaanderens bestaansruimte.

Dit is zeker een mijlpaal in het beleid van de Minister waarvoor de grootste waardering van velen hier toch mag vermeld worden. Op de begroting wordt hiervoor 600 miljoen frank uitgetrokken. Dit bedrag zal integraal besteed worden om de zogeheten „inbreiding” te bevorderen.

Deze gedachte van grondige herwaardering weerspiegelt zich ook in het beleid dat dit jaar via het groenplan zal gevoerd worden. Het accent wordt hier gelegd op het onderhoud en de aanleg van groen in de verstedelijkte gebieden en prioritair binnen de projecten van stads- en dorpsvernieuwing. Hierdoor wordt niet alleen een beter woon- en leefmilieu bereikt maar brengen we de groenzones dichterbij de bevolking die er de meeste nood aan heeft. Het zij mij toegelaten hier een persoonlijke appreciatie aan toe te voegen.

Opvallend wordt duidelijk dat algemene normen niet opportuun zijn en dat men moet kiezen voor een specifieke benadering voor elk project voor elk der betrokken gemeenten.

Dergelijke specifieke benadering is vereist onder meer omdat inbreiding niet kan gelijkgesteld worden met het opvullen van alle mogelijke open ruimten, wat zou kunnen leiden tot onaanvaardbare woningverdichting. Er is behoefte aan een geïntegreerde aanpak.

Inbreiding wil de materiële noodzaak van het plannen van woningen koppelen aan de sociale wenselijkheid het bestaande woonmilieu te herwaarde-

ren. De maatschappelijke, ruimtelijke en economische herwaardering van het bestaande woonmilieu is een belangrijke doelstelling.

Uitbreiding en inbreiding zijn dus twee verschillende wijzen om aan de stijgende woningbehoefte te voldoen. Kwantitatief gezien is er geen onderscheid: er worden woningen gepland. Het grote verschil zit in de manier van aanpak. Vastgesteld wordt dat zonder overheidsingrijpen de keuze tussen inbreiding en uitbreiding op heden ten voordele van uitbreiding uitvalt. Het doorzetten van deze evolutie betekent een verspilling van kapitaal en heeft belangrijke gevolgen op het sociale vlak en niet te verwaarlozen ruimtelijke consequenties: aantasting open ruimte, esthetische schade aan het straatbeeld in steden en dorpen, enzovoort.

Daarom is het zo belangrijk door een doorgevoerde voorlichtingscampagne de sanering te stimuleren van de kerntuinen met een stijgend aantal leegstaande ongezonde woningen om de verregaande verkrotting te stuiten. In dit perspectief is vervangende nieuwbouw of vernieuwbouw in wezen ook een integrerend onderdeel van „inbreiding” in ruime zin, niet beperkt zijnde tot „inbreidende nieuwbouw”. Hierdoor beoogt men niet direct een nieuwe buurt of buurtleven te creëren, doch de buurt te laten groeien en zich intern vernieuwen. Inbreidende nieuwbouw en vervangende nieuwbouw worden de komende jaren wezenlijke elementen bij het zuinig aanwenden van beperkte middelen op elk terrein van het beleid.

Het Westvlaams Economisch Studie-bureau publiceerde deze week een onderzoek naar de mogelijkheden tot inbreiding in enkele Westvlaamse gemeenten. Moge dit rapport inspirerend werken voor andere provincies en dergelijk onderzoek vlug navolging kennen, om tot concrete besluitvorming te komen gespreid over heel het Vlaamse land.

Nog een belangrijk aandachtspunt wat het ruimtelijk beleid en de stedenbouw betreft is ongetwijfeld het opstellen van het structuurplan voor Vlaanderen met de doelstelling dit in drie trappen te realiseren, op het vlak van Vlaanderen, de provincies en de

Tyberghien-Vandenbussche

gemeenten. Uit vele besprekingen in de Commissie is er een conceptnota gegroeid en verscheidene werknota's werden besproken.

Het verslag van deze besprekingen ligt klaar voor drukken.

De resultaten van deze studies nopen tot een herdenken van de huidige reglementering op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, want de huidige wet wordt gekenmerkt door een sterk centralisme. De keuze voor de doorstroming van de planning op de drie geciteerde niveaus, maakt een aangepaste reglementering noodzakelijk, temeer dat het nieuwe planingsproces niet los kan gezien worden van een herwerking van de huidige wetgeving en noodzakelijkerwijze parallel zal moeten verlopen met het structuurplanningsproces. Op artikel 12.32 van de Lopende uitgaven wordt in 14,5 miljoen frank voorzien voor de studiekosten ruimtelijke ordening en om de structuurplanning mogelijk te maken.

Hier kunnen wij vermelden dat intussen de Vlaamse Executieve besloten heeft tot de oprichting van de Vlaamse commissie voor de ruimtelijke ordening. Het instellingsbesluit en het benoemingsbesluit werden getroffen op 26 oktober 1983, en werden op 2 februari 1984 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Dit wijst op de bekommernis de nodige structuren ten spoedigste tot stand te laten komen.

Wat de wijzigingen aan de stedenbouwwet betreft, is een eerste voorstel door de Executieve aanvaard: de wijzigingen van gebruik van een goed, die een belangrijke weerslag hebben op de bestemming en de ordening van het gebied, zal onderworpen worden aan een vergunning. Dergelijke vergunning kan gezien worden als analoog aan de bouwvergunning. Het principe van de vergunningsplicht zal in het decreet opgenomen worden met modaliteiten en procedure.

Ook de coördinatie bouw- en exploitatievergunning is reeds in een ontwerp-decreet opgenomen en ligt voor advies bij de Raad van State. Een uitzonderingsregel is ook uitgewerkt

voor het verbouwen, herbouwen of uitbreiden van bestaande bedrijven; ook de uitbreiding van een woning in een niet-geëigende zone zal herzien worden. Ook deze wijzigingen van de stedenbouwwet zijn voor advies bij de Raad van State. Talrijke praktische vragen en opmerkingen hieromtrent zijn in mijn verslag terug te vinden.

Wat de landinrichting en het natuurbehoud betreft, sprak de Minister vooral over de ruilverkaveling, de waterhuishouding en het natuurbehoud.

De binding werd besproken met het structuurplanningskader waarin men naast de ruimtelijke tegelijk de economische en de sociaal-culturele aspecten van elke ingreep in de ruimte zal afwegen en coördineren. Reeds in meer dan 20 ruilverkavelingen werd werk gemaakt van de landschapsplanning en nemen de belangen van natuur en leefmilieu een grote plaats in.

Dit landschapsplan wordt opgemaakt in achtereenvolgende fasen naargelang van de vordering van de ruilverkavelingsverrichtingen en komt dus parallel met de cultuurtechnische werken tot stand. Het voorbije jaar werd aan dit aspect landschapszorg - in - ruilverkaveling een toelage van niet minder dan 12 miljoen frank besteed.

Er wordt telkens voor gewaakt dat in constructieve zin geijverd wordt voor samenspraak en samenwerking, en dat én de milieubelangen én de agrarische belangen bevredigend kunnen samengaan. Voor de waterbeheersing en het onderhoud van de meer dan 1000 km waterlopen in het Vlaamse Gewest werd reeds 1,8 miljard frank besteed.

Het zijn waterlopen van eerste categorie en voor alle werken ter verbetering van het afvoerregime van deze onbevaarbare waterlopen, worden landschapsecologische studies opgemaakt. Zo wordt beoogd alle milieuschade bij waterbeheersingswerken te voorkomen en door overleg het beleid en de werken op kwantitatief en kwalitatief gebied te coördineren. Blijft de vraag en de zorg dat deze studies en overleg niet van die aard mogen zijn dat zij de aanpak van het dringend noodzakelijke zouden vertragen. Bij mijn schriftelijk verslag zijn ook zeer

interessante tabellen gevoegd die een klaar overzicht bieden over al deze belangrijke beleidspunten.

De hele begroting werd uiteindelijk aangenomen in de Commissie met 9 stemmen bij 3 onthoudingen. (**Applaus bij de CVP en de PVV**)

De Voorzitter : De heer Leclercq heeft het woord.

De heer J. Leclercq (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn uiteenzetting zal vandaag beperkt zijn tot deze posten van de begroting die betrekking hebben op de ruimtelijke ordening, de landinrichting en het natuurbehoud. Het zijn stuk voor stuk aspecten van het beleid, die in één der dichtst bevolkte gebieden van West-Europa, wat Vlaanderen ongetwijfeld is, van het grootste belang zijn.

Ik zou dan ook eerst mevrouw Tyberghien-Vandenbussche willen feliciteren voor het uitstekend verslag dat zij aan dit onderdeel van de begroting heeft gewijd.

In de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve hebben wij destijds met enthousiasme gelezen dat er werk zou gemaakt worden van wooninbreiding in plaats van uitbreiding, de bescherming van de nog resterende open ruimten, de afrekening met illegale weekendverblijfszones en dergelijke. Wat stellen wij nu helaas integendeel vast?

In plaats van een nieuwe wetgeving en reglementering te ontwikkelen die aan deze doelstellingen kan tegemoetkomen vernemen wij onder meer via de bespreking in de Commissie en via de pers dat u al het mogelijke doet om een ontwerp van decreet door te drukken dat geenszins inspeelt op de voorgestelde opties maar integendeel een totaal andere richting uitgaat.

Blijkbaar is het er u om te doen de uitzonderingsregels op de toepassing van de gewestplannen nogmaals, en in zeer sterke mate, te verruimen. Daarenboven zou het toekennen van zulke afwijkende vergunningen uitsluitend worden overgelaten aan de bevoegdheid van de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw.

Artikel 21 van de voorschriften van

Leclercq

het gewestplan voorzag aanvankelijk dat aan bestaande gebouwen, die niet verenigbaar zijn met de bestemming, enkel verbouwingswerken met een volumevermeerdering van maximum 20 procent mochten worden uitgevoerd. Naast het wegvallen van de oppervlaktebeperking zou nu ook herbouwing en gebruikswijziging worden toegevoegd, wat ongetwijfeld zal resulteren in een nog verdere aantasting van het landelijk gebied.

Door een wijziging van artikel 22 wil u het bovendien mogelijk maken dat aan bestaande en ook nieuwe bedrijven exploitatievergunningen vergund of verlengd worden die niet stroken met de bestemming van de bodem.

Het meest ergerlijke is echter de aanpassing van de opvolregel waardoor de 70 m-norm zou wegvallen en er opnieuw een totale willekeur, de zogenaamde „goede ruimtelijke ordening”, zou ontstaan. De aantasting van de open ruimten en de steeds verdere uitzwerming van de bebouwing gaan echter reeds zo ver dat iedere verdere uitholling op dit vlak onaanvaardbaar is.

Bij dit alles dient dan nog te worden gesteld dat u deze versoepelingsbepalingen wenst door te drukken bij middel van decreet waar de uitzonderingsbepalingen bij besluit van de Executieve kunnen uitgevaardigd worden, weliswaar na een openbaar onderzoek zoals dit bij de gewestplannen het geval is.

Op deze manier ontwijkt u noch min noch meer de ruime inspraakprocedure die aan iedere wijziging of aanpassing van het gewestplan dient vooraf te gaan.

Hoe geloofwaardig zijn dan de passus-sen over inspraak, doorzichtigheid van bestuur, bescherming van de burger en dergelijke in uw lijvig document „conceptnota over het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen”? Hoe geloofwaardig klinkt nog die inspraak- en adviesprocedure als zelfs de onlangs door u opgerichte „Vlaamse adviesraad voor de ruimtelijke ordening” geen gelegenheid heeft gekregen om zich te buigen over deze conceptnota.

In uw inleidende uiteenzetting heeft u weliswaar verklaard : „Belangrijke elementen in dit samenwerkingsmodel zijn de stuurgroep (...) en de Vlaamse Commissie voor de ruimtelijke ordening, als adviesorgaan ten behoeve van het beleid”.

Feit is dat de conceptnota over het structuurplanningsproces is tot stand gekomen vooraleer de Vlaamse Commissie werd opgericht.

In de conceptnota vind ik ook zinsneden terug zoals „de aflevering van vergunningen moet kaderen in het globale kader van de ruimtelijke planning”.

Volledig akkoord, maar wat stel ik vast ?

Het voorstel tot koppeling van de bouw- en exploitatievergunning, een door iedereen gevraagd en gewaardeerd principe, wordt totaal verkeerd uitgewerkt zodat de „ruimtelijk ke” bouwvergunning ondergeschikt wordt aan de exploitatievergunning. Dit is een aantasting van het globale ruimtelijke vergunningsbeleid dat nochtans gestoeld is op publieke - en na het doorlopen van inspraakprocedures - vastgestelde plannen.

Wij zullen overigens nog de gelegenheid krijgen bij de bespreking van de conceptnota in de Commissie onze opmerkingen over het ruimtelijk beleid in Vlaanderen te formuleren.

Ik geloof overigens, mijnheer de Minister, dat u geen haast heeft met de bespreking van de globale visie over dit beleid. Al met al vraag ik u of het niet wenselijk ware, teneinde in overeenstemming te blijven met de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve, de ontwerpen die u nu voorbereidt, terug te trekken en werk te maken van een totaal nieuwe regeling van de ruimtelijke planning en de stede-bouw.

Onze fractie zal trouwens over enkele weken een voorstel van decreet neerleggen, naar analogie met wat de heer Van Rompaey namens de CVP deed, betreffende de ruimtelijke ordening en de planning, waarin onze visie zal geconcretiseerd worden.

De heer J. De Seranno : Collega Leclercq, wat u nu zegt en de inzichten die u aan de Minister toeschrijft, stro-

ken niet met de werkelijkheid. Dat zou u als lid van de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud toch moeten weten.

De heer J. Leclercq : Ik baseer mij op het verslag, mijnheer De Seranno.

De heer J. De Seranno : In de Commissie werden heel wat vergaderingen besteed aan de bespreking van de methodiek van ruimtelijke ordening en ruimtelijke planning. U schrijft nu aan de Minister inzichten toe die helemaal niet stroken met de werkelijkheid en dat zou u weten indien u vroeger al de vergaderingen had bijgewoond. Ik ken in de Vlaamse Executieve geen enkele minister die zo uitvoerig met de leden van de Commissie van gedachten heeft gewisseld en overleg pleegt alvorens een ontwerp van decreet in te dienen. Bovendien gaat het hier, zoals u weet, over een zeer moeilijke materie. De gewestplannen die heel wat problemen die ter zake in ons land bestonden hebben opgelost, zijn trouwens slechts na grote inspanningen twintig jaar na het van kracht worden van de wet tot stand gekomen. Rekeninghoudend met onze Vlaamse mentaliteit mogen die plannen en de wet zo maar niet in één handomdraai worden gewijzigd.

De heer J. Leclercq : Mijnheer De Seranno, vooreerst zal u moeten toegeven dat ik één van de meest trouwe leden ben van de Commissie voor ruimtelijke ordening. Uw verwijt dat ik niet aanwezig zou zijn geweest, neem ik niet.

Wat ik aanklaag is niet dat de Minister zijn concept niet zou voorleggen aan de Commissie voor ruimtelijke ordening van onze Raad. Wel verwijt ik de Minister dat hij het heeft over een aantal schema's en dat wij onder meer discussiëren over de drie niveaus die hij voorstelt en waarover wij het in de Commissie trouwens eens waren, maar dat het zo lang duurt alvorens hij een voorstel indient ter vervanging van de wet van 1962. Het is precies om dat te bespoedigen dat wellicht uw collega Van Rompaey en ook onze fractie een voorstel van decreet zullen indienen. Dat kan u ons toch niet verwijten ?

De heer J. De Seranno : Neen, collega Leclercq, maar u moet toch weten dat

De Seranno

het zo lang duurt en dat de besprekingen in de Commissie zo lang aanslepen omdat het een moeilijke en belangrijke materie is.

De heer J. Leclercq : Dat betwijfel ik niet.

De heer J. De Seranno : Verwijt de Minister dan ook niet dat hij nog geen ontwerp van decreet heeft ingediend.

De heer J. Leclercq : Wij zullen de teksten beoordelen wanneer die er zullen zijn. Indien wij er in slagen op ongeveer één jaar tijd een voorstel van decreet uit te werken en indien de heer Van Rompaey daar zelfs vlugger in slaagt - ik weet niet hoe lang hij daaraan heeft gewerkt - moet het voor een administratie als deze van de Minister toch mogelijk zijn nu ook een ontwerp van decreet in te dienen. Dat is het enige dat ik wou zeggen.

De heer J. De Seranno : Er is nu een experimentele periode van amper vijf jaar verstreken sinds de gewestplannen bij koninklijk besluit zijn tot stand gekomen. Wij mogen in deze materie niet over één nacht ijs gaan.

De heer J. Leclercq : Ik wil niet over één nacht ijs gaan. Ik hoop dat wij toch de gelegenheid zullen krijgen over afzienbare tijd de teksten te bespreken.

Ik kom aldus, mijnheer de Voorzitter, tot het tweede hoofdstuk dat handelt over het natuurbehoud.

Mijnheer de Minister, tijdens de commissievergadering hebben wij reeds gewezen op de stiefmoederlijke behandeling van het natuurbehoud, in de brede zin van het woord, bij de verdeling van de u toebedeelde investeringskredieten.

Andermaal moeten wij vaststellen dat bijna het zesvoudige van de „groene centen” aangewend wordt voor ruilverkaveling, rechttrekking van waterlopen, betonlichten en dergelijke in het landelijk gebied.

Het is bovendien erg te moeten vaststellen dat de kredieten voor stads- en dorpsherwaardering, hoofdzakelijk om niet te zeggen volledig, werden afgenomen vanuit de post voor de aankoop van bossen, parken en natuurge-

bieden. Deze operatie kan geenszins ten goede komen aan het groen aangezien de aantasting van de natuurgebieden onverminderd verder gaat en de meeste kredieten voor de stadsherwaarderingprojecten hooguit in 1985 zullen kunnen vastgelegd worden.

Bij dit alles is het nog lang niet zeker dat het lang verwachte bosdecreet, ik verwijs opnieuw naar de beleidsverklaring, dat zo goed als klaar was onder uw voorganger en waardoor de aankooppolitiek van groene ruimten inderdaad zou kunnen afgeremd worden, eerlang aan deze vergadering zal voorgelegd worden.

Ik vraag u dan ook, zonder dat ik veel hoop heb dat u aan mijn vraag gevolg zal geven, ten eerste, op korte termijn uw investeringskredieten drastisch te herschikken en ten tweede, dringend werk te maken van het bosdecreet, liefst op grond van de principes die nu al meer dan 2 jaar geleden door de Vlaamse Executieve werden goedgekeurd.

Met de bescherming van de landschappen blijkt het al even treurig gesteld te zijn. Niet alleen blijkt het decreet op de landschappen opnieuw in de vergeethoek verzeild te zijn, maar daarenboven blijken een aantal beschermingsbesluiten, op grond van een protocol tussen u en uw collega, Gemeenschapsminister Poma, maar niet tot uitvoering te kunnen komen. Blijkbaar zou deze afzwakking van het beleid inzake landschapsbescherming te wijten zijn aan de onwil of het onbegrip van de diensten van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw die beweren dat de toepassing van de gewestplannen al voldoende garanties inhoudt voor de bescherming van de open ruimte. Niet alleen zijn de gewestplannen allesbehalve zaligmakend voor wat het natuurbehoud betreft, maar daarenboven belet deze politiek dat noodzakelijke rechtzettingen aan de gewestplannen, - waarmee ik het eens ben - weliswaar via de wet op de landschappen, kunnen doorgevoerd worden of dat er althans op korte termijn zou belet worden dat waardevolle landschappen, natuurgebieden, bossen en dergelijke meer, die niet of onvoldoende worden beschermd door de gewestplannen, zouden teloorgaan of verder zouden ver-

loederen.

Ik zou u thans nog een paar detailvragen willen stellen betreffende afzonderlijke posten van uw begroting.

1. Titel 1. Sectie 77 : de artikelen 02.03 en 31.03. Het betreft slechts een kleine post maar toch had ik graag daaromtrent enige verklaring gekregen. In 1983 was er voor publikaties van het departement een bedrag ingeschreven van 2,6 miljoen frank. In 1984 wordt dit bedrag verminderd tot 1,5 miljoen frank. Anderzijds wordt de post 3 1.03 „Verspreiden vulgariserende informatie,” plots opgetrokken van nul frank tot 2,7 miljoen frank.

Dit blijkt mij een handige manier om het totale budget voor publikaties op te trekken van 2,6 miljoen frank tot 4,2 miljoen frank.

2. Verder lees ik dat op post Titel 1, Sectie 77, artikel 63.03, „Kosten voor studie”, net als in 1983 een bedrag van 25 miljoen frank wordt ingeschreven, hetgeen betekent dat er nu een vastleggingsplafond van 50 miljoen frank voor bestaat.

Dit bedrag is uitgetrokken voor de levering van infrarood orthofotoplanen volgens een contract dat destijds door uw collega Galle werd afgesloten. Is het juist dat dit contract werd opgeschort ? En zo ja, zou de boskartering niet dringend dienen te worden doorgevoerd omdat het noodzakelijk is te komen tot een inventarisatie van de privé-bossen, in voorbereiding van het bosdecreet.

3. Voor de investeringsuitgaven worden voor de stadsvernieuwing opnieuw vastleggingsmachtigingen voorgesteld ten bedrage van 100 miljoen frank premies aan particulieren, en van 500 miljoen frank door toelagen aan ondergeschikte besturen.

Alhoewel er onlangs een aantal herwaarderinggebieden werden goedgekeurd, is het zeer onwaarschijnlijk dat er in 1984 al concrete realisaties zouden tot stand komen.

Zijn de nieuwe vastleggingsmachtigingen derhalve niet overbodig, aangezien het vastleggingsmachtigingsplafond voor beide posten respectievelijk 460 miljoen frank ordonnancering slechts 125 miljoen frank en

Leclercq

2.862 miljoen frank bedraagt ?

Een tweede onevenwicht dat kan aangeklaagd worden heeft te maken met de kredieten in verband met de landbouwsector : ruilverkaveling : 435 miljoen ; landbouwwegen e.d. : 430 miljoen ; werken aan waterlopen : 350 miljoen ; samen 1.215 miljoen.

Ik vergelijk hiermee het schamele budget voor natuurbehoud - 2 15 miljoen frank - en u begrijpt onmiddellijk de logische reactie van de leefmilieubeweging die al jaren ijvert voor meer evenwicht in deze sectoren, die beide gericht zijn op plattelandsontwikkeling.

Ten slotte kan er nog op gewezen worden dat het bedrag van 75 miljoen frank, voorzien in het investeringsprogramma voor het grondfonds in uitvoering van het decreet voor sociaal grondbeleid van juni 1982, niet zal aangewend worden aangezien het uitvoeringsbesluit op het decreet nog steeds niet door de Executieve werd goedgekeurd.

Mag ik vragen waarom dit uitvoeringsbesluit uitblijft ?

Om te besluiten, mijnheer de Minister, zou ik u enkele concrete vragen willen stellen van algemeen belang.

Bij het begin van uw ambtsperiode hebt u een regeling aangekondigd in verband met de illegale weekendverblijfparken.

Het is mij bekend dat er ter zake op uw kabinet verhitte discussies hebben plaatsgehad tussen de milieubeweging enerzijds en de vertegenwoordigers van de weekendparken anderzijds. Ondertussen moeten wij vaststellen dat een bevredigende regeling in functie van het natuurbehoud en de „goede ruimtelijke ordening” - in de positieve betekenis weliswaar - verder op zich laat wachten of dat althans geen enkele maatregel genomen wordt om aan deze wanordelijke illegale toestanden te verhelpen. In uw begroting vind ik evenmin gegevens terug waaruit zou kunnen blijken dat pogingen zullen ondernomen worden om de eigenaars van illegale weekendhuisjes, die, laat ons dat toegeven, dikwijls het slachtoffer zijn ge-

weest van gewetenloze grondspeculanten, een alternatief te bieden. Ik hoop in elk geval dat het niet uw bedoeling zal zijn deze ongehoorde toestanden te legaliseren.

Ten slotte, mijnheer de Minister - en ik zal hier maar niet het proces maken van de recente openeningsbesluiten van de jacht, het rampzalige daarvan is al voldoende door de milieubeweging aangeklaagd - zou ik uw bijzondere aandacht willen vragen voor het voorstel van decreet inzake jacht, ingediend door collega G. Temmerman, dat momenteel, als ik goed ben ingelicht, tegen uw zin voor advies naar de Raad van State werd doorgestuurd.

Blijkbaar bent u van oordeel dat de talrijke problemen die zich stellen op het vlak van de jagerij in Vlaanderen kunnen opgelost worden via de totaal verouderde jachtwet van 1882.

In het kleine verstedelijkte Vlaanderen van 1984 liggen de problemen en de uitgangspunten van een gezond natuurbeleid echter totaal anders.

Dat een bepaalde jachtlobby zeer ongelukkig is met een natuurvriendelijke visie op de jacht, is te begrijpen.

Spijtig genoeg bewijzen deze heren daardoor alleen maar dat hun voornaamste zorg niet bestaat uit het beheren van fauna en de flora uit hoofde van de jacht en het natuurbehoud, maar in de eerste plaats uit hun hobby, het jagen en het schieten van op in het wild levende dieren.

Het vertrouwen van de milieubeweging in het Vlaams natuurbeleid hangt onder meer af van de herziening van uw standpunt inzake het voorstel van jachtdecreet dat momenteel hangende is.

Mijnheer de Minister, ik moet erkennen dat u uw stempel heeft gedrukt op het beleid inzake ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

Maar u zal ook van mij willen aannemen dat wij het niet eens kunnen zijn met de richting waarin u dit beleid stuwt.

Om deze redenen zullen wij uw begroting dan ook niet goedkeuren. **(Applaus bij de W en de SP)**

De Voorzitter : Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw M. Smet (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik start met gelukwensen voor het verslag van mevrouw Tyberghien-vandenbusche. Hierin komt zeer duidelijk tot uiting op welke manier wij de begroting in de Commissie hebben besproken. Er wordt ook een zeer goede analyse gegeven van de krachtlijnen van deze begroting.

Ik zal handelen over een paar specifieke punten, ten eerste de structuurplannen, met daarbij een aantal concrete vragen, en ten tweede de stads- en dorpskernherwaardering.

Vooreerst, als antwoord op de kritiek van de heer J. Leclercq : een aantal decreten zitten als het ware in de „pipeline”. Het bosdecreet bijvoorbeeld is al geruime tijd klaar. Hoelang ligt het al bij de Raad van State ? Ik weet niet of het reeds is teruggekomen. Ook de structuurplanning bijvoorbeeld die uiteindelijk zal moeten verwerkt worden in een gewijzigd decreet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw werd vorig jaar bestudeerd, niet alleen in de Commissie van de Raad, maar ook via rapporten gevraagd aan externe deskundigen. Ook de Minister zelf heeft initiatieven genomen zoals studiedagen en colloquia. Heel de discussie over de gewestplannen en de structuurplannen is opnieuw op gang gekomen, na een ruime tijd te hebben stilgelegen.

De Minister is er ook in geslaagd structureel hetzij voorstellen te doen, hetzij hervormingen door te voeren voor een aantal adviesraden zoals de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening. De Minister denkt er ook aan een aantal bestaande adviesraden rond groen en milieu samen te smelten om daar één grote raad voor natuurbehoud van te maken. De Minister is er dus zeker in geslaagd een aantal wijzigingen aan te brengen aan de structuur van al wat in Vlaanderen leeft op gebied van ruimtelijke ordening.

Dan spreek ik nog niet over de dorps- en dorpskernherwaardering waar ik straks op terugkom.

Smet

Eerst handel ik over de structuurplanning. Er is een zeer belangrijke evolutie aan de gang in volgende richting. Het tot stand komen van de gewestplannen heeft de mentaliteit van de bevolking gewijzigd. Ook de heer De Seranno heeft hierop gewezen. Ook de vorming van planologen is veranderd. Ook hier leg ik de nadruk op. Heel wat personen die zich op dit ogenblik planoloog noemen zijn dat geworden door ervaring. Zij hebben geen specifiek diploma want dat diploma planologie bestaat nog niet zo lang. Ik wijs hierop omdat ik in de krant van vandaag een kritiek heb gelezen op de samenstelling van de Vlaamse Commissie voor ruimtelijke ordening als zouden er te weinig mensen met een diploma van planologie bij betrokken zijn.

Welnu, dit diploma is een zeer recent diploma en degenen die in 1982 werden aangesteld of opdrachten kregen om, in uitvoering van de wet op de ruimtelijke ordening, aan planologie te doen, hadden geen diploma. Zij hadden, via de ervaring, een wetenschap van ruimtelijke ordening uitgebouwd.

In 1962 is men zó gestart en men heeft bij de bevolking een enorme mentaliteitswijziging kunnen doorvoeren, mentaliteitswijziging die ik persoonlijk apprecieer. Men is zover gekomen, dat ingevolge deze mentaliteitswijziging er een controle vanuit de basis is tot stand gekomen, daar waar deze vanwege de overheid vroeger moest worden opgelegd. Inderdaad, de bevolking moest worden verplicht een aantal plannen te volgen. Thans is er een controle vanuit de basis; dat is hetgeen het mogelijk maakt, in het kader van de structuurplannen, inderdaad een grotere rol toe te kennen aan de lokale besturen, die eveneens door de bevolking op de vingers worden bekeken. Dit was vroeger niet het geval, integendeel. Iedere inwoner trachtte bij zijn lokaal bestuur zoveel mogelijk afwijken van de planning en van de ruimtelijke ordening te bekomen. In die zin is er dus een enorme mentaliteitswijziging. In het kader van deze mentaliteitswijziging en van de bestaande gewestplannen daarnaast, is de tijd inderdaad rijp om naar struc-

tuurplanning over te gaan.

Als wij nagaan wat de gewestplannen en de APA's en de BPA's - tot hertoe inhielden, moeten wij vaststellen dat zij er uiteindelijk op neerkwamen dat men trachtte, via het vastleggen op kaart, een bevrozing van de bestaande toestand tot stand te brengen.

Ik herinner mij nog zeer goed dat men, bij het opmaken van de gewestplannen, straat per straat, naging hoever de bebouwing doorgevoerd was, om aan het laatste huis te stoppen en dit op kaart te brengen. Men heeft dus de bevrozing van de bestaande toestand op kaart gebracht. Anderzijds heeft men ook, omwille van de vroegere druk en omwille van die angst die men had, deze wijziging van de gewestplannen enorm moeilijk gemaakt. Nu wij starten met het structuurplanningsproces, zouden die twee zaken dienen te worden vermeden.

De gewestplannen waren passieve plannen. Men legde in feite in het gewestplan een eindtoestand vast. Het biedt dus geen mogelijkheid een proces op gang te brengen, een evolutie vast te leggen.

Vervolgens heeft men geconstateerd dat lokale plannen weinig gemaakt werden. Weinige gemeenten hebben uiteindelijk een APA gemaakt; meerdere gemeenten hebben een BPA gemaakt; maar het totale aantal blijft beperkt.

Vandaar dat men in de gewestplannen detaillistisch tewerk is gegaan. Bij de opmaak van de gewestplannen zag men dat na elke tussenstap de gewestplanning meer en meer gedetailleerd werd, omdat zij niet aangevuld werd met APA's en BPA's. Dat is een tweede negatief aspect van de gewestplannen.

Een derde aspect - ik heb het reeds in mijn korte inleiding gesteld - is de gemeentelijke autonomie ten aanzien van de ruimtelijke ordening. Deze is enorm beknopt geweest, vooral in functie van de oorsprong van de ruimtelijke ordening, meer bepaald het zich afzetten tegen de bestaande wildgroei, die in hoofdte van de bevolking volkomen normaal was.

Een vierde aspect dat mij bijzonder

treft en wat nog steeds merkbaar is, is de overheersing van openbare werken ten aanzien van de ruimtelijke ordening.

Mijnheer de Minister, ter zake zal ik u een concreet voorbeeld geven. Ik heb u trouwens daaromtrent een parlementaire vraag gesteld.

Als op het gewestplan geen weg of geen voorbehouden tracé is voorzien, maar openbare werken er ooit in een plan aan gedacht heeft dat daar een weg moest komen, dan houdt men, bij het verlenen van een bouwvergunning, nog altijd rekening met de planning van openbare werken, zelfs indien dit niet op het gewestplan staat. De enorme invloed van openbare werken ten aanzien van heel de ruimtelijke planning zou ook moeten verdwijnen en openbare werken of infrastructuur - zoals men het ook wil noemen - zou een onderdeel moeten worden zoals cultuurinplantingen en huisvesting onderdelen zijn. Vanuit de historiek is het begrijpelijk dat openbare werken deze grote rol vervult want het was een van de weinige departementen - omdat het streekoverschrijdend is - die plande, de rest van de departementen plande niet. Openbare werken had dus een voorsprong.

Anderzijds is het binnen openbare werken dat de ruimtelijke ordening zijn eerste voetstappen heeft gezet. In die zin is het begrijpelijk, maar dat wil niet zeggen dat het goed is.

Als wij nu overgaan naar de tegenstelling gewestplanning-structuurplanning zien wij dat structuurplanning wel zou kunnen wat gewestplanning nooit heeft gekund.

Ten eerste: een gewestplan is bodembestemmend. Het legt de bestemming van de bodem vast en daarmee houdt het op. Een structuurplan daarentegen kan structurerend optreden, dit wil zeggen dat zij het maatschappelijke proces kunnen nagaan dat uiteindelijk heeft geleid tot de bodembestemming zoals die nu is. Waarom is een gemeente op een bepaalde wijze uitgroeid? Welk cultureel proces, maatschappelijk proces of sociale evolutie zit erachter? Vanuit dit begrip kan men pas, indien dit nodig is, een gemeente een andere vorm geven. Als

Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud P. Akkermans (CVP) legt verantwoording af voor het door hem gevoerde beleid

men dit niet doet loopt men het gevaar opnieuw in passieve planning te vervallen zonder te structureren.

Hetgeen dus inzake de structuurplanning belangrijk is, is te zoeken welk proces er zit achter de wijze waarop de bodem op dit ogenblik bezet is schuilt. Ik vind dit zeer belangrijk.

Ten tweede : een structuurplanning zou ook moeten toelaten dat men voortdurend inspeelt op gewijzigde behoeften. Een van de behoeften die tijdens het gewestplanningsproces naar voren is gekomen en die er oorspronkelijk veel minder aanwezig was, is de leefmilieubehoefte.

Ik herinner mij dat bij het ontstaan van de gewestplannen ecologie of leefmilieu één van die mineursectoren was waar men zeer weinig aandacht aan heeft besteed. Gedurende de jaren dat men de gewestplannen opmaakt is deze leefmilieuactiviteit veel belangrijker geworden.

De gewestplannen werden stopgezet en er werd een einddocument op pa-

pier gezet. In een structuurplanning zou het juist mogelijk moeten zijn dat nieuwe sectoren en behoeften aan bod kunnen komen.

Ten derde : juist als gevolg van de mentaliteitsverandering bij de bevolking, lijkt het mij perfect mogelijk dat de lokale besturen een veel grotere rol zouden kunnen spelen dan zij tot nu toe hebben gedaan. Ik denk dat men via de structuurplanning, die gemeenten die dynamisch zijn, een veel grotere macht of inspraak kan geven ten aanzien van de ruimtelijke ordening. Dat zijn allemaal voordelen die aan de nieuwe opvatting ten gronde liggen.

Dat neemt niet weg, mijnheer de Minister, dat er nog een aantal vragen blijven, bijvoorbeeld de vraag over de rechtszekerheid van de structuurplanning voor de burger en voor het openbaar bestuur : de vraag over de relatie met de gewestplannen. Dat zijn vragen die, volgens mij, nog niet waterdicht werden opgelost.

Ik wil graag op een ander aspect dieper ingaan, namelijk de eventuele wij-

ziging van een gewestplan via een BPA. Ik heb gezien dat er een advies van de Raad van State daaromtrent is.

De Raad van State is van oordeel dat, op basis van de bestaande wet op de ruimtelijke ordening er „desnoods” kan worden afgeweken van het hoger plan. Het besluit van het advies van de Raad van State luidt als volgt :

„Ten eerste, wanneer wordt aangetoond dat de bestemming in het hogere plan achterhaald is - bijvoorbeeld door de evolutie van de bevolking en de economie - of niet meer verwezenlijkt kan worden ;

ten tweede, de in het lagere plan voorgestelde bestemming wel beantwoordt aan de op dat ogenblik bestaande planologische noden en mogelijkheden ;

ten derde, deze planologische redenen duidelijk zijn, goed gelokaliseerd kunnen worden - dus het gaat om kleine afwijkingen - anders zou misschien veeleer een herziening van het hogere plan aangewezen zijn”.

Dus indien het om werkelijk grote fundamentele afwijkingen gaat zegt de Raad van State dat men het hoger plan - en hier bedoelt men het gewestplan mee - moet herzien in plaats van de mogelijkheid te bieden aan de BPA's het gewestplan te wijzigen.

Dat wil dus zeggen dat er rechtszekerheid is gekomen via dit advies van de Raad van State. Ik vind het belangrijk voor alle gemeenten. Het zou nuttig zijn mocht er aan dit advies enige richtbaarheid kunnen worden gegeven, ook ten aanzien van de gemeenten omdat het gaat om een zeer belangrijk advies.

Vervolgens wil ik op een tweede detail, weliswaar met belangrijke financiële gevolgen, ingaan. Het is namelijk zo dat in de wetten op de ruimtelijke ordening bepaald is dat mensen die, via verkavelingsvergunningen, de zekerheid hadden gekregen dat hun grond bouwgrond was en nu door het Gewest buiten de bouwzone vallen, planschade mogen aanvragen.

Mijnheer de Minister, men heeft mij gezegd dat, indien men daarop zou ingaan, dus indien men als Executieve

Smet

in heel het gerechtelijk proces ongelijk krijgt en men de planschade, zoals zij nu voorligt, zou moeten betalen, dit 103 miljard frank zou kosten.

Dat is nog maar het topje van de ijsberg want zeer veel verkavelaars, die het nog niet goed weten, zijn waarschijnlijk nog niet in proces gegaan om hun schadevergoeding op te eisen. Mijn vraag is hoe men financieel tegemoet zal komen om dat probleem op te lossen.

Bovendien wil ik doen opmerken dat, als men begint met een structuurplanningsproces, men bij voorbaat goed moet beseffen dat als men van de gewestplannen afwijkt, bijvoorbeeld in de zin van een vermindering van de bouwzones, men opnieuw met een hele reeks vragen zal worden geconfronteerd omdat personen die vroeger in de bouwzone vielen en er nu buiten vallen ook een schadevergoeding zullen vragen. Dit betekent dat men in het structuurplanningsproces bij voorbaat een overzicht zou moeten hebben van het feit hoe men dit grote probleem zal oplossen, want de financiële gevolgen zouden totaal onbetaalbaar kunnen worden voor ons land.

Een punt dat ik ook wil aanraken betreft de stads- en dorpsherwaardering. Mijnheer de Minister, ik moet u namens mijn fractie feliciteren. Ik denk dat u erin geslaagd is om aan het Vlaamse land op dat vlak een nieuwe stimulans te geven. Op dit ogenblik zijn er achttien herwaarderingsgebieden. Ik wil er u attent op maken dat het aanvragen door een gemeente van een herwaarderingsgebied geen gemakkelijke zaak is want dat betekent voor de bestuurders dat zij er zelf geld moeten aan besteden, dit goed moeten kunnen verantwoorden en er daarbij moeten kunnen op rekenen dat er ook privé-personen in dit herwaarderingsgebied zullen willen investeren, want dit is eronder verstaan. De besturen die dit hebben aangevraagd zijn volgens mij erg optimistisch voor de toekomst. Ik hoop dat zij het bij het rechte eind hebben en inderdaad voldoende privé-investeerders zullen vinden, met de renovatiepremie die u ter beschikking stelt, om die gebieden

tot een succes te brengen. Gezien sommige herwaarderingsgebieden reeds een jaar geleden werden goedgekeurd, denk ik dat wij eind dit jaar een inzicht moeten kunnen hebben over de resultaten van die eerste herwaarderingsgebieden.

Bovendien vind ik de combinatie van enerzijds herwaarderingsgebied, en anderzijds, geld van het groenplan ter beschikking stellen voor het onderhoud en de aanleg van de parken binnen de verstedelijkte gebieden, een uitstekende oplossing om van een aantal van onze oude kernen en oude straten opnieuw leefbare gehelen te maken en dit met niet al te grote kosten.

Dit alles past in heel de filosofie die ik steun, van inbreiding, van herwaardering van het bestaande, aanpassing van het bestaande, veeleer dan nog nieuwe gronden aan te tasten vooruitbreidingszones. Het lijkt mij niet alleen in een crisistijd - want meestal steekt men het daarop - maar in een tijd waarin men geleerd heeft, onder andere via heel de milieubeweging, het bestaande en het kleine opnieuw te herwaarderen, een zeer interessant probleem en wij steunen dit ten volle.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat zeer binnenkort een aantal ontwerpen van decreet zullen worden ingediend en dat de Raad van State vlug een advies verstrekt over de nog in behandeling zijnde ontwerpen van decreet. Ik weet wel dat hij voor het ogenblik veel werk heeft, maar het gaat hier ook om belangrijke zaken. Ik hoop dus dat wij dit jaar erin zullen slagen in de bevoegde Commissie een aantal ontwerpen van decreet te kunnen behandelen. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Verberckmoes heeft het woord.

De heer F. Verberckmoes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in de eerste plaats wil ik de rapporteur danken voor haar uitstekend en zeer overzichtelijk verslag over de begroting 1984 voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

Laat mij eerst stellen, mijnheer de Voorzitter, dat beleid voeren inzake ruimtelijke ordening, landinrichting

en natuurbehoud steeds veel evenwichtsoefeningen vraagt ; waarom sprak ik hier van evenwichtsoefeningen ? Eenvoudigweg omdat in dit beleidsgebied heel wat visies en heel verschillende belangen, moeten verzoend worden.

Het is voorwaar niet altijd eenvoudig economische belangen te verzoenen met ruimtelijke belangen. Heel wat belangengroepen en bekommernissen moeten verzoend worden bij het opstellen van het „Structuurplan Vlaanderen”.

Met belangstelling hebben wij dan ook kennis genomen van de eerste conceptnota ter zake, ook de gevolgde werkwijze wordt door ons op prijs gesteld. De Commissie van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud van de Vlaamse Raad krijgt en kreeg reeds meermaals de gelegenheid een bespreking te wijden aan de gestelde problematiek ; men is wat dit betreft zeker niet over één nacht ijs gegaan, zoals de Voorzitter van de Commissie daarnet terecht heeft gezegd.

In de Commissie hebt u, mijnheer de Minister, in verband met de verdere planning van de werkzaamheden ter zake nog enkele initiatieven aangekondigd.

Ten eerste : de verdere uitwerking van het planningsproces aan de hand van de ter bespreking voorgelegde werknota's. Ten tweede, verder onderzoek van de belangrijkste problemen die zich stellen op het vlak van de ruimtelijke ordening, De Minister kondigde ter zake een algemene probleemstellingsnota aan, die zal aangevuld worden met een sectoriële nota die zal handelen over de problemen in verband met de ruimtelijke ordening in de diverse sectoren die erg ruimtebehoevend zijn.

Wij verheugen ons dan ook over het feit dat de Gemeenschapsminister de bedoeling te kennen gaf eerland te bezichtigen en krachtlijnen samen te brengen in een beleidsnota. Dit zal dan ook de leden van de Vlaamse Raad de mogelijkheid geven zich hierover uit te spreken en deze beleidsinzichten om te zetten in decreten.

In de Commissie is eveneens gespro-

Verberckmoes

ken over het gebrek aan coördinatie tussen de bouwvergunning en de exploitatievergunning. Wat is nu de situatie? De houder van de bouwvergunning kan starten met de bouwwerken en hij moet dit trouwens doen op straffe van verval, binnen een termijn van 1 jaar, terwijl hij op dat ogenblik niet eens weet of er een exploitatievergunning zal volgen. Deze situatie werkt remmend voor de vergunningaanvrager wiens bedrijfseconomische en financiële planning door volslagen onzekerheid gedurende een lange periode kan worden ontredderd. Ook voor de overheid, die te beslissen heeft over de exploitatievergunning, is die situatie verre van ideaal omdat haar appreciatievrijheid in feite beknot wordt door de investeringen, die de aanvrager reeds heeft gedaan door de aankoop bij voorbeeld van de gronden en planningskosten ter realisatie van zijn bouwvergunning.

In de Commissie werd aan de Gemeenschapsminister gevraagd welke de oorzaak was van de vertraging van het gevraagde advies bij de Raad van State. De Minister heeft daarop geantwoord dat de Raad van State van oordeel was dat eerst de wetgeving inzake hinderlijke bedrijven moest herzien worden alvorens werk kon worden gemaakt van de gewenste coördinatie tussen het afgeven van de exploitatie- en bouwvergunning. Graag zou ik van de heer Minister iets willen vernemen over de stand van zaken ter zake, en wat zijn visie hierover is? Mijn mening is dat gezien de economische crisis waarin wij ons bevinden, hiervan dringend werk moet worden gemaakt en hiervan een decretale grondslag kan worden gegeven. In dezelfde geest en vanuit dezelfde bekommernis kon men de vraag stellen welke uitbatingsmogelijkheden die bedrijven nog zullen hebben die door het gewestplan niet werden opgenomen in bijvoorbeeld ambachtelijke gebieden en/of industriezones.

De wijzigingen die voorzien worden bieden de mogelijkheid om aanvragen tot uitbating van gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven, waarvan de activiteiten niet in overeenstemming zijn met het plan, onder bepaalde voorwaarden gunstig te ad-

viseren. Volgens de nu nog geldende besprekingen, dienden dergelijke bedrijven op termijn te verdwijnen en kan een verlenging van de uitbatingsvergunning maar worden toegestaan in het vooruitzicht dat het bedrijf wordt overgebracht naar een andere plaats. In het kader van het behoud van de tewerkstelling en de bevordering der investeringen is het noodzakelijk de nodige zekerheid voor bestaande bedrijven te waarborgen. Deze bedrijven moeten hun exploitatie kunnen voortzetten, voor zover er althans geen fundamentele bezwaren van stedenbouwkundige, planologische of milieuhygiënische aard aanwezig zijn. Deze nieuwe regeling zal dan ook in onze ogen slechts een uitzonderingsmaatregel kunnen zijn. Men zal moeten rekening houden met tal van factoren, zoals de economische situatie van het ogenblik, de mogelijkheid en de haalbaarheid het bedrijf over te plaatsen naar een ambachtelijke of industriële zone, de weerslag op de investeringen en de tewerkstelling, het karakter van de omgeving, de aard van het betrokken gebied en bedrijf en de weerslag van dit laatste op het leefmilieu.

Onafgezien van al deze bekommernissen, mijnheer de Minister, zullen wij graag aan het door u gevoerde beleid onze steun toekennen. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik vermoed dat uw bevoegdheid als Minister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, u meerdere frustraties bezorgt. Uw dagelijks beleid geeft blijk van lak aan alles wat maar te maken heeft met planning, beleid en inspraak. Niettegenstaande deze instelling poogt u de laatste tijd - en dat kan niet worden ontkend - via allerhande speeches en teksten het tegendeel aan te tonen. U werpt zich op als kampioen van de inspraak en de grootste voorstander van de planning. Dat aan deze schijnbare zwenking ongelukkig genoeg weinig waarde moet worden gehecht, blijkt uit wat u dag in, dag uit, doet. Het past bij de bespreking van uw begroting, de zwakheid van uw beleid duidelijk

aan het licht te brengen.

In de Commissie ontvingen we op de dag dat de begroting besproken werd, een tekst die vermoedelijk kan worden aangezien als uw beleidstekst. Een gedegen beleidsnota kan dit bezwaarlijk worden genoemd omdat deze tekst een samenspel is van algemeenheden en gedetailleerde uitwerkingen; dit alles wordt gepresenteerd zonder enige hiërarchie, noch samenhang. Hoeft het dan ook te verwonderen dat de aangehouden indeling geen rekening houdt met de samenhang en de ondergeschiktheid? Hoeft het te verwonderen dat uitvoeringselementen gewoon naast wat beleidsbenaderingen zouden moeten zijn, komen te staan?

De indeling van de verklarende nota bij de begroting vormt duidelijk het voorwerp van kritiek, maar het belangrijkste is wel dat deze tekst elk beleidskarakter mist: verslagen over de voorbije werking worden willekeurig gemengd met toekomstige opties op het wetgevende vlak. Het meest ergerlijke is, dat de ruimtelijke ordening wordt opgesplitst in de planning van de ruimte en de toetsing van de planning aan de ruimte. Deze begripsverwarring is dermate fundamenteel dat men zich kan afvragen of dit gewild is of eerder het gevolg is van onwetendheid. Zonder verder in detail te treden moet worden opgemerkt dat ruimtelijke planning en ruimtelijke ordening twee onderscheiden begrippen zijn; bij ruimtelijke planning ligt de nadruk op de facetmatige aanpak, terwijl ruimtelijke ordening zich situeert op de beleidsmatige aanpak en de ordening van de ruimte. We maken deze opmerking omdat deze fundamenteel is en omdat de ganse kritiek kan worden samengevat in het benadrukken van het gebrek aan beleidsmatige aanpak en facetmatige benadering.

Het gevolg van deze verwarring is dat men uitvoerende taken verwacht met beleidstaken en vooral dat een beleidsvoorbereiding als totaal vreemd en overbodig wordt ervaren. Het hoeft dan ook geen verwondering meer te baren dat enerzijds wat men beleidsvoorbereiding zou kunnen noemen, onttrokken wordt aan de administratie en anderzijds louter administratie-

De Mol

ve dossiers worden afgehandeld in het kabinet. Deze gewilde verwarring is uiteraard verantwoordelijk voor de ruimtelijke wanorde in Vlaanderen. Zolang geen gedegen beleidsvoorbereiding gebeurt door een daartoe deskundig uitgebouwde administratie, is er geen enkele hoop op verbetering te verwachten. Zolang een kabinet zich met de dagelijkse administratieve taken bezighoudt en zich de beleidsvoorbereiding ook nog aanmatigt, zien we op het vlak van de ruimtelijke ordening weinig fundamenteels veranderen.

Valt het u niet op dat er in een indeling waar de ruimtelijke ordening, naast landinrichting, natuurbehoud, bossen en industrieterreinen staat, iets fout is. Valt het u tevens niet op dat er heel wat elementen niet aanwezig zijn ? Zou het niet eenvoudiger zijn om eerst duidelijkheid te scheppen en een beleid op basis daarvan te ontwikkelen ? Wat vooral storend is, vormt het ontbreken van enige visie in de facetmatige - en in de sectoriële benadering, het gebrek aan facetmatig benaderen van de ruimtelijke planning en het vermengen van sectoriële uitwerkingen, is de diepe reden van deze wanorde.

Is het tevens niet tekenend dat men een structuurplan voor Vlaanderen wil opbouwen zonder dat men de verhouding tussen de verschillende plannen beleidsniveaus duidelijk vooraf heeft afgelijnd, hoe belangrijk het ook moge zijn ? Is het niet symptomatisch te moeten vaststellen dat men het decreet op de ruimtelijke ordening zogenaamd gelijktijdig met het structuurplan wil samenstellen ? Dit in het wilde weg werken kan bezwaarlijk worden aanvaard ; het is ons inziens absoluut noodzakelijk om eerst deze fundamentele opties te kennen vooraleer met de opbouw van een onderdeel te starten, zo moet de verticale planstructuur gekend zijn ; enkel dan kan men de relaties tussen de verschillende plan- en beleidsniveaus beoordelen. Ook over de horizontale planverhoudingen is niets gekend, maar daarentegen worden sectoriële uitbouwen vermengd met typisch facetmatige benaderingen. Er dient dringend de nadruk te worden gelegd op de ver-

houding met de sectoriële plannen ; de verhouding met, wat we gemakkelijkschulve met de Nederlandse term structuurschema's aanduiden, is niet gekend. Het lijkt nochtans, gezien onze complexe staatsstructuur, meer dan noodzakelijk dat de verhouding tussen de ruimtelijke facetplannen en de sectoriële plannen of structuurschema's in alle klaarheid wordt gesteld.

We wensen op deze wijze te pleiten voor het opbouwen van een ruimtelijke planorganisatie. Deze organisatie, de verhouding en de inhoud van de verschillende plannen, moet vooraf duidelijk gekend zijn. Het lijkt ons inziens dan ook logisch dat dit in een decreet op de ruimtelijke ordening wordt vastgelegd alvorens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen wordt opgesteld.

De voorbereidende werkzaamheden van het structuurplan Vlaanderen zijn reeds begonnen, maar nog steeds is dit niet terug te vinden in het huidige „beleid” van de Minister. Essentieel bij de methode van de structuurplanning is, tijdens de verschillende trappen van planning een absoluut reserveringsbeleid te voeren. Dit betekent dat de huidige beleidsbeslissingen, de beleidsopties van het structuurplan niet mogen doorkruisen. Een frappant voorbeeld is het afleveren van vergunningen voor nieuwe woonuitbreidingsgebieden. Nog steeds worden op totaal onverantwoorde wijze woonuitbreidingsgebieden verkaveld. De huidige gemeentelijke behoefteninventaris is een lachertje ; indien de cijfers niet voldoende sprekend zijn, wordt ofwel een nieuwe berekeningswijze door het kabinet gesuggereerd ofwel worden nieuwe cijfers aangevoerd. De bestaande inventaris voor onbebouwde percelen in het woongebied, die wel een belangrijk evaluatie-element vormt, mag schier nooit in rekening worden gebracht. De waarde van deze inventaris wordt beslist ondergewaardeerd ; een up-to-date maken van deze inventaris die nog berust op gegevens van januari 1979 zit er niet in, omdat de gemeenten die deze inventaris weigerden op te maken, geen enkele sanctie riskeerden.

Mijnheer de Minister, hoe kan men uw beleid nog ernstig blijven noemen

wanneer op 't vlak van het structuurplan Vlaanderen - om het zo zacht mogelijk uit te drukken - ook één en ander fout loopt. U voorzag enerzijds in een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende maatschappelijke groepen. Daarnaast kondigde u een Vlaamse Commissie ruimtelijke ordening VLACORO genoemd aan ; deze groep zou als expertengroep een belangrijke beleidsondersteunende en adviserende functie hebben. Pas enkele dagen terug, namelijk op 2 februari 1984 werd in het Belgisch Staatsblad de samenstelling van deze Commissie bekend gemaakt en werden de leden van deze Commissie benoemd. In deze groep zeten enkel personen uit hoofde van bepaalde groepen zoals partijen, syndicaten, werkgeversorganisaties, maar werden geen vertegenwoordigers van planologische of stedenbouwkundige verenigingen opgenomen ; evenmin vindt men er mensen uit de milieubeweging, het professorenkorps, de planologische onderzoekscentra, en dergelijke meer terug. De huidige samenstelling van de VLARECO is de zuiverste aanfluiting van wat een groep van experts zou moeten zijn ; ze zijn echter wel een slechte kopie van de regionale commissies voor advies die door hun voorbije werking geen voorbeeld van deskundigheid en integriteit vormden.

Wat het structuurplan Vlaanderen betreft, hebben we reeds een aantal bedenkingen geformuleerd. Specifiek zal men de beleidsopties van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de ruimte moeten vaststellen ; inzonderheid zal dit betrekking hebben op de verstedelijking, het gewenste spreidingspatroon - hiërarchie van kernen, zou eindelijk na zoveel studiewerk moeten worden gebruikt - het voorkomen van de verdere afbouw van de open ruimten, de dorpsherwaardering sensu lato... Tevens moet zoals reeds werd gezegd, de relatie van het ruimtelijke facet met de diverse overheidssectoren duidelijk worden bepaald, een specifieke aandacht voor bepaalde terreinen is noodzakelijk : natuurgebieden en bepaalde historische sites. Daarnaast dienen de relaties en de verhoudingen tussen de verschillende facetbenaderingen duidelijk te worden bepaald.

De Mol

Vermits als methode het structuurplanningsproces voor het Structuurplan Vlaanderen wordt voorbehouden, is het noodzakelijk dat de dienst AROL zijnde de administratie ruimtelijke ordening en leefmilieu, voldoende en deskundig wordt bemand. Dit is niet alleen noodzakelijk bij de opbouw en de begeleiding van het structuurplan, maar eveneens bij het verdere ruimtelijke planningsproces. Op dit ogenblik is deze dienst niet alleen onderbemand ; maar tevens wordt via de huidige voorgestelde structuur, het beleids- en planningsaspect totaal ondergraven. Indien men het ernstig meent, moet de verhouding tussen kabinet en administratie drastisch worden veranderd ; uw kabinet moet ophouden zich in de plaats van de administratie te stellen. Beleidsvoorbereiding, beleidskeuze en beleidsuitwerking zijn drie onderscheiden elementen ; enkel wanneer men deze basisopstelling volgt, kan de administratie haar normale rol vervullen.

Na deze meer algemene opmerkingen gaan we over tot meer specifieke en gerichte benaderingen.

Landinrichting wordt - en uw verklarende tekst bij de begroting is hier illustratief - meestal beperkt tot ruilverkaveling. Men herleidt het begrip landinrichting tot een louter economische functie terwijl landinrichting beter aangeduid wordt met de volgende definiëring : het via de uitvoering van werken en het nemen van maatregelen geschikt maken van het landelijk gebied voor functies die aan dat gebied in het kader van de ruimtelijke ordening zijn toegekend. Eén zaak is duidelijk : landinrichting is de uitvoering van het ruimtelijk facet van het overheidsbeleid voor de landelijke gebieden. In uw verklarende nota wordt nergens nog een relatie tussen de landinrichting en de ruimtelijke ordening aangeduid.

Landinrichting is een uitvoeringsinstrument en kan niet worden aanzien als een algemeen conceptie-instrument voor de plattelandsordening. Het ruimtelijk beleid is het enige kader waar enerzijds een afweging van de verschillende ruimtelijke aanspra-

ken en anderzijds de coördinatie moet gebeuren ; in het andere geval zou het ruimtelijk beleid immers volledig buiten spel worden gezet. Er dient gesteld te worden dat een landinrichtingsoperatie - verschillend van ruilverkaveling - telkens noodzakelijk is wanneer in een gebied verschillende sectoren, prioritair ruimtelijke aanspraken hebben. Het vaststellen van de verschillende ruimtelijke aanspraken in het landelijk gebied gebeurt of zou moeten gebeuren, in het structuurplan Vlaanderen. Het is nodig dat bij het gebruik van de sectoriële uitvoeringsinstrumenten, rekening wordt gehouden met het multifunctioneel karakter van het landelijk gebied. Landinrichting is een permanent proces ; het gaat dus niet op een gebied in te richten en het daarna vrij te laten evolueren.

In een dienstenorganigram kan de dienst landinrichtingen dan ook niet als een afzonderlijke dienst worden beschouwd. De administraties die betrekking hebben op de landinrichting moeten een onderdeel vormen van de Dienst Ruimtelijke Planning en Beleid. In een aantal ontwerpen van dienstorganigrammen worden een aantal van deze diensten landinrichting, totaal onafhankelijk opgesteld van de diensten die het ruimtelijk beleid en planning onder hun bevoegdheid hebben. Dit is totaal onaantvaardbaar en gaat in tegen elke wetenschappelijke ruimtelijke opstelling. Het zou meebrengen dat uitvoerende taken gesteld worden tegen planningsopdrachten, zonder dat een logische ruimtelijke relatie wordt aangehouden. Zoals u wellicht kan merken, mijnheer de Minister, is landinrichting heel wat ruimer dan ruilverkaveling en waterhuishouding.

De waterhuishoudingswerken of zoals ze meestal worden aangeduid, sanerings- en verbeteringswerken aan onbevaarbare waterlopen, is een ander gecontesteerd beleidselement. In uw verklarende nota legt u de nadruk op het economisch karakter ; u voegt er zelfs aan toe dat de aspecten van leefmilieu en natuurbehoud niet uit het oog mogen worden verloren. Vooral deze laatste zin doet bij velen het voorhoofd fronsen. Vele van de uitgevoerde en nog uit te voeren wer-

ken van beken, schenken weinig of geen aandacht aan ecologisch-landschappelijke waarden. Meestal leiden deze rechttrekkingen, uitdiepingen, verbredingen, . . . tot het totaal verstoren en vernietigen van het landschap. Meestal worden de projecten - die dateren van het begin van de jaren '70 - op een grootschalige wijze uitgevoerd. Op geen enkele wijze werd rekening gehouden met de waarde van de kronkelende beken. Zowel op economisch, technisch, ecologisch, waterzuiverend en landschappelijk vlak schieten deze projecten meestal voorbij aan het doel dat zij hebben ; meestal wordt door de verbredings- en uitdiepingswerken, en door de rechttrekkingen, het water snel afgevoerd ; hierdoor scheidt men nog grotere problemen dan degene die men denkt te voorkomen. Meestal wordt het overstroomingsgevaar gewoon verder stroomafwaarts gelegd. Het opstellen van ecologische studies vormt dikwijls maar een doekje voor het bloeden. Deze studies worden pas opgesteld nadat - als gevolg van hevige protesten - het verder uitvoeren van de geplande werken zeer moeilijk wordt. Een daadwerkelijke milieu-effectrapportering MER is hier beter op haar plaats. In vele gevallen ontbreekt bij deze werken en dat is toch het meest essentiële ook elke technische verantwoording ; de economische rendabiliteit is zelfs totaal onbestaan-

De gewestplannen worden door velen beschouwd als een noodzakelijk kwaad ; in deze optiek hebben ze nog beschermd wat er nog te beschermen was. Indien men de dagelijkse politiek op dit terrein van nabij volgt, is men wel een andere mening toegedaan. Allerlei interpretaties en toelichtingen hebben een echte pseudo-wetgeving opgebouwd. Wie gedacht had dat het anders zou worden na de ronkende verklaringen rond het structuurplan Vlaanderen, heeft het totaal verkeerd voor. Het ontwerp-decreet betreffende de coördinatie tussen de exploitatie- en bouwvergunning, en het ontwerp-decreet tot aanvulling van de wet op de stedenbouw, vormen juist een logenstraffing van al wat met een goed ruimtelijk beleid te maken heeft. De uitholling van de gewestplannen zal hierdoor nog toenemen. De be-

De Mol

ruchte artikelen 21, 22 en 23 van het koninklijk besluit van 28 december 1972, dat overgangs- en uitzonderingsmaatregelen bevat, werden nog uitgebreid in het koninklijk besluit van 13 december 1978. In het nieuwe ontwerpdecreet worden de afwijkingmogelijkheden nog verder verruimd. Niet alleen wenst u het aantal afwijkingen nog sterk te laten toenemen maar terzelfdertijd worden deze afwijkingen van het gewestplan opgedragen - en ik citeer de tekst - aan de gemachtigde ambtenaren. Concreet betekent dit dat u en uw kabinet, naargelang het geval, de gewestplannen verder uithollen. Vooral de toepassing van de opvullingsregel is totaal onaanvaardbaar ; de volumeuitbreidingen, de gebruiksaanwijzingen, de zogenaamde actualisering en detaillering van de gewestplannen die in het ontwerp-decreet worden voorgesteld, zijn een aanfluiting van een goed ruimtelijk beleid. De opvulregel zoals deze nu wordt voorgesteld laat elke willekeur toe ; de ruime interpretatiemogelijkheden dienen krachtadig te worden afgekeurd.

Het ontwerp-decreet dat de coördinatie tussen de bouw- en de exploitatievergunning regelt, is vanuit planologisch standpunt niet goed te keuren. De koppeling van de bouw- aan de exploitatievergunning zal meebrengen dat het planologisch advies totaal ondergeschikt zal zijn. Dit is zelfs dramatisch in geval van beroep bij vergunningen klasse 2 en 3 ; de planologische beoordeling wordt hier zelfs totaal uitgeschakeld.

Het is tevens opmerkelijk te noemen dat de klasse-indeling van de hinderlijke bedrijven drastisch wordt gewijzigd. In klasse 2 zitten een aantal exploitatievergunningen die beslist niet zouden mogen ondergebracht worden in deze klasse maar eerder horen in de klasse 1. Dit ontwerp-decreet voorziet tevens op een onrechtstreekse wijze in een overdracht van bevoegdheid. Immers het beroep voor de klasse 2 en 3 zal bij de Bestendige Deputatie gebeuren ; dit beroep is het ultieme beroep. Vermits de Vlaamse Executieve geen voogdij heeft over de Bestendige Deputatie gebeurt hierdoor een vorm van bevoegdheidsoverdracht. Dit be-

zwaar is slechts van bijkomende aard ; het grootste bezwaar is dat via een beroep bij de Bestendige Deputatie elk planologisch benaderen wegvalt en dat van de in het gewestplan voorziene bestemming kan worden afgeweken.

Mijnheer de Minister, we dringen er op aan dat de aangekondigde structuurvisie op het bos zou worden opgesteld. Het is niet voldoende van een aankoopbeleid te ontwikkelen, belangrijker is een beleidsvisie op dit vlak te hebben. Op deze wijze kan men vermijden dat minder waardevolle bossen worden aangekocht ; bossen die uitsluitend bestemd zijn voor houtproductie kunnen dan pas in zeer extreme omstandigheden worden aangekocht. Het aankoopbeleid zou zich voornamelijk - gezien de beperkte middelen - moeten richten op ecologisch waardevolle, beheersbehoefte of bedreigde natuurgebieden. Het hoeft nauwelijks gesteld te worden dat hiervoor een soort prioriteitenlijst noodzakelijk is ; hiervoor is een grondige kennis van de gebieden vereist. Deze prioriteiten zullen in de structuurvisie op het bos aanwezig moeten zijn ; op korte termijn kan u zich laten leiden door de voorstellen van de natuurverenigingen die meestal deze zaken van nabij volgen.

Een aankoopbeleid is slechts een ultiem middel. Veelal dient de nadruk gelegd op het wettelijk beschermen van de bedreigde gebieden. Het is onjuist te stellen dat de bestemmingen van het gewestplan voldoende waarborgen bieden. Niets is minder juist wanneer men de dagelijkse praktijk kent. Het is totaal onaanvaardbaar dat u systematisch, om deze reden, de beschermingsbesluiten negatief adviseert in de Vlaamse Executieve. Uw tweede argument - om negatief te kunnen advisereren steunt op de bewering dat een te beschermen landschap niet mag gelegen zijn in andere dan groen-, natuur- of reservaatgebieden ; deze bewering berust op geen enkele, maar dan ook geen enkele juridische grond. Het lijkt dan ook tijd dat u als Minister, die het natuurbehoud onder zijn bevoegdheid heeft, er daadwerkelijk werk van maakt. Mogelijks kan u op deze wijze worden verlost van uw scheldnaam : „Natuurramp voor Vlaanderen”.

In ditzelfde kader past het ook te pleiten voor een structuurvisie op het natuurbehoud ; hierin zullen de beleids-opties ten aanzien van de ecologisch landschappelijk waardevolle gebieden worden vermeld. Het hoeft nauwelijks te worden vermeld dat de structuurvisie op het natuurbehoud nauwelijks los kan gezien worden van de structuurvisie op het bos. In dezelfde zin dringen we aan op een spoedige behandeling van het bos- en natuurbehoudsdecreet.

Om het meestal troosteloos karakter van het verstedelijkt gebied te voorkomen en verdere verschralling af te remmen, is dringend een actief beplantingsbeleid noodzakelijk. In eerste instantie dient behouden te worden wat er reeds is, een beplantingsverordening is meer dan noodzakelijk. In de Commissie en via schriftelijke vragen hebben wij aangedrongen op één beplantingsverordening voor Vlaanderen ; de Minister heeft hierop geen antwoord verschaft in de Commissie noch via een antwoord op de schriftelijke vragen en deze werden enkele maanden geleden gesteld. Evenmin zijn concrete beleidsvisies bekend op het vlak van de actieve beplanting ; een groenbeleid is blijkbaar nog niet voor morgen. Ook werd geen duidelijkheid verschaft over de overdracht van het personeel en het patrimonium van het Groenplan ; in de Commissie voor Infrastructuur antwoordde de bevoegde Minister dat dit te maken had met het ontbreken van het advies van Brussel en Wallonië. Een nieuw initiatief is nodig omdat men - vanuit de nationale regering - niet erg geneigd is om het patrimonium over te dragen.

Mijnheer de Minister, nog vele bemerkingen zijn op uw beleid te maken, maar we zouden reeds enorm gelukkig zijn, indien u, op de door ons voorgestelde wijze, uw beleid zou heroriënteren.

Wij zullen uw begroting niet alleen om politieke redenen niet goedkeuren maar ook omwille van inhoudelijke redenen uw begroting totaal afwijzen door een negatieve stem uit te brengen.

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het gaat met onze ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud niet goed. De vele contestaties die hieromtrent uit alle hoeken van het Vlaamse land spontaan tot uiting komen, bevestigen mijn woorden. Illegale inplanting van weekendhuisjes en de aansleep van deze problematiek, de verplichte ruilverkaveling die overal kwaad bloed zet, de verwaarlozing van het bosbestand, het afleveren van bouwvergunningen aan ongezonde en gevaarlijke bedrijven in en rond bebouwde centra, het tolereren en zelfs verdedigen van golfterreinen in natuurgebieden, het versoepelen van de jacht en het kanaliseren van waterlopen, dit alles en nog meer van die feiten roepen talrijke acties op tegen het gevoerde beleid. De aanval die in de leefmilieugroepen tegen dit beleid is ingezet, verloopt bijzonder goed gecoördineerd en heeft als resultaat dat in het Vlaamse land op dit ogenblik geen handvol natuurvrienden meer te vinden zijn die het beleid van Minister Akkermans kunnen goedkeuren.

Over de oorzaak en de gevolgen van deze gang van zaken kunnen honderd en één vragen worden gesteld, maar één feit staat als een paal boven water, namelijk, in de toekomst zal de Vlaamse Regering méér rekening moeten houden met natuurbescherming en andere milieuproblemen, wil ze de laatste interessante plekjes grond, samen met het vertrouwen van de publieke opinie, niet totaal verliezen. De duidelijke achteruitgang en verloedering in het algemeen van ons leefmilieu, waarvan de natuur het grootste deel vertegenwoordigt, zet de mensheid immers aan tot meer bewustwording.

Een opiniepeiling in dit verband heeft onlangs uitgewezen dat de grote meerderheid van de Europeanen vindt dat de politiek inzake bescherming van ons natuurpatrimonium prioriteit moet krijgen, zelfs als dat gepaard zou gaan met een verhoging van de industriële kosten of als de economische groei erdoor zou worden afgeremd. De aard en de heftigheid van de acties van het volk bewijzen ten overvloede dat in alle lagen van de bevolking de belangstelling voor natuurbe-

houd groeit. De vele honderde klachten en acties als gevolg van allerlei overtredingen tegen het gewestplan en schendingen van natuurgebieden, tonen aan dat de bevoegde overheid haar beleid moet wijzigen in het voordeel van meer natuurvriendelijkheid.

De Vlaamse Regering zou stilaan moeten weten dat heel wat competente en bovendien overtuigende personen de rangen van de milieugezinden komen vervoegen. De marginalen van weleer vinden vandaag de dag steeds meer steun bij wetenschapslui die dikwijls pro-deo werken om ons natuurpatrimonium zoveel mogelijk te beschermen tegen de expansiedrift van enkelingen.

Mijnheer de Minister, uw beleid wordt sterk onder de loupe genomen en waar er ook maar sprake is van onwettelijkheid begint een actie. De inzet en daarbij aansluitende acties worden doorgaans door de overheden niet gewaardeerd, laat staan goedgekeurd. Met mooi-praterij en vage beloften kon men de groengezinden vroeger in de mist praten, maar de tijd van braaf zijn en van vertrouwen hebben in de overheid is voorbij.

Ingevolge het laks beleid staan thans twee kampen steeds meer afgelijnd tegenover mekaar. Denken we hier maar aan vóór- en tegenstanders van weekendverblijven en de verplichte ruilverkaveling. Als het dan tot harde confrontaties komt, is zulks uitsluitend te wijten aan de zwakke en dubbelzinnige houding van een of meerdere overheden die vaak politieke en andere belangen primordiaal stellen of hebben gesteld in plaats van het algemeen belang.

Een van die pijnlijke terugkerende contestaties is de fel omstreden verplichte ruilverkaveling die er persé moet komen, niet voor de landbouwer, maar voor de Boerenbond. Als het werkelijk om de boer zou gaan, dan geloof ik niet dat de ruilverkaveling ooit een schijn van kans zou maken. Om deze fatale ingreep op de natuur goed te praten, wordt in geuren en kleuren verwezen naar buurlanden die ten opzichte van België voor wat de ruilverkaveling betreft, veel verder zijn gevorderd. Plots is onze boerenstand niet meer leefbaar en blijkt alles mis te lopen. Dit is volgens u, mijn-

heer de Minister, uitsluitend te wijten aan de slecht uitgeruste en weinig rationeel gestructureerde landbouwondernemingen, de schrale verdiensten en de gebrekkige woonelegentheid.

Neen, mijnheer de Minister, als de boerenzoon en boerendochter het boerenleven de rug toedraaien, als landbouwers hun bedrijf opgeven is zulks niet te wijten aan de kleinschaligheid of aan het uitblijven van de ruilverkaveling, maar gebeurt dit omwille van het feit dat ze vele, en ik zeg vele jaren, door de nationale overheid zijn verwaarloosd. Het nationaal beleid trok het landbouwersgezin uiteen, omdat de industrie destijds bloeide en belangrijker was. Hoeveel landbouwers uit de polderstreken werden niet verjaagd omdat de industrie de voorrang kreeg? Hoeveel mensen verloren hierbij op het land hun werk en hoeveel kwamen er in de plaats?

Omdat andere landen België op dit terrein voorafgaan, omdat volgens het zeggen van uw deskundigen onze boerenstand achterop is geraakt, krijgt de ruilverkaveling een prioriteit van eerste orde. Als we de Minister en zijn deskundigen mogen geloven zal de ruilverkaveling welzijn en welvaart brengen. Onze hergestructureerde landbouwers kunnen opnieuw hun concurrentiepositie innemen en op peil houden.

Was het met de landbouw in België dan zo slecht gesteld? Aan wie of wat is het dan te wijten dat er zoveel landbouwoverschotten zijn? Hebt u er al aan gedacht wat een landbouwer met zijn geherstructureerde gronden wel dra zal moeten gaan doen, wanneer hij minder melk mag leveren dan hij werkelijk produceert? Wie zal zijn investeringskosten afbetalen? Zal dat de vreugde en de welvaart van de ruilverkaveling zijn waarmee u te pas en te onpas uitpakt?

U geeft toe, mijnheer de Minister, dat ruilverkavelingsverrichtingen een forse ingreep betekenen op de bestaande structuren. Deze feiten kunt u niet meer tegenspreken. Niettemin is het uw wens dat stukken grond, die niet aaneengesloten liggen, worden geruild. Dat deze stukken grond herhaaldelijk van vader op zoon zijn overgegaan, dat aan deze plekjes een stuk geschiedenis kleeft, waaruit het

Geyselings

landbouwersgezin zijn kracht en ideaal put, laat u blijkbaar koud.

- De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Volgens u is grondversnippering puur verlies van tijd en energie. Terwijl u met het gerecht in de vuist de huidige stukjes landbouwgrond nauwgezet past en herpast om alzo het gewenste ruilverkavelingsproject door te voeren, om zogezegd de bedrijven landbouw-economisch te maken, om ze hun concurrentiepositie terug te geven, opdat ze van meer humane arbeidsvoorwaarden zouden kunnen genieten, om stimuli te creëren, die volgens u nodig zijn om werkgelegenheid en arbeidsintensiteit te handhaven, verjaagt de overheid de boerenkinderen naar de fabrieken en andere bedrijven en verdrijft men ze uit hun haardstede. Zeg mij, mijnheer de Minister, zeg mij hoeveel groen en landbouwgronden door de industrialisatie zijn verloren gegaan? Is dat een humaniseringsbeleid? Is dat het middel om werkgelegenheid te scheppen?

Maar niet getreurd, collega's, dankzij de ruilverkaveling wordt met de ene hand een brok geschiedenis en miserie weggeveegd, en met de andere hand een tijd van geluk en voorspoed ingeluid. Het tijdperk van geploeter met kar en slijk zal weldra geschiedenis zijn, deze miserabele tijd moet plaats maken voor industriële boerderijen.

Grootschalige instellingen waar historische namen door onwelluidende nummers worden vervangen, waar het vee verstoken blijft van menselijke behandeling en gezond voedsel. Men wil dat het boerenbedrijf een fabriek wordt, waar dieren worden behandeld alsof het machines zijn die goedkoop voer omzetten in duur vlees. Het eerste en grootste slachtoffer van deze en andere onverantwoorde maatregelen is de samenleving; de landbouwer wiens idealen worden vertrappeld en de verbruiker wiens voeding steeds meer een samenraapsel wordt van honderd en één chemische stoffen.

Mijnheer de Minister, hoe mooi en overtuigend u de ruilverkaveling,

zoals deze in uitvoering wordt gebracht, ook doet overkomen, is en blijft een zware ingreep op de natuur en een kaakslag voor de mensheid. Het kappen van veel groen, het wegwerken van holle wegen en het kanaliseren van grachten en beken bieden de mogelijkheid om uitgestrekte, aaneensluitende landerijen te creëren waarop mastodonten van machines in plaats van vele handarbeiders het werk zullen verrichten.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, met mijn tussenkomst heb ik gewezen op de verwaandheid van sommige mensen en instellingen, die menen alles te mogen en kunnen doen tegen de wil van de natuur in.

Ik heb ook gepoogd te onderstrepen dat de ruilverkaveling in zijn huidige toepassingsvorm schadelijk is voor het landschap, de landbouwer en de verbruiker.

Ten slotte heb ik willen verduidelijken dat het hoogdringend is een natuurvriendelijker beleid te gaan voeren en dit in het belang van mens en natuur.

Mijnheer de Minister, ik eindig met u te zeggen dat uw huidig beleid niet de goedkeuring wegdraagt van de Groenen. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, eerst en vooral zou ik diegenen willen danken die mij de kans geven iets vroeger te spreken omdat ik vanavond nog bepaalde verplichtingen heb. Mijnheer de Minister, ik verontschuldigd mij niet naar uw antwoord te kunnen luisteren maar ik zal het met aandacht in de „Parlementaire Handelingen” lezen.

De Noord-Zuidverbinding of de A-24 heeft reeds een historische betekenis verworven in Noord-Limburg : voor de enen is deze autoweg het symbool geworden van verzet tegen een politiek van ongebreidelde betoninvesteringen, die veeleer om de belangen van enkele belangengroepen en instellingen bekomerd was dan om de belangen en de behoeften van de Lim-

burgse bevolking; voor anderen is deze autoweg een noodzaak ter ontlasting van Noord-Limburg, ter ontlasting van de bestaande rijksweg en een veiligheidsfactor. Vandaar een beetje geschiedenis, die ik u in deze korte uiteenzetting niet wens te onthouden. De werken van deze Noord-Zuidverbinding zijn in uitvoering tot aan de grens van de gemeente Hechtel-Eksel. Gelet op de reeds uitgevoerde werken en rekening houdend met de algemene bezorgdheid om het leefmilieu zo weinig mogelijk te schaden, besliste Minister Mathot op 27 oktober 1977 de A-24 te herleiden tot een expressweg, welke de bestaande weg N-15 zou vervoegeen voorbij de woonzones van de deelgemeente Eksel en Hechtel, ter hoogte van de grens Hechtel met Helchteren. De inplanting moest derwijze gebeuren, aldus Minister Mathot, dat er een minimumschade zou worden toegebracht aan de woonzones en het leefmilieu.

Op 22 maart 1978 verschijnt het definitief gewestplan waarop het oostelijk tracé is aangebracht. Op het ontwerp-gewestplan was hiervan geen melding gemaakt; er is voorafgaandelijk evenmin inspraak geweest van de gemeente of de bevolking; zoals naar gewoonte de politiek van „het voldongen feit”.

In juni 1979, juist vóór de vakantieperiode, is deze aangelegenheid terug actueel, de gemeente Hechtel-Eksel ontvangt van de toenmalige intercommunale E 39 de ontwerpplannen van de oostelijke Noord-Zuidverbinding. In de gemeenteraadsvergadering van 26 juli 1979 verwerpt het gemeentebestuur met algemeenschap van stemmen deze plannen en dient een bezwaarschrift in. Het ontwerp ontziet het leefmilieu allerminst, erger nog, men kan zich niet van de indruk ontdoen dat het een wraakplan is na de stopzetting van de A-24.

Tal van bezwaren worden opgesomd. Door het gemeentebestuur van Hechtel-Eksel wordt een alternatief plan ontworpen : het loopt ten Westen van Hechtel-Eksel op gelijke afstand tussen de gehuchten Winner en Vlasmeer te Eksel en vervolgens op de grens met het militair domein tot het de N-15 vervoegeet op de grensscheiding van Hechtel met Helchteren.

Vanvelthoven

Zowel het Ministerie van Landsverdediging, als de Minister van Openbare Werken schijnen zich te kunnen verzoenen met dit westelijk tracé, dat volgens de voorstanders inhoudt : minder grondinname, minder waardevolle gebieden, minder kunstwerken, minder parallelwegen, onteigening van één woonhuis in plaats van acht.

De Vlaamse Executieve wijst deze tracé-wijziging op uw voorstel af.

Uw overwegingen zijn de volgende :

1. Waardevolle natuurgebieden worden doorsneden :

- het natuurgebied van de Lindsele Heide ;
- het bosgebied Vlasmeer en de Winner ;
- het natuur-, duinengebied tussen Eksel en de rijksweg ;
- het natuur-, duinengebied ten Westen van Hechtel.

2. Niettegenstaande het tracé voorzien is op de rand van het natuurgebied of het militair domein dient erop gewezen dat in werkelijkheid beide gebieden één geheel vormen als natuurgebied en open ruimte.

Hieruit blijkt dat het alternatief voorstel een belangrijke aantasting van waardevolle open ruimten tot gevolg heeft en uw voorstel ter zake is waardevol.

3. Verder maakt het dossier opmerkingen in verband met de ontsluiting van de woonkernen Hechtel en Eksel, de reeds uitgevoerde onteigeningen en werken en spreekt u zich uit voor nader beraad in een werkgroep van de Vlaamse Executieve en van Openbare Werken.

Ongetwijfeld werd dit advies onder meer ingegeven en gesteund door stemmen, zoals deze van dr. Kuyken, lid van de Hoge Raad voor Natuurbehoud en lid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen.

Ook de VZW de Belgische Natuur- en Vogelreservaten heeft gewezen op de bijzonder erge gevolgen van dit westelijk tracé op bepaalde natuurgebieden. Het blijkt derhalve duidelijk uit de ontstane polemieken tussen voor-

en tegenstanders vanofwel het oostelijk ofwel het westelijk tracé, dat het plannen van de Noord-Zuidverbinding meer inzicht, meer overleg en meer dialoog behoeft dan tot op heden het geval was.

De Noordlimburgse bevolking wenst een sober ontwerp, waarvoor in de eerste plaats de Minister van Openbare Werken verantwoordelijk is, waardoor meer middelen kunnen worden gespendeerd aan het veiliger maken van de reeds aanwezige rijkswegen door de aanleg van voet- en fietspaden. De Noordlimburgse bevolking wenst tevens zoveel mogelijk te vermijden dat woonstraten worden afgesloten, buurtschappen worden uiteengereten, landbouwbedrijven worden doorsneden en onbereikbaar worden, het zwaar verkeer de woon- en leefgemeenschappen al te zeer zou teisteren. Het is derhalve duidelijk : meer informatie, meer inzicht en nader onderzoek moeten de overheid toelaten de minst schadelijke en meest efficiënte oplossing te kiezen.

Ik pleit derhalve zoals u voor een bijkomende verkeersstudie, zoals door de Minister gesuggereerd, en een milieu-effect-rapportering, die nagaat welk tracé het minst ingrijpt in de natuur, terwijl een kosten-baten-analyse inzicht zou kunnen verschaffen over de budgettaire weerslag van elk der tracés (inzake kunstwerken, aantal kilometer, onteigeningen...), en omtrent de economische weerslag op de landbouwactiviteiten in de gemeente.

Ten slotte pleit ik ervoor dat aan het plaatselijk gemeentebestuur en de betrokken inwoners inspraak wordt verleend, na grondige informatie.

Het zou mij ten slotte verheugen, mijnheer de Minister, te mogen vernemen dat u mijn inzichten ter zake deelt, zoals u reeds hebt gedaan bij het formuleren van uw advies en dat u in deze zin zou aandringen bij uw nationale collega van Openbare Werken.

De Voorzitter : Mevrouw De Loore-Raeymaekers heeft het woord.

Mevrouw J. De Loore-Raeymaekers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, schaarse maar aandachtig collega's. Na de doorlichting van uw begroting, mijnheer de Minister, op de wijze zoals

mevrouw Tyberghien die heeft gebracht, wens ik alleen maar enkele persoonlijke opmerkingen te maken waarvan ik zou kunnen stellen dat het borduursels zijn in de zelfkant van het beleid zoals dit uit uw begroting naar voren komt.

Een aantal collega's hebben reeds gesproken over een paar van de problemen die ook mijn belangstelling hadden. Ik hoop dat u toch nog wil luisteren naar de visie zoals ik die in deze aangelegenheden wil stellen.

In Vlaanderen deed het begrip „structuurplan” pas halverwege de jaren '60 zijn intrede.

Aanvankelijk werd het beschouwd als een meer flexibel - toch nog steeds „traditioneel” - plantype, en dit op gemeentelijk niveau. Wat echter als beslist positief werd ervaren : het doorbreken van het bodembestemmend karakter en het poneren van een programma van ruimtelijke ordening als integrerend deel.

Het eerste officiële document - met rechtskracht - dat het begrip „structuurplan” opnam en onderschreef als plantype - enerzijds van het gemeentelijk maar anderzijds ook deelgemeentelijk niveau, onder andere op niveau van het stadsvernieuwingsbeleid - was het koninklijk besluit van 15 december 1978 betreffende de tegemoetkoming van het Rijk voor de uitvoering van stads- en dorpsherwaarderings-operaties in het Vlaamse Gewest.

In 1980 gaf het staatssecretariaat voor de Nederlandse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest de brochure uit „Beleidsaspecten Ruimtelijke Ordening in Vlaanderen”.

Daarin wordt geopteerd voor de activiteit „planning” in de plaats van voor het opmaken van statische eindbestemmingsplannen.

Eveneens wordt daar - en voor het eerst officieel - klaar gesteld dat structuurplanning zich kan afwickelen op het niveau van elke ruimtelijke eenheid ; weze die rijk, gewest, provincie, gemeente, zelfs survey-gebied.

En ten laatste worden in de genoemde brochure aan de structuurplanning enkele belangrijke criteria toegewezen ter onderbouwing.

De Loore-Raeymaekers

Structuurplanning als methode wordt dus een doorlopend proces waarbij – met het doel onze steden en dorpen weer leefbaar te maken – een visie tot coherent beleid voortdurend wordt getoetst niet enkel door de bestuurder, maar naast hem ook door de deskundige, en last but not least door de bestuurden, de bevolking.

Om te toetsen moeten toetsstenen voorhanden zijn. Die zijn er : facetten en sectoren.

Facetten, zijnde de invalshoeken van waaruit men de problematiek benadert. Anderzijds sectoren, zijnde de concrete afdelingen binnen het maatschappelijk leven zoals die vandaag hun eigen doel en wetmatigheden opleggen.

Uit wat voorafgaat veroorloof ik mij enkele kritische beschouwingen en wil ik ook een aantal verwachtingen formuleren.

Dit alles als inleiding om daarnaast ook een aantal verwachtingen te mogen formuleren.

Slechts vorig parlementair jaar kwam structuurplanning als mogelijk beleidsinstrument concreet en doelgericht in bespreking in de Vlaamse Gemeenschap.

Dit in de Commissie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, en nadat een voortijdig afgebroken bespreking van voorstellen tot landinrichting had duidelijk gemaakt hoe moeilijk van een problematiek de deelsgewijze aanpak ligt, wanneer het ontbreken van een algemeen kader inpasbaarheid verhindert.

In dit verband enkel spreken van „structuurplanning” zonder er bij te voegen dat het gaat over alleen maar het ruimtelijk aspect ervan, is onvolledig zonet foutief. Naast het ruimtelijke facet moet inderdaad ook nog vanuit andere invalshoeken de specifieke benaderingswijze ontwikkeld ; en wel uit de economische, de socio-culturele, de ecologische hoek.

Mijnheer de Minister, het heeft mij bijzonder verheugd vorige vrijdag wanneer men u na het nieuws over de

ze aangelegenheid geïnterviewd heeft, u speciaal dit ecologisch facet ook te horen vernoemen. Collega Smet is hierop eerder diep ingegaan. De laatste tien jaar is het ecologische als zodanig werkelijk een dimensie geworden waaraan men niet meer kan voorbijgaan. Men heeft deze bij vroegere planologische uitschrijvingen willen rekenen bij het ruimtelijke. Ik zou uitdrukkelijk willen stellen dat het ruimtelijk aspect alleen ook maar ruimtelijk is, terwijl het ecologische niet alleen ruimtelijk maar vooral van kwalitatieve aard is.

Elk van die facetten dient terzelfdertijd de wensen eisen, dictaten zoals die vanuit de onderscheiden sectoren worden geponeerd af te tasten.

Pas dan kan men spreken van een echte en brede planningsstructuur.

Dit brengt mij tot de volgende stelling : dat het niet volstaat alleen maar aan ruimtelijke planning te doen zonder dat die van bij de conceptie inpasbaar wordt binnen de brede planningsstructuur daareven vermeld.

Maar dat veronderstelt dat die integraalplanning er is of wordt voorzien.

Ze is er niet : dat stel ik vast. En ik heb stellig de vrees dat ze – omwille van dringende alhoewel detail-eisen – wel eens niet dadelijk zou voorzien worden.

Niet enkel zouden ik – en velen met mij – dat betreuren, maar het zou blijk geven van een onachtzaamheid waarvan ik meen te mogen zeggen dat de Vlaamse Executieve zich dat niet (niet langer) kan veroorloven.

In haar beleidsverklaring immers acht zij de oprichting van een Vlaams Planbureau noodzakelijk als instrument voor integraalplanning.

Vanzelfsprekend moet het object van een Vlaams Planbureau breder liggen dan louter de gemeenschaps- en gewestmateries en -bevoegdheden zoals die vervat zijn in de wetten van 8 en 9 augustus 1980. Alle aan de eigen bevoegdheden aanleunende nationale domeinen dienen onderzocht om ook daaruit bevindingen te puren nuttig en noodzakelijk voor de eigen Vlaamse opgang.

Bij „politiek-als-gedragslijn-van-bestuurders” zijn slechts weinige momenten optimaal-gunstig.

Sinds de Executieven, na de verkiezingen 1981, uit de nationale regering zijn getreden volgt daaruit onmiddellijk dat een Vlaamse Administratie gestalte krijgt. Dit is nu ook een kostbare en historisch-unieke – maar voorbijgaande – situatie.

Nu immers is het mogelijk om met een propere lei, logisch en grondig – en in de geest zoals die naar voren komt uit de toelichting bij de ontwerpen 1978, 1979 en 1980 tot hervorming der instellingen – door de uitbouw van een Vlaamse Administratie het skelet te maken van een totaalplanning die voor de toekomst van ons Gewest ab initio de hoogste waarborg kan bieden.

Waar de uitbouw van de Vlaamse Administratie, weze het niet tot uitsluitend het prerogatief van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve behoort, is het praktisch toch zo, naar mij werd verzekerd, dat daar grotelijks zijn visie en zijn hand in te bespeuren vallen.

Het moet mij in dit verband van het hart dat een door mij vorige week ongevraagd en in de hand gespeeld „organigram voor het algemeen bestuur ruimtelijke ordening en leefmilieu” mij overkomt als, zacht gezegd, een miskleun van wat dit logisch en om te kunnen efficiënt functioneren zou moeten zijn.

Ik durf zeggen „zou moeten zijn”, zo rekening wordt gehouden met de geest van wat over die onderscheiden items wordt gezegd in de toelichtingen bij de reeds geciteerde wetsontwerpen houdende de staatsvorming, vooral zoals die geest steeds meer duidelijk werd bij de besprekingen en in de opeenvolgende zittingen.

Het herinnert mij brutaal aan een behendig maar niet fair spel gespeeld in de betrokken Senaatscommissie destijds. Daar heeft men met betrekking tot artikel 6, alinea 1, de plaatsgebonden materies, zodanig herschikt, dat de aanvankelijke bedoeling compleet is verminkt. Zo werden vooral de meest karakteristieke en toegewezen

De Loore-Raeymaekers

bevoegdheden ressorterend respectievelijk onder de hoofdingen „ruimtelijk ordening, leefmilieu, waterbeleid” gelicht en samengebondeld onder de hoofding “landinrichting en natuurbehoud”.

Die ongelooflijke herschikking was duidelijk géén voorbeeld van logica, maar een uiting van een corporatisme op zijn smalst.

Wanneer men nu – verder bordurend op dat brolwerk – ook de Vlaamse administratie gaat vormen in die geest van tegenstrijdigheid dan loof ik de vindingrijke ambtenaar die op tijd heeft gezien dat die hele dienst zou genoemd worden liefst niet „bestuur” maar “algemeen bestuur voor ruimtelijke ordening en leefmilieu” : zo kan het kind heten waar anders zijn naam nog „BROL” zou geweest zijn op de koop toe. „What’s in a name...” !

Ik vraag mij dan ook echt af wat wij nog te verwachten hebben voor natuurbehoud en groen – essentiële elementen nochtans voor een constructief leefmilieubeleid – wanneer dit

Links : Senator W. Peeters (VU). Rechts : W-fractievoorzitter P. Van Grembergen, die samen met SP-fractievoorzitter J. Van Elewyck een motie indiene betreffende een belangenconflict t.o.v. het wetsontwerp over de saldi en lasten van het verleden en de nationale economische sectoren

vastgeankerd zit aan de niets-ontziede louter economische belangen van landbouw.

Mijnheer de Minister, mijn dringend verzoek is dat het AROL in de Vlaamse administratie op een andere wijze zou uitgebouwd worden en ik verwijs hier voor exacte inspiratie, naar het fameuze verslag Cooreman en Goossens, Gedrukt Stuk Senaat 261 (B.Z. 1979) – Nr. 2. Bij elke latere bespreking van de betrokken problematiek werd immers voor de duiding steeds naar dat verslag verwezen. Te uwen gerieve kan ik specificeren dat, indien u dat wenst terecht kan voor stedenbouw op bladzijde 109, voor leefmilieu op bladzijde 106 voor landinrichting en natuurbehoud op bladzijde 108 en voor de groengebieden op bladzijde 109.

Verder moge ik er nog naar verwijzen dat de Romeinse cijfers die de rubricering gemaakt hebben op zichzelf geen enkele waarde hebben, dat ze slechts een indicatieve aangelegenheid betekenen en dat ze voor de overzichtelijkheid en goede orde zijn aangewend in de groepering : dit werd mij hedenmorgen nog bevestigd door het kabinet van de Minister voor institutionele hervorming.

Om deze uitbreiding in twee zinnen samen te vatten stel ik het volgende : ruimtelijke structuurplanning kan een zegen zijn of worden maar slechts wanneer het zijn plaats heeft binnen een ernstige en afgewogen planning van de totale structuur voor het Vlaamse Gewest, en waarvoor ik een Vlaams Planbureau – zoals staat in de Beleidsverklaring – noodzakelijk acht. Om eindelijk aan onze open ruimten de aandacht te geven die ze verdienen, moet men opnieuw afwegen het belang dat ze hebben nu èn voor de toekomst, tegenover het belang dat vandaag – waarschijnlijk te zwaar want eenzijdig – gehecht wordt aan de agrarische activiteiten. Wil men de weinig resterende open ruimten niet langer vogelvrij verklaren, dan moet men durven stellen : de akker voor de boer, het landschap voor ons allemaal.

Een andere kwestie zijn thans de kapvergunningen in de gemeenten.

Er wordt al vele jaren gesproken over een algemeen voorstel voor deze problematiek, waar alle gemeenten mee zitten en dat bovendien, mits het inachtnemen van sommige voorschriften omtrent selectiviteit en zonder te raken aan de autonomie van de gemeenten, voor een zekere uniformiteit kan instaan.

In januari 1983 schreef ik de gouverneurs van alle provincies aan met het verzoek mij te willen inlichten over de situatie binnen hun grenzen met betrekking tot houtkappingen.

Uit de dikke bundel documenten die ik daar aan overhield blijkt hoofdzakelijk slechts één bekommernis : hoe het daaruit voortkomende hout best verkocht kan worden.

Belangrijke aangelegenheid, natuurlijk, maar met uitzondering van voor de Vlaamse provincies in totaal zes gemeenten waar degelijke richtlijnen gelden, is dit een pover resultaat.

Eigenlijke bekommernis blijkt verder uit de aandacht van de gouverneur van Limburg die toen hoopte over afzienbare tijd van een 20-tal gemeenten definitieve voorstellen te bekommen. Maar een telefoontje in januari 1984 kon alleen maar ontgoocheld melden dat intussen de toestand ongewijzigd is gebleven.

Omwille van het wegvallen van zoveel groen en bomen op diverse plaatsen en om allerlei – soms zelfs aanvaardbare – redenen, zou een degelijke beleidsbegeleiding ten aanzien van de nog bestaande houtopstanden, houtwallen, heggen, struwelen een positieve daad zijn.

Mij blijft er nog één bekommernis in verband met ruimtelijk ordening, landinrichting, leefmilieu en natuurbehoud. Neen, veel méér bekommernissen natuurlijk, maar een waarvoor ik toch met aandrang uw welwillende aandacht moet vragen !

En wel deze met betrekking tot het voorontwerp – in de wandeling geheeten „minidecreet” tot wijziging van de wet op de stedenbouw en de ruimtelijke ordening, waarover allerlei geruchten de ronde doen.

Ik hoop dat het u mogelijk zal zijn om

De Loore-Raeymaekers

daarin nog op te nemen een wijziging van wat in de vigerende wet staat met betrekking tot reliëfwijziging die maar aanzienlijk wordt geacht vanaf 30 cm verschil.

Eigenlijk zou men in om het even welk gebied moeten kunnen optreden tegen om het even welke activiteit of handeling die de eigenheid en de bestemming van dat gebied in gevaar brengt. Ik noem er enkele : reliëfwijziging door uitgraving of ontgrinding, drainage, werken in erkende natuurgebieden, crossen in bossen, surfen op weideplassen en er zijn er meer. Het is beslist niet te laat om dat nog in te bouwen.

In de Commissie heeft u ons de geschiedenis gemaakt van de kredieten vorig jaar door uw departement - onverhoopt - aangewend voor de aankoop van groen.

Men kan betreuren dat zomaar 100 miljoen frank werd gespendeerd aan weinig waardevolle bossen in Braschaat. En men kan achteraf stellen dat de aankoop van verscheidene verspreide stukken het laattijdige gebaar meer glans zouden gegeven hebben. Maar het is een goede beslissing geweest.

Vooruitziend echter enerzijds, en met anderzijds een zorgelijke blik op de begroting 1984 : daar in géén ruimte meer voor enige nieuwe aankoop. Daarom zou er meer heil zitten in het subsidiëren van betrouwbare verenigingen die het bestaande groen willen helpen beheren. Er blijven immers zeer gevoelige gebieden : zelfs wanneer die planologisch beschermd zijn, sommige zelfs geklasseerd, biedt dat geen afdoende vrijwaring.

Aankoop is een oplossing, wellicht dé oplossing.

Ernstig natuurbeheer is een andere die aanvaardbaar is, en misschien tot de mogelijkheden behoort.

En vele verenigingen zijn bereid èn deskundig. Ik durf dan ook de hoop te formuleren dat in de loop van het jaar onvoorzien - ik refereer naar 1983 - verschuivingen op uw begroting mogelijk zullen zijn zodat u aan uw repu-

tatie van „dan-toch-natuurbeschermer” de verschuldigde eer zal toevoegen. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Debusseré heeft het woord.

De heer F. Debusseré (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, op gevaar af door de Groenen en door de collega's, die zich bijzonder tot het milieu-beheer aangetrokken voelen, als de baarlijke duivel te worden aangezien, moeten mij toch enkele beschouwingen bij onze ruimtelijke ordening van het hart, mij ingegeven uit persoonlijke ervaring als bedrijfsleider maar vooral uit mijn ervaringen tijdens mijn mandaat van twintig jaar lid van de gemeenteraad, waarvan zeven jaar als burgemeester die iedere ochtend opnieuw met de neus op de werkelijkheid wordt gedrukt.

Ik kan u verzekeren : die werkelijkheid is helemaal anders dan wat in plannen is vastgelegd of althans zou moeten worden vastgelegd. Wanneer men bijvoorbeeld om drie uur 's ochtends uit bed wordt gebeld omdat in de gemeente heel wat onder water staat, denkt men niet aan het ecologisch of biologisch evenwicht van het groen langs de beken maar overdenkt men alleen hoe zo spoedig mogelijk het water kwijt te geraken.

De heer J. De Seranno : Het is een zaak van goed waterbeheer.

De heer F. Debusseré : In december 1979 werd het laatste gewestplan van Vlaanderen bij koninklijk besluit in uitvoering gesteld.

Iedere cm² in Vlaanderen heeft sindsdien zijn vaste bestemming gekregen. Het zijn de ideeën en de behoeften van 1966, aanvangsjaar van de studie der gewestplannen, die in die plannen werden vastgelegd. Dat heeft grosso modo ongeveer 13 jaar geduurd, dank zij onze logge administratie en een onmogelijk aantal commissies die hun zeg en zegen moesten geven. Het loont de moeite om 18 jaar later toch op bepaalde gebieden in de mate van het mogelijke een soort inventaris op te maken van wat uit die planning gebleken is :

1. op industrieel en ambachtelijk ge-

bied : ieder ambachtelijke of industriële nijverheid werd in bepaalde parken bijeengebracht en zelfs uit de bestaande bedrijfsgebouwen gedreven naar de zones voorzien in gewestplan en bijzondere plannen van aanleg. In een roes van onberedeneerde euforie werden intercommunales opgericht om zo rap en zo goed mogelijk te kunnen ingaan op de stoutste dromen van burgemeesters en schepenen, die ieder voor hun stad of gemeente, de mooiste en grootste industriezones of ambachtelijke parken wensten aangekocht te zien en van de nodige infrastructuur voorzien.

De resultaten zijn merkwaardig : naast prachtige realisaties in verantwoorde groepen werden fabrieksterreinen gepland en uitgerust in zones waar ofwel het technisch geschoold personeel in de verste verte niet aanwezig was, ofwel de autochtone bevolking uit historisch en sociologisch standpunt op geen enkele manier in de industriële arbeid kon worden ingeschakeld. Een boer of een visser zal men nooit in een fabriek doen werken. Daardoor hebben wij een lijst van leegstaande bedrijfsgebouwen waarvan de leek wellicht het bestaan niet vermoedt. Ik geef de cijfers op een rijtje voor de Vlaamse provincies, met uitzondering van de provincie Antwerpen waarvan ik spijtig genoeg niet over de juiste gegevens beschik. Dit is te wijten aan het wisselend aanbod van beschikbare bedrijfsgebouwen, de omvang van het bestand in een industriële pool als Antwerpen en de terughoudendheid van een aantal eigenaars of bemiddelaars om permanente informatie te verstrekken noemenswaardig in het door hen gecontroleerd aanbod. De vele leegstaande bedrijfsgebouwen in de Ruppelstreek zijn echter brutale werkelijkheid.

In de provincie Limburg heeft men een oppervlakte van 140.001 m² leegstaande bedrijfsgebouwe; in Vlaams-Brabant 182.673 m², in Oost-Vlaanderen 401.290 m² en in West-Vlaanderen 323.821 m². Dit geeft een totaal van 1.047.785 m² verlaten bedrijfsgebouwen in Vlaanderen met uitzondering van de provincie Antwerpen. Berekend tegen een reële prijs van 4.000 frank per m² komen wij

Debussere

tot een astronomisch bedrag van 4.191.140.000 frank. Voeg daarbij ongeveer een dubbele oppervlakte gronden tegen 500 frank per m² en het totaalbedrag aan verlaten industrie-gronden en bedrijfsgebouwen in Vlaanderen, zonder Antwerpen, is ongeveer 5,2 miljard frank.

Al even erg is het met de niet-verkochte industriegronden, die een volledige infrastructuur hebben. Ik beperk mij tot de gronden van de West-Vlaamse intercommunale voor economische expansie en reconversie (WIER genaamd), mij zeer goed bekend. In haar 20-jarig bestaan werden door deze intercommunale ongeveer 1.200 ha gronden aangekocht en volledig uitgerust. Slechts de helft is verkocht. De overige 600 ha zijn praktisch overkoopbaar geworden: ten eerste, door de overmatig hoge prijs van ongeveer 800 frank per m² en ten tweede, door het feit dat de infrastructuur voorzien werd voor grote bedrijven en derhalve niet voldoet aan de huidige vraag naar ambachtelijke of kleine bedrijven.

Deze gronden kunnen niet omgeschakeld worden naar landbouw, tuinbouw, veeteelt of woningbouw, gezien de vaste bestemming in BPA en Gewestplan. Voeg daarbij het feit dat de WIER een schuld heeft van om en bij de 1,3 miljard frank, en we kunnen zeggen dat deze intercommunale virtueel failliet is. Uit gesprekken met collega's blijkt dat praktisch alle intercommunales, met hetzelfde doel opgericht in hetzelfde bedje ziek zijn. Ik verneem zopas nog dat de totale schuld van deze intercommunales circa 15 miljard frank bedraagt. Dat kan toch niet de bedoeling zijn geweest van de planning.

Op gebied van de woningbouw kan ik mij maar informeren op mijn eigen gemeente, waar de ervaringen al even slecht zijn.

De woonzones werden door de onderscheiden intercommunales of Nationale Maatschappijen voor Huisvesting aangekocht en uitgerust. Nu blijkt ook daar geen geld meer te zijn voor woningbouw, zodat de terreinen braak blijven liggen langs de volledige infrastructuur. De bestemming op

BPA gewestplan is sociale woningbouw, bijgevolg niets anders.

De uitbreidingszones voor woningbouw kunnen niet als volwaardige bouwzones opgenomen worden aangezien de bestaande bouwzones nog niet volzet zijn en bijgevolg gebeurt er niets en ligt de woningbouw op mijn gemeente zo goed als stil. Mijn collega's burgemeesters, schepenen of gemeentemantatarissen zouden liegen wanneer ze dergelijke toestanden niet zouden beamen.

Hieruit blijkt tevens dat de zo geroemde autonomie van de steden en gemeenten op het gebied van ruimtelijke ordening door die gewestplannen tot niets of bijna niets is herleid. Men kan alleen nog de bouwvergunning afgeven voor een hondenhok op voorwaarde dat het niet groter is dan 3 meter op 2. Alles is in handen van de regionale, provinciale of nationale ambtenaren die beslissen over gronden en gebouwen en die niet weten waar deze ergens te velde in België zijn gelegd.

Mijnheer de Minister, er is werk voor tienduizenden en miljoenen uren zijn onmiddellijk te bereiken als ofwel het logge gevaarte van de administratie een snelwerkende, goed functionerende machine wordt, of als het keurslijf van de gewestplannen heel wat losser wordt aangetrokken. Ze zijn totaal voorbijgestreefd, praktisch onbruikbaar, en ze missen de flexibiliteit die nodig is om bijvoorbeeld de ondernemer de kans te bieden om te innoveren in vrijheid van handelen en met de nodige aanpassingstijd.

Maar voor dat alles is er natuurlijk gezond verstand nodig, dat de consensus vindt tussen enerzijds steeds meer milieureglementering met strengere controle en bestraffing en anderzijds de ondernemersmiddens, die dit als een zoveelste rem op het dynamisme van de markteconomie aanzien en de bouwheren die als natuurverwoesters worden aanzien.

Die consensus bestaat. In het laatste congres van de National federation for planning and ordening was het één van de hoofdpunten. Wij zijn met de Commissie, mijnheer de Voorzitter, verleden jaar naar Nederland ge-

weest. Daar bestaat die consensus ook. Waarom daar juist niet de voordelen halen.

Ofwel biedt men Vlaanderen opnieuw de mogelijkheden die het bezat in de jaren '50 en waar men zeer snel aan reconversie deed in bestaande gebouwen, zonder het spannende keurslijf van de huidige planning, en met de door u allen gekende gevolgen, ofwel maakt men van Vlaanderen het platte land van de rust en de stilte, met weiden als wiegende zeeën, kabbelende beekjes en waar de bewoners leven van de jacht en de visvangst.

Is dit laatste de bedoeling, dat men het dan onmiddellijk bij decreet vastlegge. Dan weten wij, gemeentebestuurders en ondernemers, tenminste waaraan ons te houden. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de Minister, wij willen vijf punten aan uw aandacht onderwerpen. Ten eerste, de zorg voor het behoud van de gewestplannen. Ten tweede, de economische leefbaarheid als voorwaarde voor het behoud van waardevolle gebiedsdelen. Ten derde, de behoefte aan investeringen voor gebiedsinrichting. Ten vierde, de relatie verkeersveiligheid en ruimtelijke ordening. Ten vijfde, de natuurzorg, die het medebeheer veronderstelt van de betrokken eigenaars en gebruikers. Wij zullen nochtans niet uitgebreid over deze vijf punten handelen.

Punt 1, mijnheer de Minister, betreft de gewestplannen die uiteindelijk voor alle sub-gewesten, twintig jaar na het van kracht worden van de wet van 29 maart 1962, tot stand zijn gekomen.

In een ogenblik van onvoorzichtigheid heb ik wel eens gezegd dat deze gewestplannen eigenlijk een akte van nalatenschap zijn van de tijdens de jaren voordien aangerichte ravage. Dat is hier daarstraks reeds in andere beoordelingen gezegd. Zij zijn eigenlijk tot stand gekomen naar de maat van de zin voor civisme die wij in Vlaanderen hebben kunnen opbrengen.

Wij kunnen ook stellen dat door de ge-

De Seranno

westplannen de verstedelijking van de landelijke gebieden enigszins kon worden stopgezet en dat zij ook een rechtszekerheid geven, rechtszekerheid die wij als politici toch willen nastreven voor de burger.

Degenen die sinds een aantal jaren in het Parlement zetelen, weten dat, vóór de gewestplannen tot stand kwamen, verzoeken om dienstbetoon niet zelden vragen betroffen in verband met de ruimtelijke ordening en dat, sinds het tot stand komen van de gewestplannen, er toch rechtszekerheid en grotere openbaarheid van de plannen is. Het is een werk van lange adem geweest waarbij verschillende ministers betrokken waren, onder meer de Ministers De Saeger, Dhoore en Eyskens en de huidige Minister Akkermans. Het was geen gemakkelijke opgave, te trachten de stormachtige economische en sociale ontwikkeling ruimtelijk te kanaliseren en in goede banen te leiden.

Ons historisch verleden is niet zoals dat van Nederland, waar ordening vanzelfsprekend is en waar men sinds jaren vertrouwd is met - laat het ons maar bekennen - wat meer discipline op dat vlak.

Het is mede om die redenen, dat wijzigingen van de zonegrenzen, ook met structuurplanningsmethoden, slechts met de allergrootste voorzichtigheid mogen worden overwogen; vooral omdat wijzigingen in de gewestplannen over het algemeen wijzigingen in één richting zijn en leiden tot onomkeerbare veranderingen.

Wij kunnen ons moeilijk inbeelden dat wat vandaag als bouwzone op onze gewestplannen is aangeduid, dit morgen het geval niet meer zou zijn.

Ik pleit trouwens voor het behoud van de gewestplannen en dat, in het kader van deze gewestplannen, het structuurbeleid en de structuurplanningsmethode hoofdzakelijk zouden betekenen, een fasering, een geleidelijke totstandbrenging van deze bestemmingen; dit in zover er geen overdimensionering is.

Een tweede punt betreft de dorps- en stadsgezichten, de bossen, de open

ruimten en de landschappen. Deze kunnen slechts hun esthetische waarden behouden - ik denk dat wij het daarover eens zijn - indien de betrokken gebieden hun economische functie kunnen blijven vervullen. Dit geldt zowel voor onze dorpen en steden als voor onze landbouw- en onze bosgebieden.

Mijnheer de Minister, uw beleid zal er derhalve op gericht zijn de economische functie, de economische leefbaarheid van de bos- en landbouwgebieden, van de dorpen en de steden, te bevorderen.

Als derde punt wens ik te stellen dat de zopas genoemde elementen redenen zijn waarom de inspanningen ter verbetering van de exploitatie van de bossen en van de landerijen en ter verbetering van de leefbaarheid van onze woongebieden - zowel stedelijke als dorpsgebieden - moeten worden versterkt en verder gezet.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, juist om deze economische leefbaarheid mogelijk te maken, juist om de betaalbaarheid van de bescherming van de dorps- en stadsgebieden, van de landschappen en van de reservaten te ondersteunen door economische leefbaarheid van het landelijk gebied, zijn waterbeheersingswerken en landinrichtingswerken nodig.

Zij die de jongste dagen langs onze landerijen zijn gereden, zullen wel overtuigd zijn dat er inderdaad waterbeheersingswerken nodig zijn. Vlak boven onze noordergrens, in Nederland - Zeeuws-Vlaanderen, Noord-Brabant en Nederlands-Limburg - kan men nu ter plaatse vaststellen, hoe verzorgd de waterbeheersingswerken daar zijn uitgevoerd. Mede daardoor gelukt het de Nederlandse landbouwsector jaarlijks een boni van 100 miljard frank op de handelsbalans van land- en tuinbouwprodukten te hebben.

Hieraan kunnen wij in 1984 niet voorbijgaan. Het is ondenkbaar dat wij ons als overtuigde Europeanen bekennen, zonder onze bedrijven, ook onze landbouwbedrijven, in staat te stellen te concurreren met hun bedrijfsgenoten elders in Europa. Dit wil zeggen dat technische werken dienen te worden

uitgevoerd, precies aangepast aan de huidige productieomstandigheden, zoals dit reeds eeuwen is gebeurd. Ook onze prachtige landerijen rond onze abdijen werden destijds functioneel ingericht. Deze rationeel ingerichte gebieden met rechthoekige akkers en rechte dreven zijn daarom nochtans niet minder mooi.

Op het gebied van de cultuurtechnische maatregelen en investeringen stellen wij vast dat er een daling in uw begrotingskredieten is tegenover de oorspronkelijke begroting voor 1983. Maatregelen zijn nodig om de bosexploitatie leefbaar te maken. Het tot stand brengen van het bosdecreet is noodzakelijk om uw diensten van Waters en Bossen in staat te stellen meer bijstand te verlenen aan de bosexploitanten in Vlaanderen. Er moge bij deze gelegenheid op gewezen dat uw medewerkers en agenten van de diensten voor Waters en Bossen bijzonder gewaardeerde equipes vormen.

Er is behoefte aan investeringen voor stads- en dorpsherwaardering, er zijn de onontbeerlijke natuurtechnische maatregelen ter ondersteuning en tot instandhouding van de natuurreservaten, met als tegenhanger de cultuurtechnische maatregelen die het cultiveren van de bodem moeten vergemakkelijken.

Collega Geyselings heeft een aantal vragen gesteld in verband met de landinrichtingswerken. Het is vooral noodzakelijk aan gebiedsreconstructie te doen om te verhelpen aan de destructie die in de landelijke gebieden destijds is ontstaan door de aanleg van vele honderde kilometers autosnelwegen; grote infrastructuurwerken waardoor landerijen en akkers werden doorsneden, de waterbeheersing, de kavelinrichting en de ontsluiting er werden ontredderd. Ingevolge externe ingrepen, zoals die autosnelwegen, de zandopspuitingen, de grind- en kleiwinningen, de grondwateronttrekkingen enzovoort, werd ook de leefbaarheid van de aanpalende gebieden ontredderd.

Tweehonderdduizend hectaren landbouwgronden in Vlaanderen gingen verloren tijdens de jongste twintig à vijfentwintig jaar. Ook daardoor heeft gebiedsontreddering plaatsgehad, zo-

De Seranno

dat er nood is aan kavelverbeteringswerken en aan waterbeheersingswerken.

In verband met de in de Commissie besproken operationele stedenbouw nog het volgende over de verkeersveiligheid voor de zwakste weggebruikers. Vooral deze van de fietser wordt in hoge mate geconditioneerd door de ruimtelijke inrichting van onze dorpen en steden, die meestal geen ruimte overlaat voor de aanleg van fietspaden. In het merendeel van de plannen van aanleg en in de nieuwe verkavelingen is er langs deze radiale rijkswegen, waar hoofdzakelijk het verkeer van de schoolfietsende jeugd gebeurt, geen ruimte meer voor de aanleg van fietspaden.

Mijnheer de Minister, wij willen u vragen een uitgebreid onderzoek te willen ondernemen naar de mogelijkheid om de plannen van aanleg te wijzigen en aan te passen opdat uiteindelijk ruimte zou kunnen worden gecreëerd voor de fietsers.

Wij komen uit het arrondissement Turnhout waar dagelijks ongeveer 40.000 kinderen per fiets naar school rijden. Hierbij betreurden wij in één jaar 6 kinderen die het leven lieten toen zij met de fiets op weg waren naar school. Dat alleen reeds verantwoordt een diepgaand onderzoek.

Wanneer nieuwe verkavelingen binnen de bouwzone worden toegestaan en bijzondere plannen van aanleg worden vastgesteld zou het goed zijn wanneer u aan uw diensten instructies zou geven dat ruimte moet worden voorbehouden voor de aanleg van fietspaden.

Tenslotte nog een bedenking. Men doet het al te dikwijls voorkomen als zouden goede resultaten inzake bescherming van de open ruimten en natuurbehoud slechts kunnen worden bekomen door het tot stand brengen van nieuwe wetten en decreten. Geachte collega's, wij hebben reeds een groot wettenarsenaal, denken wij maar aan de wet op het natuurbehoud van 1972, de wet en later het decreet op het giftig afval, de aangepaste wetgeving op de ruilverkaveling, de wet

en later het decreet op de landschappen, de gewijzigde wet op de ruimtelijke ordening, de wetgeving en ook het decreet inzake het grondwater enzovoort. Wij hebben wetgevende instrumenten genoeg. Ik meen dat bij de overheid en bij de bevolking vooral de wil aanwezig moet zijn om een beleid inzake natuurbehoud en de zorg voor de landelijke gebieden te voeren.

Wij kunnen de waardevolle gebieden in Vlaanderen slechts beschermen, opbouwen en instandhouden én met de instemming, én met de medewerking, én met de betrokkenheid én - ik aarzel niet om dit te zeggen - met de liefde van de betrokken eigenaars en gebruikers. Met politionele maatregelen kan niets worden bereikt indien men niet kan steunen op de belanghebbenden zelf.

Mijnheer de Minister, daarom durven wij vragen dat u bewust zou zijn van het feit dat een goede ruimtelijke ordening en een beleid inzake natuurbehoud slechts mogelijk zijn indien er meer aan vormingswerk en voorlichting wordt gedaan.

Wij allen dienen ons in te zetten om deze mentaliteitswijziging ten gunste van een goede ruimtelijke ordening bij de bevolking en dan vooral bij de jongeren te bewerkstelligen. Dit kan onder andere gebeuren via het onderwijs en het vormingswerk.

Mijnheer de Minister, dit alles belet mij niet te zeggen dat wij vertrouwen hebben in het beleid dat u in de Commissie heeft aangekondigd en uw begroting zullen goedkeuren. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, heeft het woord.

Minister P. Akkermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, u heeft zelf kunnen vaststellen welke tegenstrijdige en uiteenlopende meningen hier werden naar voren gebracht in verband met het beleid voor ruimtelijke ordening. Ik voel mij toch enigszins gesteund want het is toch duidelijk dat het inderdaad, zoals een collega het heeft gezegd, een evenwichtsoefening is om alle

groepen tevreden te stellen. Mocht ik over voldoende middelen en personeel beschikken, mocht ik een goed uitgeruste administratie hebben, dan zouden wij natuurlijk wonderen kunnen doen maar, helaas, noch het ene noch het andere is waar. Ik beschik over onvoldoende personen en heb onvoldoende middelen. Bijgevolg moeten wij roeien met de roeispanen die wij hebben. Nochtans vind ik dat wij met de voorhanden zijnde middelen heel wat hebben gepresteerd. Ik wilde dit even onderstrepen alvorens te antwoorden op de specifiek gestelde vragen.

Vooreerst wil ik de verslaggever, mevrouw Tyberghien, danken en feliciteren voor het uitstekend verslag, alhoewel misschien niet iedereen dat in dezelfde mate heeft kunnen appreciëren. Het verheugt mij dat u daarenboven een aantal specifieke inzichten heeft gegeven en ik heb appreciatie voor uw klare kijk en persoonlijke inbreng in verband met de verschillen tussen inbreiding en uitbreiding.

Ik heb de indruk dat men nog altijd niet heeft ervaren wat de betekenis is geweest van de prioriteit die de Vlaamse regering heeft gegeven aan de stads- en dorpsherwaardering. Toen wij daarmee zijn gestart was dit in de eerste plaats om de nadruk te leggen op de politiek van inbreiding in tegenstelling met de uitbreiding die wij vroeger kenden. Men was daarover in het begin nogal bevreesd en had daar niet te veel vertrouwen in. Men dacht dat het niet zou lukken. Vandaag stellen wij echter vast dat wij bij de stadsherwaardering wel succes hebben geboekt en, in tegenstelling tot wat de heer Leclercq heeft gezegd, kan ik u meedelen dat er geen achttien maar wel drieëntwintig herwaarderingsgebieden goedgekeurd zijn, voor een totaal investeringsbedrag van 3 miljard 600 miljoen frank. De eerste betalingen voor deze stadsherwaardering zijn gebeurd. Het is dus duidelijk dat door deze politiek in de eerste plaats de open ruimten zullen worden gevrijwaard en de uitbreiding afgeremd. Dit bedrag wijst er op dat er iets op gang is gebracht. Bovendien heb ik de zesennegentig privé-dossiers behandeld want de privé-sector heeft op deze stadsherwaardering ook inge-

Akkermans

speeld. Wij mogen dus deze belangrijke beleidslijn onderstrepen die wij in deze Raad hebben goedgekeurd.

Ik wil bovendien nog aanstippen dat buiten deze drieëntwintig herwaarderingsgebieden er nog achttien daarop betrekking hebbende dossiers in voorbereiding zijn op mijn administratie en kabinet. Ik maak van de gelegenheid gebruik om de personen werkzaam op mijn administratie als ook mijn naaste medewerkers te feliciteren voor het werk dat hiervoor is gepresteerd.

Er werd enorm veel werk gepresteerd en er was een goede samenwerking en verstandhouding tussen het kabinet en de administratie.

De heer Leclercq en andere collega's hebben vragen gesteld in verband met de ontwerpen van decreet inzake de 20 procent uitbreiding. De ontwerpen van decreet werden na goedkeuring in de Vlaamse Executieve verzonden naar de Raad van State. Nadat wij het advies zullen hebben ontvangen, wordt daarover gediscussieerd in de Commissie voor ruimtelijke ordening, zoals afgesproken. Ik wens al degenen gerust te stellen die in dat verband vragen hadden. Er is echt geen reden voor paniek.

De heer Leclercq heeft ook vragen gesteld in verband met de inspraak die voorzien is om het structuurplanningsproces mogelijk te maken. Er bestaat daarover een nota die ik heb voorgelegd in de Commissie voor ruimtelijke ordening en er werden reeds verschillende besprekingen aan gewijd. Ook het verslag van mevrouw Smet kreeg ruime aandacht. Ik hoop, mijnheer de Voorzitter, dat zeer in het kort de besprekingen in de Commissie kunnen worden voortgezet. Ik vind het erg te moeten vaststellen dat men vragen heeft over de inspraak, daar waar ik meen in de Commissie voldoende openheid aan de dag te hebben gelegd.

De heer Leclercq heeft ook inlichtingen gevraagd over het budget. Ik kan zijn opvattingen daaromtrent niet delen. De kredieten ingeschreven in artikel 12.02 worden hoofdzakelijk ge-

bruikt voor de aankoop van documenten en benodigdheden voor het jachtexamen en zeker niet voor publicitaire doeleinden. De kredieten vastgelegd in artikel 12.3 1 dienen vrijwel alleen voor de herdruk van bestaande brochures; ook de overdrukken van de jaarlijkse openings- en sluitingsbesluiten van de jacht worden hiermee betaald. Bovendien leg ik er de nadruk op dat er geen nieuwe uitgave kan plaatshebben zonder een gunstig advies van de Inspectie van Financien.

Er was ook nog een vraag in verband met de boskartering. Het oorspronkelijk bedrag van 200 miljoen frank hiervoor werd niet geïndexeerd. Dit contract werd opgeschort omdat ik van mening ben dat het niet verantwoord is, op een ogenblik dat wij over zo weinig middelen beschikken, een dergelijk bedrag aan boskartering te besteden.

U moet mij niet overtuigen van het nut van de boskartering, want ik weet dat het zeer belangrijk is. Vooral eigenaars van privé-bossen zouden mij een aantal inlichtingen kunnen bezorgen die ongetwijfeld het beleid zouden ten goede komen. Kunt u mij zeggen op welk artikel ik nog tweehonderd miljoen frank extra kan bezuinigen om deze betaling te kunnen doen? Precies omdat ik zo overtuigd ben van het nut van deze boskartering heb ik in de Vlaamse Executieve bij de herschikking van de begroting 1983, voorgesteld hiervoor 25 miljoen frank te reserveren. Bij de bespreking van de begroting 1984 - en een aandachtige lezer zal dit in het document terugvinden - heb ik eveneens 25 miljoen frank gevraagd en bekomen, zodat ik nu over 50 miljoen frank beschik en een nieuwe bespreking kan plaatsvinden over het fameuze contract van de boskartering. Ik weet dat ik hiermee niet kan doen wat ik wil, maar ik ben er toch van overtuigd dat deze 50 miljoen frank mij zullen in staat stellen een beter inzicht te verwerven alvorens ineens 200 miljoen frank te investeren. Mits een eenvoudige berekening kan men vaststellen dat deze kosten door de indexverhoging sedert 1981, vermoedelijk 15 procent meer zullen bedragen, dit wil zeggen 230 miljoen frank. En, geef

toe, dat dit nogal veel is.

Collega Leclercq heeft ook nog gezegd dat de kredieten voor stadsvernieuwing in 1984 niet zullen worden gebruikt. Uit de inlichtingen die ik daarstraks verstrekke blijkt duidelijk dat er mogelijkheden zijn en dat de eerste vastleggingen reeds gebeurden. We zijn nog maar in de maand februari en ik geloof dan ook dat mijn begroting niet te groot zal zijn voor de stadsherwaardering in het werkjaar 1984.

In 1983 werd mij op mijn persoonlijk initiatief een herschikking toegestaan door de Vlaamse Executieve. Het geld dat mij hierbij werd toegestaan voor de stadsvernieuwing werd gebruikt voor subsidies voor groenaankopen die reeds eerder het voorwerp hadden uitgemaakt van een principieelsbelofte.

Ik heb helaas moeten vaststellen dat het er in het vroegere systeem niet alleen op aankwam een principiële toelating te krijgen om groengebieden aan te kopen, maar dat die principiële toelating inderdaad onmiddellijk aanleiding moesten geven tot het vastleggen van een aankoop, want het reglement stelde dat men slechts aanspraak kon maken op een vaste toelage indien de akte kon worden voorgelegd. Dat was natuurlijk volledig fout. Er moet eerst een principiële toelage zijn, daarna een vaste belofte van toelage en dan pas een aankoop. Voor de toekomst zal dit zo gebeuren.

Ik kom nu aan het jacht- en het bosdecreet waarover ook nog andere collega's vragen hebben gesteld. Ik zal eerst het jachtdecreet behandelen.

Ingevolge de beslissingen die wij in de Commissie voor ruimtelijke ordening hebben genomen en na de verschillende adviezen die wij nodig hadden zowel van de Hoge Jachtraad als van de Raad van State - die adviezen komen op dit ogenblik binnen - hebben wij ons ertoe verbonden de verschillende voorstellen van decreet alsmede de ontwerpen die naar de Raad van State zijn, samen te bespreken om in de Commissie te overleggen wat wij best zouden doen.

Dat geldt ook voor het bosdecreet. Ik betreurt met u dat er een lange lijdens-

Akkermans

weg nodig is geweest, wat wel eens herhaalde malen het geval is, en dat wij na de administratie, de werkgroep van de Vlaamse Executieve, de Hoge Bosraad wij eindelijk ertoe zijn gekomen om naar de Raad van State te gaan. Ik ben daar echter reeds meer dan twee jaar mee bezig. Ik kan u nu reeds zeggen dat van zodra wij dit advies van de Raad van State hebben ontvangen, ik met dit ontwerp van bosdecreet naar de Vlaamse Executieve kan gaan.

De heer Leclercq heeft ook nog inlichtingen gevraagd over het grondfonds. Ik treed hier in detail omdat ik tegelijkertijd antwoord op verschillende vragen van andere collega's. Wat dus het grondfonds betreft kan ik u meedelen, de heer De Seranno heeft daar herhaalde malen op aangedrongen - ook in de Commissie - dat ik morgen 8 februari 1984 met mijn voorstellen naar de Vlaamse Regering ga. U zal echter begrijpen dat ik eerst de beslissing wil kennen vooraleer ik u daar meer kan over zeggen.

Wat de weekendzones betreft, waarover ook heel wat collega's vragen hebben gesteld, kan ik als algemene beschouwing geven dat dit een zeer pijnlijke situatie is die inderdaad al jaren aansleept. Er zijn inderdaad besprekingen geweest met de Bond Beter Leefmilieu, de Koning Boudewijnstichting, en vertegenwoordigers van de beroepsvereniging van de weekendverblijven.

Ten eerste wil ik u toch zeggen dat er tussen deze drie partijen een overeenkomst was maar dat deze overeenkomst nadien werd verbroken.

Ten tweede spijt het mij u te moeten zeggen dat door een voortijdige publicatie van deze overeenkomst ik niet in de mogelijkheid was om ze uit te voeren. Nu was het zeer moeilijk.

Inderdaad, men is onmiddellijk gaan vertellen dat er nieuwe recreatiezones zouden worden aangekocht en vier dagen nadien werd ik natuurlijk op mijn kabinet geconfronteerd met eigenaars die over zones beschikten en die onmiddellijk zouden willen verkopen maar dan tegen 400 frank de vier-

kante meter. U moet echter goed begrijpen dat ik niet kan' beginnen aan een zwendel in groene zones. Dat is nogal vanzelfsprekend. Het is door het voortijdig bekendmaken en publiceren van deze overeenkomst dat ik erg gehinderd was in de uitvoering van deze materie.

Dat wil echter niet zeggen dat ik daarbij blijf stilstaan. Neen, want de Vlaamse regering heeft een structuurplan goedgekeurd voor Rotselaar waar een weekendzone is voorzien.

Ik heb gevraagd en bekomen dat de zone die daar tot stand zal worden gebracht bij prioriteit moet dienen om illegaal ingeplante weekendhuizen naar daar te verhuizen.

Twee à drie jaar geleden hebben besprekingen plaats gehad met de Bond Beter Leefmilieu en de Koning Boudewijnstichting. Ik heb nu aan deze mensen, vooral aan de Koning Boudewijnstichting, gevraagd mij een nieuw antwoord voor te leggen, omdat deze zaak heel delicaat is. Weekendverblijven is een zaak met een enorme sociale dimensie en het is onmogelijk zomaar voor iedereen op dezelfde voet en voor elk gebied dezelfde maatregelen te nemen. Bijgevolg moeten wij zeker rekening houden met alle gegevens die ons worden verstrekt. Bij voorrang zullen wij de illegaal ingeplante weekendhuisjes in bijzonder waardevolle gebieden eerst doen ont-ruimen.

Mevrouw Smet dank ik voor de steun aan het beleid en het goede inzicht dat zij heeft in de structuurplanning in het algemeen. Ik dank haar ook voor het inzicht in verband met mijn commissie-VLACORO. Het was sympathiek nogmaals te herhalen dat inderdaad de planologen mensen zijn die nog maar jong gediplomeerd zijn. Wij hebben inderdaad de voorkeur gegeven aan mensen die verantwoordelijkheid en ervaring hebben in het beleid. Bovendien, zeggen zoals sommige collega's hebben gedaan, dat in deze Commissie geen planologen of professoren aanwezig zijn, vind ik lichtjes overdreven. Naar mijn mening is er toch enige ervaring te bespeuren bij professor Verheyen van UIA te Antwerpen, van professor Maton, van de heer De Roeck, mensen die zeer vele

jaren werkzaam zijn bij het hoofdbestuur van Stedebouw, de heer Hendrickx, licentiaat in ruimtelijke ordening, de heer Laroy, ontwerper bij Inter-Leuven, de heer Van Hove, medewerker van de streekstudies in West-Vlaanderen, enzovoort. Ik geef toe dat natuurlijk in de Commissie een aantal mensen betrokken zijn die te maken hebben met het beleid en wel uit zoveel mogelijk verschillende groepen. Dit lijkt mij vanzelfsprekend. Dat er te weinig aandacht zou zijn voor professoren en planologen, mag niet worden gezegd.

Mevrouw Smet, ik ben blij dat u de aandacht van deze vergadering hebt gevraagd in verband met de wijzigingen die kunnen plaats vinden door het Bijzonder Plan van Aanleg. Ik wens de aandacht te vestigen op het advies dat wij in dit verband enkele weken geleden van de Raad van State hebben ontvangen. Het is een belangrijk advies waaraan wij natuurlijk de nodige aandacht zullen geven. Vanzelfsprekend moet dit advies met veel behoedzaamheid worden gebruikt. Het is overduidelijk dat dit advies de mogelijkheden moet scheppen om, daar waar nodig, wijzigingen aan te brengen aan de gewestplannen door een Bijzonder Plan van Aanleg waarvoor het initiatief in hoofdzaak door de gemeente moet worden genomen.

De heer J. Leclercq : De Raad Van State kan zich ook vergissen !

Minister P. Akkermans : Dat is inderdaad zó, maar u moet opletten niet te veel interpretaties te geven aan de adviezen van de Raad van State, zo niet zouden wij niets anders moeten doen dan adviezen vragen. Dan zal het nog veel langer duren vooraleer wij vooruit kunnen.

De heer F. Debusseré : De Raad van State regeert België op dit ogenblik.

Minister P. Akkermans : Zo ver zijn we nog niet. Ik vind dat wij geen misbruik moeten maken van het overdreven vragen van adviezen. Het is vanzelfsprekend dat wij bij wet verplicht zijn om voor elk besluit het advies te vragen.

Mevrouw Smet heeft ook nog gesproken over de invloed van het departe-

Akkermans

ment Openbare werken in verband met plannen, wegen, enzovoort. Ik ondervind nogal wat moeilijkheden met het departement Openbare Werken en moet inderdaad heel wat bouwtoelatingen weigeren. Dit brengt wat beweging op het terrein, maar ik ben toch de mening toegedaan dat de invloed van het departement Openbare werken dienaangaande duidelijk is gewijzigd. Zoals bij wet bepaald is het de Vlaamse Executieve, de Minister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud die voor de bouwtoelatingen verantwoordelijk is.

U heeft de beleidsopties in verband met de structuurplanning, nieuwe behoeften en leefmilieu onderstreept en gesteund. Hierover hebben wij in de Commissie voor ruimtelijke ordening een brede gedachtenwisseling gekend, waaruit een degelijke opvatting over deze structuurplanning moet groeien.

In verband met de rechtszekerheid kan ik stellen dat de gewestplannen door niets vervangen kunnen worden, tenzij er op drie echelons, met name Vlaanderen, de streek en de gemeenten, een structuurplan is. Ik heb hier ook tijdens de commissievergadering over uitgeweid. Zolang dit plan er niet is blijven de gewestplannen wet en rechtszekerheid geven. U heeft een zeer belangrijke en netelige vraag gesteld in verband met de planschade. Deze zou ruim 10 miljard frank bedragen, indien alle gevraagde schade zou erkend worden. Er zijn enkele beslissingen bij de rechtbank van eerste aanleg en enkele uitzonderingen zijn in beroep behandeld. Volgens mij - dat is trouwens ook de interpretatie van de Vlaamse Executieve - behoort dit nog tot de schulden van het verleden. Het gaat immers nog om gewestplannen die door de nationale regering gemaakt zijn. Verschillende collega's van de Vlaamse Executieve hebben hierop gewezen. Ook de heer Geens heeft dit tijdens het overleg duidelijk met de nationale regering besproken. Ik geef toe dat hieromtrent nog geen beslissing is genomen. Op dat vlak moeten wij nog met de nationale regering onderhandelen.

Ik dank u bijzonder voor de felicitaties in verband met de stads- en de dorps-herwaardering. Naast deze leden van de Raad die hierover hun twijfels hebben, kan ik toch vaststellen dat anderen dit een gelukkig initiatief hebben gevonden, waarmee wij het beleid in nieuwe banen hebben gestuurd. Ook hier hebben wij niet op de administratie moeten wachten. In het kabinet werd door de cel stads- en dorps-herwaardering nuttig werk verricht. De heer De Mol heeft hierop eerder ook gezinspeeld.

Laat mij toe dat ik ook over mijn medewerkers veel goede dingen zeg. Het is dank zij hun inzet en verantwoordelijkheidszin dat wij met deze stadsherwaardering reeds staan waar wij vandaag staan.

Aangezien de heer Verberckmoes niet meer aanwezig is zal ik hem schriftelijk antwoorden.

De heer Geyselings heeft gesproken over het leefmilieu. Inderdaad, collega Geyselings, wij kennen en waarderen uw grote bekommernis. Ik weet dat u een vijand zijt van de verplichte ruilverkaveling, maar wat voor u een verplichte ruilverkaveling is, is dat niet voor mij. Tijdens de bespreking in de Commissie hebben we toch meerdere malen mogen onderstrepen dat er geen wetgeving is waar de inspraakprocedure zo in verweven is dan in die op de ruilverkaveling, tenzij misschien deze van de stadsherwaardering, waar alles in het besluit is opgenomen.

Aan de collega's die twijfelen aan mijn openheid en eerlijkheid in verband met die inspraak moet ik erop wijzen dat wij die altijd en overal hebben gerespecteerd. Naar uw mening, mijnheer Geyselings, - en daar heb ik respect voor - is de ruilverkaveling te economisch gericht. Ook andere stemmen lieten zich in die zin horen. Wanneer men de kaart van Vlaanderen met de ruilverkavelingen bekijkt en vaststelt wat nog maar werd gedaan, moet ik toegeven dat wij toch nog wel wat achterstand hebben. U verwijt mij dat ik een vergelijking maak met de ons omringende landen, maar dan moet u mij toch toelaten op te merken dat deze situatie in Nederland aanleiding heeft gegeven tot on-

mogelijke situaties voor de landbouwers in ons land. Wij bekijken dit niet alleen vanuit economisch standpunt.

Het is voor ons ook een humanisering van de arbeid van de landbouwer en ook dat mag men niet uit het oog verliezen.

U stelt dat de ruilverkaveling schadelijk is voor de boer en voor de verbruiker. Ik deel uw mening niet. Wij hebben grote inspanningen gedaan, om het landschappelijk, waardevolle en het esthetische aspect te doen respecteren. Men kan er zich van af maken met te zeggen dat dat een doekje voor het bloeden is, doch dat is niet zo voor mij. De begeleiding die tot stand is gekomen dank zij de ecologische studies heeft het ons toch mogelijk gemaakt in verschillende aan de gang zijnde ruilverkavelingen belangrijke verbeteringen aan te brengen. Ik ben akkoord dat in het verleden wellicht te grootschalige projecten werden uitgevoerd, vooral voor de waterbeheersing. Ook daarvan ken ik voorbeelden. Het is zoals de heer De Seranno heeft gezegd dat, wanneer men vandaag landerijen gaat bezoeken, men kan vaststellen hoe groot de nefaste invloed is van de aanleg van autostrades en andere infrastructuurwerken en hoe moeilijk het vandaag voor de landbouwer is om in zijn levensonderhoud te voorzien in dit land, want hij moet er toch op werken. Ik denk dat wij in de uitbouw van deze ruilverkavelingen, mits het in acht nemen van een verantwoorde ecologische begeleiding, in dit land nog een hele achterstand hebben in te lopen.

Met de heer Vanvelthoven ben ik overeengekomen schriftelijk te antwoorden omdat hij niet langer aanwezig kon zijn.

Ik ga akkoord dat een efficiënte oplossing moet worden gezocht en dat overleg moet worden georganiseerd inzake bijkomende verkeersstudies, milieu-effect-rapportering en kosten-baten-analyses.

In verband met het beleid deel ik de opvatting van collega De Mol natuurlijk niet. Ik begrijp dat hij die stelling inneemt. Hij is goed bekend met de administratie en heeft er zijn relaties. Ik begrijp dat frustraties worden afge-

Akkermans

reageerd ; ik kan dat echter niet zo waarderen.

Aandachtige lezing van de nota die ik heb ingediend in de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud of van het verslag dat mevrouw Tyberghien uitbracht over de bespreking, moet u toch duidelijk maken dat wij enorm belang hechten aan de structuurplanning, zowel aan de sectoriële benadering als aan de facetplanning. Wij komen daaraan grotendeels tegemoet in de aangepaste nota die ik heb ingediend inzake beleidsvoorstellen over het ruimtelijk structuurplan voor Vlaanderen.

De voorbereiding van de ruimtelijke ordening gebeurt door samenwerking tussen de administratie, de deskundigen en het beleid.

Het structuurplanningsproces is een belangrijk nieuw procédé dat tot nu toe niet was aanvaard. Dagelijks ondervind ik nog moeilijkheden om het structuurplanningsproces erdoor te krijgen.

Iedereen heeft dit nochtans gevraagd ; het staat in de beleidsverklaring. Niet iedereen wenst echter dat de facetten van ruimtelijke ordening in de verschillende sectoren aan bod komen of wenst inspraak te geven aan de Gemeenschapsminister verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening, natuurbeleid en landinrichting. In de nabije toekomst zal in dit verband nog heel wat drukking en overleg nodig zijn.

De noodzakelijke administratieve structuur, met name een dienst voor planning en coördinatie, wordt op mijn initiatief in het bestuur AROL ingebouwd. Dit is toch een duidelijk voorstel. Ik beweer niet dat dit allemaal al verworven is want Minister Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, is verantwoordelijk voor het personeelsbeleid en de administratie.

Het nieuwe ontwerp-decreet in verband met de uitbreiding van bestaande gebouwen en de uitbreiding van uitbatingsvergunningen, waar de heer De Mol over vragen heeft gesteld, is

een economisch gegeven waarmee wij in de huidige omstandigheden rekening dienen te houden. Hij is een andere mening toegedaan maar ik ben ervan overtuigd dat wij er niet buiten kunnen. Honderde gevallen liggen nu ter studie, wat de oorzaak is van aanzienlijke vertragingen met als mogelijk gevolg dat bepaalde ondernemingen dreigen te moeten sluiten.

De heer De Mol heeft ook nog vragen gesteld in verband met gewestplannen, coördinatie, exploitatie en ook over het delegeren van macht aan gevolmachtigde ambtenaren. Het is onze bedoeling tot decentralisatie over te gaan. Het heeft inderdaad geen zin ruimtelijke ordening tot op de millimeter te beoefenen in het hoofdbestuur of het kabinet van de Minister maar het is absoluut noodzakelijk ook naar de gemeenten en de provincies te gaan.

Wanneer binnen enkele weken ons ontwerp-decreet betreffende de ruimtelijke ordening zal worden ingediend, dat vanzelfsprekend eerst nog moet worden besproken in de Vlaamse Executieve, zal duidelijk blijken dat wij geen verstopperij spelen en dat de structuurplanning en het ontwerp op de ruimtelijke ordening een duidelijk beeld zullen geven van onze bedoelingen en van de werking die wij wensen. Bijgevolg zal de heer De Mol de gelegenheid hebben in de Commissie van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud daarover van gedachten te wisselen.

Ik dank mevrouw De Loore voor de steun die ze gegeven heeft door te onderstrepen dat het aspect structuurplanning eindelijk in bepaalde sectoren aan de orde moet worden gebracht.

Ik dank u in het bijzonder omdat u vanop deze tribune nog eens de aandacht hebt gevestigd op de moeilijkheden waarmee de besprekingen over de landinrichting in de Commissie voor ruimtelijke ordening gepaard gingen. Men kan altijd van mening verschillen over de verschillende aspecten van de landinrichting. Niet alleen de cultuurtechnische inrichtingen, ook het sociaal-cultureel aspect van de landinrichting komt aan bod en de leden van de Commissie zijn er

getuige van geweest dat de verschillende standpunten vrijwel niet konden worden verzoend. Het is dan ook wegens het gebrek aan eensgezindheid dat wij de landinrichting maar ook het decreet in verband met de bossen en het landschappendecreet hebben moeten uitstellen in afwachting dat een structuurplanningsproces wordt vastgelegd.

De heer J. De Seranno : Wat het ons niet gemakkelijker zal maken .

Minister P. Akkermans : Inderdaad, mijnheer De Seranno, maar u weet dat wij in de Commissie al het mogelijke hebben gedaan om de standpunten te verzoenen. Het verheugt mij dat collega De Loore van de bespreking van de begroting gebruik heeft gemaakt om dat hier op dit spreekgestoelte te onderstrepen.

Ik ben ook voorstander van een Vlaams Planbureau. Dit hoort echter tot de bevoegdheid van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Verder ben ik van mening dat de structuurplanning, wanneer zij zal bestaan, het planbureau moet kunnen beïnvloeden en dat wij vooral het ruimtelijk aspect van al deze facetten moeten kunnen bespreken.

Wat de uitbouw van AROL betreft moet ik u, evenals collega De Mol, verwijzen naar de Voorzitter van de Vlaamse Executieve die bevoegd is voor het personeelsbeleid.

Ik dank collega Debusseré voor zijn steun aan het beleid in verband met de inplanting van de KMO's. U heeft terecht gewezen op de problemen die bij deze bedrijven ontstaan wanneer zij moeten verhuizen uit het woongebied. Ik ben het met u eens dat het onverantwoord is een bedrijfsleider te vragen zijn bezit integraal af te schrijven en hem te verplichten zijn bedrijf te verplaatsen naar een ambachtelijk of naar een industrieel gebied waar hij opnieuw gronden moet kopen en opnieuw moet investeren, indien de hinder veroorzaakt door lawaai en luchtverontreiniging efficiënt kan worden bestreden met technische middelen.

U heeft een indrukwekkende lijst medegedeeld van leegstaande bedrijfsgebouwen. De leden van de Commissie

Akkermans

voor ruimtelijke ordening hebben ook van mij een lijst ontvangen van alle leegstaande bedrijfsgebouwen in Vlaanderen. Daarbij moeten nog 2.700 hectaren industriegrond worden toegevoegd, die wel uitgerust zijn maar niet worden benut.

Als ik vandaag voorstander ben van een structuurplanningsproces dan is het natuurlijk om de 2.700 ha niet gebruikte, maar in het gewestplan bestemde industriezone te vermindere. Dat is toch duidelijk.

Ik heb ook geluisterd naar de waarschuwingen. Ik ben er mij terdege van bewust dat ik ook rekening moet houden met planschade en dat ook structuurplanningsprocessen aanleiding kunnen geven tot planschade. In de nieuwe wetgeving betreffende de ruimtelijke ordening zullen wij bijzondere aandacht moeten hebben enerzijds voor de rechtsstaat die wij nog altijd zijn en, anderzijds ook voor de ongebreidelde mogelijkheden die soms in deze schadevergoedingen kunnen liggen.

Aan collega De Seranno wil ik mijn dank betuigen voor zijn steun aan het beleid. Ik deel ten eerste uw zorg voor het behoud van de rechtszekerheid van de gewestplannen. Ik meen dat ik in de loop van mijn antwoord daarop reeds duidelijk heb gewezen. Wij kunnen aan structuurplanning slechts beginnen indien de rechtszekerheid voor de bevolking behouden blijft. Veiligheid en geborgenheid zijn voor iedereen van belang in dit leven. Het is ook een voorwaarde en een waarborg voor geluk. Wij kunnen dat niet realiseren zonder rechtszekerheid. Daarvan ben ik overtuigd.

Ik dank u ook, mijnheer de Voorzitter van de Commissie, voor de nadruk die u hebt gelegd op de economische leefbaarheid van onze initiatieven, natuurlijk met het behoud van de esthetische waarden. Het is vanzelfsprekend dat wij daar meer dan ooit van overtuigd zijn, de ongelovige Thomassen in deze Raad ten spijt.

Collega De Seranno vraagt ook een belangrijke investering voor de verbetering van bossen en landerijen, de

waterbeheersingswerken en de cultuur-technische werken in het algemeen. Ik kan dat alleen maar bijtreden. Ik heb het ook voor een stuk reeds verwerkt in mijn antwoord aan de heer Leclercq en aan de heer Geyssels. Ik ben inderdaad van mening dat de beste investeringen deze zijn waar wij het humanitaire karakter van de natuur en van de landbouw behouden. De waterbeheersingswerken en andere initiatieven die wij zouden kunnen nemen, ook in het bosdecreet, zijn belangrijke investeringen. Wij moeten ervoor zorgen dat het uitvoeren van deze cultuur-technische werken het verbeteren van dit areaal mogelijk maakt.

U vraagt mijn bijzondere aandacht voor de verkeersveiligheid in de plannen van aanleg. Ik meen dat u daar overschot van gelijk heeft. Het is vanzelfsprekend dat wij niet alleen veel aandacht hebben voor de fietspaden. De statistieken omtrent de ongevallen zijn verontrustend.

Ik moet u feliciteren omdat uzelf, mijnheer De Seranno, het initiatief hebt genomen om een studie te maken in uw arrondissement, in de buurt van Kasterlee. Ik ben verwonderd geweest over het aantal jonge mensen die terug gebruik maken van de fiets. In sommige streken is dat voor de schoolgaande jeugd gestegen tot 60 procent. Op dat stuk moet iets worden gedaan. Ik ben van zins enkele studies te verrichten en een fietspadenplan te laten ontwerpen om daar in de toekomst beter te kunnen op inspelen.

Het spreekt natuurlijk vanzelf dat, wat de plannen van aanleg betreft, het over het initiatief van de gemeenten gaat. Ik weet dat daar veel discussie over is, dames en heren, maar ook op dat vlak zou ik willen vragen dat er iets meer aandacht en inzicht zou zijn.

Als wij vandaag pleiten voor decentralisatie van het beleid, is dat ook omdat de gemeenten niet alleen beslissingen zouden nemen, maar daarvoor ook verantwoording zouden afleggen. Dat geldt ook voor dit aspect.

Het is duidelijk dat wij, waar dat mogelijk is, het fietspadenplan zouden moeten kunnen scheiden van het mechanisch verkeer. U weet echter - en

de studie van de heer De Seranno wijst dat ook uit - dat het enorm moeilijk is dat overal te verwezenlijken.

De heer De Seranno pleitte ook voor medebeheer en vormingswerk in verband met het natuurbeheer in het algemeen. Dames en heren, ik ben ervan overtuigd dat op dat stuk inspanningen moeten worden gedaan. Ik moet echter, samen met u, betreuren dat ik eigenlijk over te weinig middelen beschik.

Daarstraks heeft men de kritiek geuit dat ik een bepaald gedeelte van het budget zou gebruiken om aan voorlichting van de publieke opinie te doen. Wij stellen nog steeds elke dag vast dat tientallen mensen met verkeerde informatie starten in verband met het aankopen van een grond, zowel om er een huis op te bouwen als om er een industrie op te vestigen of om er een weekendhuisje op te plaatsen. Er dient een enorme inspanning te worden geleverd om in deze aangelegenheid een infocampagne te lanceren naar de Gemeenschap toe om dit probleem te kunnen oplossen. Ik leg er de nadruk op dat ik niet liever vraag dan morgen over de nodige middelen daartoe te beschikken.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de Minister, ik bedoelde vooral dat het nodig is ook de bevolking ruimtelijke-ordening-mindend te maken. Ik geloof dat wij op dat vlak in Vlaanderen, in vergelijking met onze noorderburen, nog heel veel moeten presteren. Wij hebben voorsprong wat onze woningbouw betreft, maar aangaande de aanleg van onze dorpen hebben wij van onze noorderburen nog wat te leren.

Minister P. Akkermans : Ik ben van plan op dat stuk een initiatief te nemen. Er is trouwens al een eerste voorbeeld, met name dat, daar waar vrijwilligersgroepen door middel van vrijwilligerswerk een inspanning willen doen, wij het toekennen van subsidies hebben mogelijk gemaakt en bovendien een gebouw hebben ter beschikking gesteld waar zij zich aan dit vrijwilligerswerk kunnen wijden. Wij zijn dus op de goede weg. Er is op dat vlak nog heel wat te verwezenlijken, maar ik ben graag bereid samen met de betrokken Commissie op deze weg

Van links naar rechts : Raadsvoorzitter J. Pede (PVV), de heer L. Van den Bossche (SP) en SP-fractievoorzitter J. Van Elewycck, die de spoedbehandeling vroeg voor zijn door de heer N. De Batselier (SP) medeondertekend voorstel van resolutie m.b.t. het advies van de Vlaamse Executieve over de saldi en lasten van het verleden en de nationale economische sectoren

verder te gaan.

Geachte collega's, ik weet dat ik in dit korte tijdsbestek niet op alle vragen heb kunnen antwoorden. Ik ben echter gaarne bereid in de Commissie voor ruimtelijke ordening verder over dit debat na te praten en waar het enigszins mogelijk is u verdere inlichtingen te verschaffen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ik zal bondig enkele bemerkingsen maken.

Inzake VLACORO was u zelfs zinnens een commissie van experts op te richten. De huidige commissie is niet samengesteld op basis van kennis, maar op basis van maatschappelijke groeperingen, praktijken en dergelijke. Dat is duidelijk.

Minister P. Akkermans : Kennis is niet alleen het verwerven van kennis door een diploma. Er zijn heel veel personen die kennis verwerven door ervaring.

De heer J. De Mol : Het is duidelijk dat werd vertrokken van de idee een commissie op te richten van experts. Het

is tevens duidelijk dat dit een aanfluiting is van alles wat met experts te maken heeft.

Minister P. Akkermans : Voor mij is het zó dat de aangeduide personen ook experts zijn.

De heer J. De Mol : Wat het beleid betreft, zegt u dat ik geïnformeerd ben via relaties met de administratie ; u spreekt van frustraties.

Wat ik hier naar voren heb gebracht heeft, naar mijn mening, iets te maken met wat dag aan dag leeft en dat gevoeld wordt door hetgeen u doet,

De Mol

gevoed wordt door hetgeen u doet, vooral door de werking van uw kabinet ten aanzien van de administratie.

Ik neem een voorbeeld : de woonuitbreidingsgebieden. Dossiers ter zake maken een enorme lijdensweg door : drie, vier tot vijfmaal toe worden zij, voor een nieuwe berekeningswijze, teruggebracht naar de administratie. De bestaande berekeningswijze wordt gewoonweg veranderd om toch maar een verantwoording te kunnen geven. Dat is inderdaad een aanleiding tot frustraties. Dat is duidelijk.

De heer J. De Seranno : Geef voorbeelden !

De heer J. De Mol : Ik kan tientallen voorbeelden geven.

Minister P. Akkermans : Dat zal wel lichtjes overdreven zijn !

De heer De Mol : Ik kan het met tal van voorbeelden aantonen.

Minister P. Akkermans : U hebt hier vorige keer bij de bespreking van de interpellatie van de heer Van Ooteghem gezegd dat u geen antwoord hebt gekregen op uw vragen. Ik heb dit onderzocht en ik heb vastgesteld dat ik op al uw vragen heb geantwoord, en wel in vier dagen tijd.

De heer J. De Mol : Ik heb zeker nog een tien à vijftiental vragen aan u gericht, waarop ik nog geen antwoord heb gekregen.

Minister P. Akkermans : Ik moet u ten stelligste tegenspreken.

De heer J. De Mol : Dat is totaal onjuist. Ik heb vijf maanden geleden een vraag gesteld inzake de beplantingsverordening. Ik heb nu nog steeds geen antwoord gekregen.

Minister P. Akkermans : U hebt op alle vragen een antwoord gekregen !

De heer J. De Mol : Ik zal u oqmiddelijk een lijst overmaken.

Wat de beleidsvoorbereiding betreft heb ik een duidelijk antwoord gekregen. Het is interessant vast te stellen dat er een duidelijk onderscheid is tussen uw stelling en de mijne ; dat is

thans duidelijk tot uiting gekomen, hetgeen mij verheugt.

Inzake de coördinatie van de bouw-en exploitatievergunningen spreekt u van decentralisatie. Ik kan dit op zichzelf toejuichen. Ik heb dat echter anders aangebracht door het beroep van de bestendige deputatie een ander karakter te geven. U hebt verwezen naar de Commissie. Wanneer in de Vlaamse Executieve reeds een consensus bestaat, meen ik, dat wij daarin inderdaad nu reeds moeten tussenkomen als er zeer gevaarlijke onomkeerbare zaken gebeuren.

Op heel wat door mij gemaakte bemerkingsen heb ik geen antwoord gekregen. Ik denk hierbij aan de beplantingsverordening. Mijn vraag inzake het beplantingsbeleid bleef onbeantwoord. Op de vragen in verband met structuurvisie, de bos- en natuurgebieden, het dienstenorganigram, dat belangrijk was in het kader van de landinrichting, heb ik zeker geen antwoord gekregen

Minister P. Akkermans : Ik heb die verwezen naar de Voorzitter.

De heer J. De Mol : Dat heeft daarmee niets te maken.

Minister P. Akkermans : Toch wel, mijnheer de Mol, dat heeft te maken met het personeelsbeleid.

De heer J. De Mol : Inzake de waterbeheersingswerken zou ik bondig willen zijn.

Men zou eerst en vooral de oorzaken ervan moeten bekijken. Deze zijn vooral te vinden in het feit dat de overstromingsgebieden werden bebouwd ; dat is de voornaamste oorzaak. Ik wil u tevens doen opmerken dat de rechtstrekkingen steeds meer problemen hebben geschapen dan zij hebben opgelost.

Inzake uw beruchte artikelen 21, 22 en 23, ter uitbreiding van het koninklijk besluit van 28 december 1978, heb ik ook geen antwoord gekregen. Wat betreft de woonuitbreidingsgebieden en het aansnijden ervan in relatie met de inventaris van bebouwde percelen, werd mij evenmin een antwoord bezorgd. Het zijn slechts enkele zaken die ik hier heb aangestipt.

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de heer Debusseré is niet meer aanwezig. Hij heeft gesproken van wateroverlast en heeft dit deze nacht om 3 uur ervaren.

De heer De Seranno heeft hierop allusie gemaakt en is van mening dat er wat moet gedaan worden aan de noodzakelijke waterloopwerken. Welnu, mijnheer De Seranno, mag ik u zeggen dat u met het rechte trekken van beken en grachten niet tot de gewenste oplossing komt, zeker niet met de ruilverkaveling. Bij wateroverlast liggen er andere problemen aan de basis, namelijk het Deltaplan, het Sigmaplan, het niet-ruimen van grachten en beken en het nivelleren van lager gelegen gebieden. Dat zijn allemaal ingrepen die ons doen verzuipen. Vannacht en vanmorgen heb ik het nog kunnen vaststellen. De Nete te Kessel en te Lier staat boordevol en het helpt niet alleen dijken te verhogen en te verstevigen. Wij, op het platteland gaan verzuipen omdat „elders” maatregelen worden getroffen tegen wateroverlast en omdat jullie „kanaliseren”. Dat is de zuivere waarheid, u zal dat nog regelmatig ondervinden. De steden Mechelen en Lier hebben vorig jaar hiervan ook enorm veel last gehad.

De Voorzitter : Mijnheer Geyselings, u neemt geen plaats op de tribune om een dialoog aan te gaan met een of ander lid.

De heer F. Geyselings : Mijnheer de Voorzitter, daarjuist is hetzelfde gebeurd vanwege een ander lid.

Problemen inzake de ruilverkaveling zijn er niet van vandaag. Twintig jaar geleden, misschien nog langer, heeft in de universiteit van Antwerpen ter zake een discussie plaats gehad met Professor Van Miegroet en Professor Verheyen. Toen reeds kwam aan het licht dat er, in verband met de ruilverkaveling, een geweldige tegenstand bestond. Dit is nog altijd het geval !

Men moet wel spreken van verplichte ruilverkaveling omdat er rij kswachters dienden te worden ingeschakeld om de boeren te verplichten hun

Geyselings

gronden te verkavelen.

Ik vraag mij af waarom boeren die tegen ruilverkaveling zijn hiertoe verplicht worden, laat ze vrij !

Wanneer die mensen graag vijf à tien kilometer ver rijden om een stuk grond te bewerken, laat ze dat dan doen. Men moet ze niet verplichten gronden te nemen die zij niet wensen.

Indien er absoluut een ruilverkaveling dient tot stand te komen dan is dat voor bepaalde instellingen en heeft dat niets te maken met de landbouwer. Bovendien vernietigt de ruilverkaveling het landschap. Indien wij hier bepaalde mensen hun zin lieten doen dan zou men van het Vlaamse land gewoon een vlak gebied maken, men zou het eenvoudigweg platrollen. Dat is de betrachtting van enkele mensen hier aanwezig.

Mijnheer de Minister, u zegt zelf dat 2.700 hectaren industriegrond verlaten liggen terwijl men hier probeert enkele stukken grond samen te brengen om de produktiviteit te waarborgen. Men dient eerst de industriegrond terug vrij te maken en de onzinnige dingen die men ooit heeft verwezenlijkt te veranderen. Men moet die verloren grond recupereren. Pas dan kan er wat anders gebeuren.

De heer J. De Seranno : Mijnheer Geyselings, u weet zo goed als ik dat die gebieden in Vlaanderen, waar nog een rendabele landbouw mogelijk is, als open ruimten bewaard blijven. Die gebieden die voor de landbouw verloren gaan, gaan ook verloren als open ruimten en als groene ruimte. U kent daar veel meer voorbeelden van dan ik, u vindt deze laatste in de schaduw van alle industriegebieden.

Inzake de industriegebieden zijn een aantal voor de toekomst gereserveer-

de industriezones ondertussen verwilderde gebieden geworden zodanig dat sommige collega's reeds voorstellen die industriegebieden te klasseren als natuurreservaten.

De heer F. Geyselings : Mijnheer de Minister, nog een laatste punt betreffende de weekendverblijven. U zegt dat zij een sociale dimensie hebben. Dat is misschien waar maar men moet toch vaststellen dat er nog steeds illegale inplantingen plaatsvinden en dat die er blijven. Wanneer het gerecht tussenkomt dan wordt de zaak aan de procureur overgemaakt, waar de zaak dikwijls in de „koelkast” terecht komt. Ik kan u verschillende gevallen melden die daar gedurende jaren aanhangig zijn en waaraan men achteraf, zoals u, de naam „sociale dimensie” geeft.

Mijnheer de Minister, dit waren enkele opmerkingen en ik hoop dat u toch wat méér zal doen voor de natuur en het milieu dan er tot nog toe is gebeurd.

De Voorzitter : De heer Leclercq heeft het woord.

De heer J. Leclercq : Mijnheer de Voorzitter, vermits de Minister op al mijn vragen heeft geantwoord zal ik het kort maken. Nochtans heeft hij op één punt niet gereageerd, met name over de koppeling van de bouw- en exploitatievergunningen. Ik vraag hem daar nu geen antwoord over maar ik zou hem willen verzoeken bij zijn diensten te willen aandringen opdat zij zouden onderzoeken of het mogelijk is om de exploitatievergunning vanzelfsprekend te koppelen aan de bouwvergunning, maar ze ondergeschikt te maken aan de bouwvergunning, dus het omgekeerde van wat hij nu voorstelt.

Minister P. Akkermans : Mijnheer de Voorzitter, ik moet aan onze collega zeggen dat wij gedurende een jaar

hierover hebben gediscussieerd. Wij hebben een advies gevraagd aan de Raad van State. Het is op verzoek van de Vlaamse Executieve dat wij deze formule hebben gekozen. Dat wil niet zeggen dat we geen rekening houden met de verplichtingen en de eisen evenals met de voorschriften inzake stedenbouw. Daaraan moet in eerste instantie worden voldaan. Een tweede Phillips Petroleum mag in dit land zeker niet meer voorkomen.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies leefmilieu en waterbeleid, onderwijs en huisvesting.

Is de Raad het daarmee eens ? **(Zinstemming)**

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 21 uur.
